

**NATO DÜNYA JANDARMALIĞINA,
IMF DÜNYANIN MERKEZ BANKASINA DÖNÜSTÜRÜLÜYOR**

**HALKLAR ÇARESİZ DEĞİLDİR
TEK YOL DEVİRİM!**

**SSGSS'YE, İSTİHDAM PAKETİNE VE KRİZE KARŞI
MÜCADELE ETMEYENLER TAKSİM'İ KAZANAMAZ!**

DEVRİMCİ HAREKET'TEN

Yüklü bir gündem ve sürece dair yazılarımızla yine birlikteyiz.

Emperyalist-kapitalist sistem tarihinin en büyük kriziyle karşı karşıyadır. Burjuva iktisatçılar dahil hiç kimse krizin ne zaman ve nasıl biteceğine dair en ufak bir öngöründe bulunamıyor. İlk şok dalgalarına maruz kalan ABD, imaj siyaseti üzerinden süreci kendi lehine çevirmek için çeşitli atraksiyonlarda bulunuyor. ABD'de başkanlık seçimleriyle Obama, iyimserlik timsali (Bush'tan farklı) olarak ambalajlanıp tüm dünyaya sunuldu. Rusya'dan Çin'e, Venezuela'dan İran'a vb. ABD politikalarının doğrudan hedefi olma olasılığı yüksek ülkeler bile bu tuzağa düşmüş göründü. Hem ABD hem de diğer ülkeler Obama balonuna üfleyp daha fazla şişmesine yardımcı oluyor. ABD'nin krizi fırsata çevirebilmek için sorunu herkesin altında kalabileceği bir noktada ele alarak kendi ihtiyacı olan adımları G20, NATO gibi oluşumlarda tasdik ettirmeyi başardı. Bu konuyu gündem yazımızda ayrıntılı bir şekilde ele aldık.

Dünya ve Türkiye'de kriz alabildiğine derinleşip işsizlik, açlık ve yoksulluk hızla yaygınlaşırken örgütsüzlük, oluşan tepkilerin saman alevi gibi parlamasına ve sönmesine yol açıyor. Türkiye'de krizden bunalan çözümsüzlükten "Cumhuriyet Mitingleri" vb. yerlere yöneliyorken halkın gündemini yakalamayan sol, seçimlerde birkaç belediye, muhtarlık vb. 'kazanmakla' ya da yapay gündemler arkasından koşuşturmakla vakit tüketiyor. "*Devrimcileri etkisizleştirilmiş bir ülke sahipsiz kalır*" (D.H, Sayı:27). Kapaktan verdiğimiz bu başlık, devrimcilerin bir an önce halkın gündemini yakalayıp bir program etrafında sorunlara çözüm üretme zorunluluğuna dikkat çekiyordu.

Halkın gerçek gündemini yakalamak için çeşitli yöntem ve araçlar üzerinden yürütülen çabalar karşılık bulmuştur. Seçim ortamında dahi halkın kriz, işsizlik ve demokrasi taleplerinin canlılığına tanık olduk.

Sistemin krize girdiği ve işsizliğin yakıcı bir hal aldığı bu ortamda, devrimcilere düşen görev; emekçileri sorunları etrafında örgütleyerek sistem dışı seçeneklere yönlendirmek olmalıydı. Ancak, sol ve sendikalar sessizliklerini yalnızca Taksim'de bozmak üzere anlaşmışa benziyorlar.

2009 1 Mayıs'ı tüm dünyada coşkuyla kutlandı. İstanbul'daki kutlamalarda devletin önceki yıllardaki tutumunu daha da inceltmiş bir şiddetle sürdürdüğüne tanık olduk. Devlet, önce 1 Mayıs'ı bayram ilan ederek imaj tazelemiş, ardından 'makul' sayı aldatmacasıyla kitleyi bölmeye, parçalamaya çalışmış; uygun gördüklerini kordona alarak yürütmüş geri kalan tüm kitleyi terörist, kırıp döken, taş atan olarak damgalayarak kamuoyunu manipüle etme yolunu seçmiştir. **Sendika bürokrasisi tertip komitesini bile yok sayarak icazetle bile olsa Taksim'e girebilmeyi bir kazanım saymıştır. Sol ise üç yıldır sendikaların arkasına dizilerek siyaset yapmanın sıkıntısını 1 Mayıs sabahı yalnızlaşarak, kendi kaderine terk edilerek yaşamıştır. Sevgiyle Kalın...**

İÇİNDEKİLER

GÜNDEM

1-8

Obama Kimin Zaferi

9-12

Seçim Süreci

13-21

1 Mayıs 2009 Süreci

22-30

Su Sorunu Nedir?

31-36

Devrimci Yolgöstericilik

37-39

Kriz Bildiri

40

Çocuk Emegi Sömürüsü

41-43

Filistin Açıklama

44

Doğru Yerden Öğrenelim

45-54

Üreten Biziz

55-58

Devrimci Hareket Yurtdışı

59-60

Haber-Anma

61-64

Emperyalizme ve Oligarşiye Karşı **DEVRİMCİ HAREKET**

Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü **Fehmi Kılıç**

Yayın Türü: Yaygın

Adres: K. Mustafa Çelebi Mah. Tel Sok. No:4 K:4 Beyoğlu-İstanbul

Tel/Faks: 0212 249 38 75

Web: <http://www.devrimcihareket.net>

E-posta: devrimci@yahoo.com

Hesap no: Akbank Taksim Şubesi 0060572-5

Euro Hesap no: Akbank Taksim Şubesi 0028274-9

Ege Temsilciliği: Halil Rifat Paşa Cad. No:7 Konak/İzmir

Tel: 0 232 445 70 95

Avrupa İrtibat

Almanya (Turkey Information Center) Tel: 0049 176 251 72 451

Belçika Tel: 0032 473 80 65 66

Fransa Tel: 0033 618 93 94 34

Hollanda Tel: 0031 639 61 70 50

İngiltere Tel: 0044 781 63 666 35

İsviçre Tel: 0041 764 73 41 01

Baskı Yeri: Berdan Matbaacılık (Davutpaşa Cad. Güven Sanayi Sitesi C Blok 215-216 Topkapı-İstanbul)

EMPERYALİZMİN KRİZ ORTAMINDA YENİ YÖNELİMLERİ

ABD'deki seçimi bu denli önemli hale getiren şey, ne Obama'nın kendi kişisel yetenekleri, ne de Amerika'daki demokratların artık yıpranmış olan Bush nedeniyle başarılı bir seçim kampanyası yaşamış olmasıdır. Aslında Amerika'daki bu seçimi hem Amerika açısından, hem de dünya genelinde bu kadar önemli kılan şey, küreselleşmenin giderek tıkanması ve 2008'le beraber kapitalist ekonomilerin neredeyse dibe vurmasından kaynaklanıyordu. Çünkü 2008'de Amerikan ekonomisi dibe vurmuş, krizin Amerikan ekonomisini çöküşe götürebileceği gerçeği ortaya çıkmıştı. Ayrıca Irak dahil birçok yerde ard arda yaşanan askeri başarısızlıklar, Afganistan, Irak ve bir biçimde İsrail aracılığıyla sürdürülen Ortadoğu'daki başarısızlıklar da bu duruma eklenince krizin şiddeti gittikçe artmıştır. (Gazze ya da Lübnan'daki savaşları ABD'nin Ortadoğu politikalarından bağımsız düşünmek mümkün değil.) Burada karşılaşılan sorunlar artık ABD'nin askeri gücünün de tartışıldığını, önemli bir yaptırım gücü olmadığını; yani ekonomik, siyasal, askeri ve ideolojik düzeyde her şeyin tepetaklak olduğu bir dönemde, krizde en katı biçimde kendisini hissettirmesiyle birlikte "güven" sorununun daha da boyutlandığının göstergesi olmuştur. ABD'nin bundan sonraki dönemde krizi aşabilmek, kriz sonrasını kendi çıkarları doğrultusunda yeniden

biçimlendirebileceği, yeni bir dünya için, neredeyse ikna edebileceği, etrafına toparlayabileceği hiçbir güç kalmamıştı. Giderek ABD dünyada yalnızlaşan bir noktaya gelmişti. Artık güvenilemeyen, istikrarlı olmayan bir noktadaydı. Ve tarihinde ilk defa bütün dünyada neredeyse hasta ekonomi olarak algılanıyordu. Gelinek noktada krizden çıkışın kolay bir süreç olmadığı biliniyordu. ABD'nin fazla seçeneği de yoktu. Askeri anlamda, yepyeni askeri bir disiplin oluşturup dünyaya bunu dayatmak, yakın zamanda mümkün değildi. Ama en azından kriz sonrasındaki yeniden şekillenmede ABD'nin ittifaklarını, müttefiklerini genişletebilmek için bir imaja ihtiyacı vardı. Bu nedenle ABD yok olan imajını, geleceğe ilişkin karamsar tabloyu farklı bir şekilde sunabilecek bir sembole ihtiyaç duyuyordu. İşte tamda böyle bir ihtiyaca denk düşen bir simge yaratıldı.

Dikkat edilirse Obama'nın seçim kampanyası sırasında hiçbir şekilde, krizin hangi politikalarla aşılabacağından söz edilmedi. Hatta Bush'un uygulamış olduğu bazı kararlar için yorum bile yapılmadı. Bazı bankaların kurtarılması, bazılarının batmasına izin verilmesi gibi çok tartışılan konularda da hi, açıklama yapmaktan çekinildi. Hatta Obama bu tür sorularla karşılaştığında "göreve başlamadan değerlendirme yapmak istemediğini" belirten açıklamalarla yetinme-

yi tercih ediyordu. Bu kadar nötr bir noktada görünmesine rağmen, medya aracılığı ile bir kurtarıcı imajı yaratıldı.

Obama Amerikan ekonomisinin, Amerikan siyasal sisteminin ihtiyacı olarak ortaya çıktı. Ama onun ortaya çıkmasına yol açan nedenler, Obama'dan bağımsız olarak; onun kişiliğinden, olanaklarından, hatta olmadığı halde kendisine atfedilen yeteneklerden bağımsız olarak olduğu yerde duruyor. Batmış olan bir Amerikan ekonomisi, hiçbir yaptırım gücü olmayan bir Amerikan askeri stratejisi ve nasıl gelişeceği belirsiz olan Afganistan'daki çatışmalar giderek derinleştiğinde, izlenecek politikaların belirsizliği, ihtiyaç duyulan asker sayısı konusunda hiçbir NATO ülkesini ikna edemeyen, onların üzerinde bir yaptırımı olmayan bir Amerika.

ABD Nato'dan Afganistan için daha 2008 yaz aylarında en az 35 bin kişilik bir askeri güç talep etmişti. Ancak bu talep karşılığını bulmamış ve NATO, sadece 3 bini muharip 2 bini ise polis görevi yapacak olan asker sayısına ABD'yi ikna etmişti. Bu durumda ABD bu ihtiyacın 5 binini NATO'dan aldığına göre geriye kalan 30 bin kişilik askeri gücü kendisi karşılamak zorunda kalacak. Bu durum Amerika için -Obama'ya rağmen- büyük bir başarısızlık olarak değerlendirilmelidir. Öyleyse şimdi her şeyin medya üzerinden propagan-

daya yönelik bir kampanya olarak sürdürüldüğü bir sürecin içinde bulunuyoruz. Bütün dünyada Amerikan işbirlikçileri bu kampanyayı olabildiğince gürültülü alkışlarla, pek çok gerçeği gizleyip önümüzdeki süreçte yaşanacak olan çatışmaları gizleyebilmenin bir aracı olarak görüyor. Bu nedenle hepsi Obama'nın dağıttığı iyimserliğin arkasına saklanmış durumdadır. Ama, garip bir şekilde Obama'ya karşı olması gereken kişiler de Obama'nın iyimserliğine katılmış gibi görünüyorlar. Medvedev, "Amerika'ya yeni bir sayfa açmak istiyoruz" diyor. Çin; "Obama'nın söylediklerini hayata geçirme konusunda başarılı olacağımız düşünüyoruz". Chavez; "Amerika'yla yepyeni bir dönemin açılmasını düşünüyoruz." Kaddafi, 'de bu kervana katılanlardan. Neredeyse Küba da 'bu iyimserliğe' katılacak. Şimdi burada şunu sormak gerekiyor: Acaba gerçekte Obama yapmak istediklerini yaptığında, bundan en çok zarar göreceği olan Rusya, Çin,

Venezüella gibi ülkeler, Obama'nın bu yaymış olduğu iyimserlikten gerçekten etkilenmiş ve buna inanıyor mu? Yoksa Ahmet Han'ın dediği gibi **boyanın dökülmesini mi bekliyor?**

Herkes zamana oynuyor. Yani kriz Amerikan ekonomisini daha da dibe saplayacak. Bunun karşısında Obama'nın iyimserliğinin yapabileceği fazla bir şey yok. Şimdi, Obama'nın iyimserliği arkasındaki bu tuzağa kimlerin düşeceği, yani bu iyimserlikte "Amerikanın gerçekten dünyayı kurtaracağı imajına", inanıp onunla beraber sürece katılacağı bekleniyor. Ve herkes mevzisini daha sonraki gelişmelere göre almak üzere kendisini geri atıyor. Yoksa, hiç kimse Obama'nın gerçekte fazla şey yapamayacağını biliyor. Hemen herkes (şu anda kendisini en çok alkışlayanlar dahil) bu durumun farkında. Çünkü, krizdeki ekonominin, Amerikan reklam dünyasının sunduğu Obama imajından çok daha ötede, daha köklü gerçekleri var.

Şimdi krizin gelişimi açısından gelinen noktada, Amerikan iktisatçıları krizi şu şekilde yorumluyor: Bu kriz, küreselleşmenin kendisinden kaynaklanan bir kriz değildir. Küreselleşme, kapitalizmin en ileri evresidir. Ama asıl sorun, ekonominin küresel hale gelmiş olmasına rağmen, yönetimlerin hala yerel, ulusal devletlerin kontrolünde ve onların merkez bankalarının denetiminde olmasıdır. Finansal hareketlilik tüm dünyada bu uluslararası bankalar aracılığıyla merkezleşmiş olmasına rağmen onların kontrolünü sağlayan siyasal yapıların erklerin dağınık ve parçalı olması asıl krize yol açmıştır. Öyleyse deniliyordu ki biz finans sistemi üzerinde dünya genelinde bir ortak hegemonya yani merkez bankalarının kontrolünün de ötesinde onların da üstünde bir yapı oluşturabilirsek krizi istediğimiz biçimde aşabiliriz. (Merkez bankalarının kontrolü gerçekte o ekonomilerin doğrudan kontrolüdür)

Bu gerçekliği, Çin de, Rusya da biliyor ve onlar da zamana oynuyor. Çoğu zaman bir araya gelmeyen Çin'le Rusya arasında stratejik işbirliği anlaşması imzalandı. Ekonomik-askeri her alanda, hatta krizi ortaklaşa en az zararla atlama konusunda dahi kapsamlı anlaşmalar imzalandı.

Yani şu andaki Obama olayı, seçim sonrasında tüm dünyaya sunulan bir görüntü, ancak gerçekler çok daha farklı. ABD'nin dünyayı kriz sonrasında yeniden şekillendirme konusunda çok kapsamlı planları var.

Başlangıçta krizden en fazla etkilenen, en çok şirketi ve bankası batan veya kurtarılmak zorunda kalan ülke ABD gibi göründü. Bu görünüm krizin kaynaklarından biri gibi gösterilen, gerçekte krizin bir sonucu olan hedge fonların yani güvenilmeyen ya da hastalıklı-virüslü kağıtların, en fazla elde bulunduğu ülke ABD olmasından kaynaklanıyor. Ama gerçekte ise hiçbir zaman krizin asıl nedeni bu değildi. Tam tersine krizin nedeni globalleşme sürecinde yatan ve tekelci burjuvazinin karlarını arttırma eğiliminden ve bizatihi küreselleşme stratejisinden kaynaklanan sorunlardı. Bir süre sonra bu kriz reel sektörü de etkiledi ve giderek Avrupa'ya doğru yayılmaya başladı. Bu anlamda derinleşen bu kriz ortamında bir süre sonra çok daha farklı bir süreç yaşanacak. Şu an yaşananlar krizin ilk evresi olarak görülmeli. İkinci evrede, küresel finans köpüğünün bir aracı olarak dünyaya yayılan (ve hala bir satın alma gücü taşıyan) güvensiz kağıtların karşılıklarının, dolar olarak ödenmesi gerekecek. Bu kağıtları ellerinde bulunduran ülkelere, bu kağıtların sahibi olan ülkelere (başta ABD) doğru büyük bir kaynak aktarımı başlayacak. Doların temel değişim aracı olması nedeniyle de bu süreç daha yoğun yaşanacak. Dolara artan talep, Amerikan ekonomisinin daha kolay

toparlanmasını sağlayacak, ödeme gücünü içindeki pek çok firmanın Amerikan tekelleri tarafından satın alınması sonucunu yaratacak. **Krizleri evrelerinde ABD için ekonomik anlamda bir avantaj haline gelecek.** Ama bunun dışında başta gelişmekte olan ülkeler ya da az gelişmiş ülkeler, sanayileşmekte olan ülkeler diye tanımlanan ama özünde bu küreselleşmeyle birlikte temel üretim alanları olarak seçilen bölgeler, krizden en fazla etkilenen ülkeler olacak. İkincisi, AB ülkeleri krizden en fazla etkilenen ülkelerin başında geliyor. İngiltere dışında AB'nin çekirdek ülkeleri krizden daha az etkilenirken, AB'nin Doğu Avrupa'daki yeni üyeleri krizi çok daha zor atlatacaklar. Bu anlamda AB'nin bütünselliği bile tartışılabilir. Yani, şu anda gerek G20'de ve NATO'da gerekse de AB sürecinde, yan yana çok olumlu pozlar veren ve Obama'nın yanına gelip fotoğraf çektirme yarışına giren AB liderleri arasında sorunlar yaşanabilir.

Şimdi uzun vadede ABD'yle en azından onun yakın çevresinde görünen, gelişmiş G20 zirvesine katılan ülkeler arasında, başta AB olmak üzere, hatta Hindistan, Çin, Rusya gibi ülkelerle görünürde gösterilen o olumlu imaja rağmen bir süre sonra çelişmelerin derinleşmesi kaçınılmaz. Ama ABD açısından önemli olan, Obama'nın da vermiş olduğu iyimserlik havası ile, kendi çıkarlarını G20'nin tümünün çıkarlarını gibi sunma becerisini göstermesiydi. ABD açısından, Obama'nın ilk somut başarısı, krizi aşma sürecinde ABD'nin tercihlerinin tüm Dünya'da krizi aşmanın zorunlu ve tek yolu olduğu imajını yaratabilmesi oldu.

Şimdi krizin gelişimi açısından gelinen noktada, Amerikan iktisatçıları krizi şu şekilde yorumluyor: Bu kriz, küreselleşmenin kendisinden kaynaklanan bir kriz değildir. Küreselleşme, kapitalizmin evresidir. Ama asıl sorun, e-

konominin küresel hale gelmiş olmasına rağmen, yönetimlerin hala yerel, ulusal devletlerin kontrolünde ve onların merkez bankalarının denetiminde olmasıdır. Finansal hareketlilik tüm dünyada bu uluslararası bankalar aracılığıyla merkezleşmiş olmasına rağmen onların kontrolünü sağlayan siyasal yapıların erklerin dağınık ve parçalı olması asıl krize yol açmıştır. Öyleyse deniliyordu ki biz finans sistemi üzerinde dünya genelinde bir ortak hegemonya yani merkez bankalarının kontrolünün de ötesinde onların da üstünde bir yapı oluşturabilirsek krizi istediğimiz biçimde aşabiliriz. **(Merkez bankalarının kontrolü gerçekte o ekonomilerin doğrudan kontrolüdür)**

ABD bu öneriyi bir biçimde G20 zirvesinde diğer ülkelere kabul ettirdi. Ve bunun bir aracı olarak da neredeyse 3 yıl öncesine kadar iyice fonksiyonelliğini kaybetmiş olan hatta tümüyle kapatılması bile tartışılmış olan IMF'yi yepyeni bir misyonla, yani dünyada bütünüyle tekellerin denetiminde ve kontrolünde olan bir bankacılık sistemi kurma amacıyla güncelledi. Bütün dünyadaki değişik merkez bankalarının otonomi, özerkleşme adı altında siyasal iktidarlardan, merkezi iktidarlardan bağımsızlaştırılarak IMF'ye bağımlı hale getirerek neredeyse IMF'yi bütün dünyadaki mali sistemi kontrol eden bir kurum haline getirme isteğini ABD, G20'deki tüm ülkelere kabul ettirmiş durumda. Krizden çıkışın tek yolu olarak sunulan projeye G20 katılımcıları tam destek verdiler. Bu süreçte IMF'ye hiçbir zaman görmesi mümkün olmayan kaynaklar aktarıldı. Bundan dört yıl önce 7-8 milyar dolar bir kaynağı nereden bulacağını düşünen IMF'ye bir trilyon dolar şimdiden (ki daha sonra ihtiyaca göre artırılacağı de kabul edilerek) verilmiş durumda. **Bu gelişme, ABD'nin kriz sonrası döneme ve sonraki evrelerine ilişkin yapmış olduğu en ö-**

nemli müdahaledir.

Afganistan'da yaşanan olaylar; Afganistan'ın ya da Orta Asya bölgesinin, kapitalizmin geleceği açısından ne kadar önemli olduğu tezi, tüm G20 katılımcılarına kabul ettirildi. O bölgede istikrarı sağlama bahanesiyle Afganistan'ı ve Pakistan'ı her şeyin odağına koyan politikalara önemli destek sağlandı. Burada aslında çatlak sesler çıkmadı değil ama, bu aşamada (Obama'yla iyimserlik rüzgarını arkasına almış olan) Amerikan politikasını tümüyle deşifre ederek kırmak mümkün olmadı. Ve ABD politikalarına G20 zirvesinde bu konuda da destek kararı alındı. O kararda görev NATO'ya aktarıldı. NATO'nun bölge de daha aktif görevler üstlenmesi kararlaştırıldı.

ABD'nin kriz sonrasında ilişkin en önemli müdahalelerinden birisi NATO'ya yapıldı. Kuruluşunda görev alanı Kuzey Atlantik ve çevresi olarak belirlenen ve amacı saldırıya uğrayan bir üyesini korumak olan NATO'nun, fonksiyonuna ilişkin yapılan değişiklikle birlikte; dünyanın her yerindeki, emperyalist kapitalist sistemin çıkarlarını zedeleyecek her türlü gelişmeye, oluşturulacak yapılarla müdahale edebilme görevi verildi. Dünyanın her yeri artık NATO'nun görev alanı haline getirildi. Bu gelişme, ABD'nin bugüne kadar pek memnun olmadığı ve uluslararası sorunların çözümünün, her sesin içinde yer alabildiği BM ve BM Güvenlik Konseyi tarafından yapılması yerine; onu devre dışı bırakarak, karar alma mekanizmalarını etkisizleştirip NATO'ya havale etme ve NATO'yu (adı Kuzey Atlantik olmasına rağmen) isteyen her ülkenin katılabileceği bir yapıya dönüştürülme hamlesiydi. Bu değişime biraz dikkat etmek gerekiyor. ABD ile işbirliği yapabilen en küçük ülkeler dahi NATO'ya üye olarak, o bölgede NATO'nun bir üs sahibi olmasını sağlayabilir. Bu gelişme, önümüzdeki süreç açısından

çok tehlikeli bir eğilimi ortaya çıkarıyor.

Sudan Devlet Başkanı El Beşir hakkında tutuklama kararı çıkartarak insan hakları mahkemesi aracılığıyla ya da benzer bir mahkeme kararıyla yargılanmak istenmesi bundan sonrasına ilişkin çok tehlikeli bir gelişmeyi de içeriyor. Artık emperyalizmin, bir biçimde çelişme içinde bulunduğu her ülkenin devlet başkanını veya diğer yetkililerini, istemediği kişileri, kendi hava sahasından çıktığı anda yakalamak, hatta yapabiliyorsa kendi ülkesinde bir operasyon yapıp başka bir ülkede yargılayabilme yetkisini, kontrolünü NATO'ya verme eğiliminde. Aslında bu gelişme, Pinochet ile başlamıştı. İspanyol hakimlerin İspanya'da Pinochet'i yargılayabildiği zaman süreç başlamıştı. Pinochet gibi, artık 85- 90 yaşına gelmiş günleri sayılı olan bir kişiyi, işlediği bütün insanlık suçlardan dolayı böyle bir kararı almakla tüm dünyanın demokrat kamuoyunun desteğini almış oldu. Aslında o karar belki de 200-300 yıllık devletler hukukunu çiğneyen çok önemli bir karardı. Şu anda Sudan devlet başkanı gibi yaptıklarıyla yüzbinlerce insanı katletmekle suçlanan bir kişi hakkında çıkartılan tutuklama kararı ile büyük oranda demokrat insanların desteği yeniden alınmış oldu. Ama bundan sonrasına ilişkin, emperyalizmin çıkarına ket vuracak herkes için alınabilecek bir kararın kapısını açtı. Önümüzdeki süreçte ABD ve emperyalizm bu açılan yolda sonuna kadar ilerleyecektir. Bu korkunç bir tuzaktır. Ve bunun araçlarından birisi de çok yakında NATO haline getirilecek.

Somali açıkları ve Aden Körfezi'ndeki modern korsanların bu kadar türeyebilmiş olmasının, yani 20. yüzyıl başında korsanlık yok oldu denileli yüz yıl geçtikten sonra, korsanlığın yeniden türeyebilmiş olması, biraz da böyle bir gelişmeye alt yapı hazırlamanın a-

raçlarından birisi olarak görülmeli. Bölgenin stratejik konumu düşünüldüğünde pek çok farklı senaryo üretilebilir. Önümüzdeki süreçte bu tür gelişmeler, ABD'nin uygulayacağı politikalardan ve NATO'ya konsept olarak kabul ettirdiği stratejilerden biri olarak görülmeli.

1946'da ikinci dünya savaşında yaşanan yıkımla birlikte ve dünyada sağlanan sosyalist sistemle kapitalist sistem arasındaki bir denge sonucunda işlevsel hale gelen Birleşmiş Milletler aracılığıyla, dünyada var olan sorunları her ülkenin içinde yer aldığı BM içerisinde tartışılarak, orada alınan kararlar doğrultusunda, ortak değerlerle sorunlara çözüm bulma eğilimi, o konjonktürün bir ürünü olarak ortaya çıkmıştı. Aslında ABD, hiçbir zaman gerçek anlamda BM'nin bu işlevine güvenmedi, inanmadı, ortak olmadı. Hata çoğu kez BM'nin önemli bir finansal kaynağı olan ABD kendi politikalarına ters düşen ülkelerdeki bazı BM politikalarını baltalamak için doğrudan doğruya mali destek vermemekle tehdit ederek istediğini yaptırdı. Ama artık günümüzde ise ABD, BM'yi tümüyle devre dışı bırakmak istiyor. Yani artık BM ya da BM'nin herhangi bir alt kuruluşunun içinde yer aldığı bir organizasyon yerine sadece emperyalist tekelin en üst düzeyde olanlarının içinde yer aldığı onlar aracılığıyla kurumsallaştırmış, kurumsal hale getirilmiş sosyal forumların Davos, su forumu, çelik birliğinin forumları, vb. bunların hiçbirinin BM ile bir bağı yoktur. Sadece o alanda ön planda olan ticari işletmelerin şirketlerin temsilcilerinin ya da onların işbirlikçilerinin onların hesabına çalışan kişilerin oluşturduğu yapılarıdır. Ve buralarda alınmış olan kararlar sanki bütün dünyanın ortak kararlarıymış gibi sunulurken BM'ye rağmen ona hiçbir şekilde danışılmadan, bu konudaki düşünceleri alınmadan BM'nin dışında politikalar hayata geçirilmeye ça-

lışılıyor.

Önümüzdeki süreçte ABD'nin saldırganlığı; askeri anlamda NATO'yu her yere sokarak sürdürülecektir. Ekonomik anlamda saldırısı, bütün dünyadaki merkez bankalarının kontrolünü IMF'ye alarak krizi aşmak ve ABD'nin çıkarları doğrultusunda dünyayı yeniden şekillendirmek tarzında gelişecek. Ayrıca, geliştirilecek politikalara toplumlar nezdinde meşruiyet kazandırılmak istendiğinde, BM gibi bütün dünya ülkelerinin eşit statüde yer aldığı sadece güvenlik konseyinde daimi üye olma anlamında bir ayrıcalığı olan ülkeler yerine, bu ABD'li ya da diğer emperyalist tekelin denetiminde olan sosyal kurumları ön plana çıkararak yeni bir dünya modeline doğru gidiliyor.

Ve sanıyoruz ki son olarak arka arkaya yapılan toplantıların hepsinin özü bu üç temel alandaki örgütlenmeyi aşama aşama gerçekleştirmek.

1- Ekonomik anlamda bütün dünyayı IMF aracılığıyla ortak bir mali sistem etrafında toparlamak. Ve krizi onun müdahaleleriyle aşmaya çalışmak. G20 katılımcıları, "Eğer biz şirketleri kurtarmak için 5 trilyon doları toparlayabilirsek, krizi aşmak için herkes bu çabayı verirse bunun da bir trilyon dolarını IMF'nin kullanımına ayırırsak biz bu krizi aşabiliriz. Yoksa hep beraber batırız." gibi bir tehditle buna ikna edildi. IMF, ekonomik alandaki saldırının aracı olacak.

2- NATO örgütlenmesi bir biçimde emperyalist kapitalist sistemin karşılaştığı her sorunda, dünyanın her yerine müdahale edebilecek ve BM'nin kontrolünün dışında müdahalelerin önü açılmış olacak. Yeni kimliği ile, NATO daha da fonksiyonel bir saldırı aracı olarak kullanılacak.

3- BM'yi devre dışı bırakarak, geniş halk yığınları arasındaki gerekli siyasal desteği sosyal forumlar aracılığıyla sağlama tarzında bir

eğilimi ABD tercih etmiş gibi görünüyor.

Ve artık pratik adımlar bu doğrultuda atılıyor. Medeniyetler çatışması yerine uzlaşması dillendiriliyor. Obama'nın, Türkiye'ye gelip buradaki Ruhban okulunun açılmasını talep etmesi, ama beklendiği halde Patrik'i ziyaret etmemesi önemliydi. Çünkü Patrik'e ekümenlik statüsü tanınması konusunda ABD'nin bugüne dek çok önemli baskıları vardı. Ama henüz bunun adının bile kullanılması, Patrik'i makamında ziyaret etmesi bile, daha başlangıçta Rusya'nın çok sert tepkisine yol açacağı için ve mevcut iyimser imajı zedeleyebileceği düşüncesiyle bundan vazgeçildi. Sadece bütün din adamlarının temsilcilerinin yapmış olduğu bir toplantıda patrikle görüşüldü. Bütün Hıristiyanların ortak talebi olan Ruhban okulunun açılması konusunda ise sadece "iyi olur" biçiminde bir açıklama yaptı. Ruhban okulunun açılması, sonrasında dinsel temeldeki eğitimi meşrulaştıracağı ve Türkiye'deki siyasi iktidarın yani AKP'nin de politikasıyla örtüşeceği için böyle bir talepte bulundu. Yoksa şu anda en azından uzun dönemde düşmanı sayılabilecek ülkelerle çelişmeleri artıracak, ilişkileri gelecek her türlü tavır alıştan Obama sakındı. Ve patriği ziyaret etmedi. Ona bir ayrıcalık tanımadı. Bizim diyanet işleri başkanıyla birlikte onu da kabul etti.

Rusya, Patrik'in ekümenlik statüsünü kazanmasına tepkili. Bütün Ortodokslar Moskova patriğine bağlı. Eğer buradaki patrik ekümenlik sıfatı kazanırsa, Yunanistan'daki, Balkanlardaki Ortodoksların büyük bir kısmı buradaki patriğe bağlanacaklar ve Moskova patriğine sadece Rusya'dakiler bağlanmış olacak. Buradaki patriğin ekümenlik kazanmasını en çok isteyen ABD. Eğer bu sıfat verilirse, Ukrayna, Sırbistan, Romanya, Bulgaristan'daki bütün dini kurumlar buraya bağlanacak. Moskova

bu yönüyle yalnız kalacak.

Kemalizm'in ket vurduğu şeylerden birisi de budur. ABD'nin Kemalist hareketle arasının pek iyi olmamasının nedeni, laiklik uğruna Atatürk hilafeti yasaklarken onunla beraber dinsel kurumları da yasaklamıştı. Ve buradaki Fener Rum Patrikhanesi, ekümenlik özelliğini yani Ortodoks aleminin merkezi olma özelliğini kaybetmişti. Şimdi o zamandan beri Moskova Patriği, bütün Ortodoksların ruhani temsilcisi. Yunanistan ve Avrupa'daki Ortodokslar dahil tümü Moskova'ya bağlı. Bu Moskova'ya diğer ülkeler üzerinde bir hareket esnekliği sağlıyor. Dinsel yönden bağımlılık. Hatta iş o kadarla da kalmıyor, çünkü kilise muazzam bir ekonomik kaynağı da elinde tutuyor. Çok geniş arazileri, fabrikaları, işletmeleri elinde bulunduruyor, hatta Rusya'da tekel niteliğinde fabrikaların varlığından bahsediliyor. Hemen hemen bütün dünyada bu özelliklere sahip. ABD'nin istediği Fener Rum Patrikhanesi'nin ekümenlik kazanması, dolayısıyla Amerikan yandaşı olan bütün kiliseler de buraya bağlanmış olacaklar. Rusya, bu gelişmeye şiddetle karşı çıkıyor. ABD, ısrarla Türkiye'den bunu istiyor.

ABD'NİN İMAJ SİYASETİ ÜZERİNDEN YENİ DENGE ARAYIŞLARI

Yukarıda acaba "muarızları bunu kavramıyor mu", demiştik. Dikkat edilirse Obama füze savunma sistemleri konusunda bir cümle kullandı. "*Bundan vazgeçebiliriz.*" gibi. Hemen Rusya buna cevap verdi. "*Gerekirse biz de bazı silahları batıda konuşlandırmaktan yani füze savunma sistemleri ve füzeleri Polonya sınırına konuşlandırmaktan vazgeçebiliriz.*" İş bu noktaya geldiğinde, son anda bakıldı ki Polonya bu işi ciddiye aldı ve tepki gösterdi. Karşılıklı bir anlaşma olduğunu okuyamadı. ABD'nin kendisine olan ihtiyacının azalaca-

ğından korkarak hemen tepki gösterdi. O zaman da Obama ağırlığını koydu. "*Hayır bundan vazgeçilmeyecektir.*" Yani ABD füze savunma sistemini geliştirmeye devam edecektir gibi. Polonya'ya istemiş olduğu mesajı verdi. Aynı şekilde o iyimser havaya rağmen bunu "iyi okuyamayan" veya "iyi okumayan", yani ABD'nin istediği gibi okumayan Kuzey Kore, bir uydu taşıyan füzeyi ateşleyeceğini açıkladığı anda, korkunç bir tepki geldi. "*Bu tahrik anlamındadır; ve bunun mutlaka yaptırımları olacaktır.*" açıklaması, Obama yönetiminden geldi. Ama Kore bundan geri adım atmadı. Amerika'nın açıklamasına Japonya daha ileri bir tepki ile destek verdi: "*Gerekirse biz füzeyi tam havalanmadan imha edebiliriz.*" Ama Kore'nin cevabı daha da sert oldu. "*Füze yapılacak saldırdı, savaş nedenidir.*" Ve füze denemesi tam belirlendiği zamanda yapıldı. Ve garip bir şekilde önce 40 km kadar dikine yükseldikten sonra güneydoğuya doğru yönelerek, Japonya üzerinden yörüngeye girdi. Bu normal yörüngesi değil. Yani vurabiliyorsanız vurun anlamında bir meydan okumaydı Japonya'ya. Daha önce nükleer silahlara sahip olma konusundaki talebi olan ülkelere, ABD'nin çok sert bir tepkisinin olduğu biliniyordu. Ama bir uydu taşıyan roket bu kadar büyük bir tepki bugüne kadar gösterilmemişti. Benzer bir roket çalışmasını yaptığında, ciddi bir tepki almayan İran'ın, bugüne kadar sadece nükleer teknoloji çalışmalarına karşı çıkılırken, artık onun yaptığı füze denemesine bile ABD çok sert tepki vermeye başladı. Yani bu önümüzdeki dönemde ABD'nin işine gelmeyen her şeye nasıl tavır alınacağını bugünden, yani daha cılanın dökülmesine gerek kalmadan ortaya çıkan uç noktalarıdır.

Bir uç nokta daha söylenebilir. Gerek seçim öncesinde, gerek seçimin hemen sonrasında Obama'yı kutlayanların başında Küba yö-

netimi geliyor. Ve ilişkilerin normalleştirilmesini, ekonomik ambargonun kaldırılmasını değil ama "esnetilmesi" talebi Küba'dan geldi. Ona katı bir şekilde "Hayır her şey olduğu gibi devam edecek." cevabı geldi. Yani bu birkaç olay bile, gerçekte Obama yönetiminin çok farklı davranmayacağına, davranma şansının olmadığına, çünkü sınıflar yerli yerinde olduğu sürece, emperyalizm ve emperyalist sömürü olduğu sürece, tekellerin sömürsünden yoksullaşan insanlar olduğu sürece, dünyada çok fazla bir şey değişmeyeceğinin göstergesidir. Ama krizle birlikte, krizden en az zararlı kurtulmak için ABD saldırganlığının artacağı kesin.

Birkaç ay içerisinde Obama'nın bu çok yoğun trafiğine, üst üste gelmiş olan çok önemli uluslar arası toplantılar, birçok kişide ekonomik ve siyasal tıkanmayı aşmak için, ABD'nin çok kısa zamanda refleksi vereceği gibi bir beklenti var. Aslında böyle bir şey olmayacak. ABD, en azından dünyaya deklere edilen "Obama" imajının peşinden, ikili diplomatik ilişkilerle kazanım sağlamaya çalışacak. Yani Obama ile kazanılan o imajla 'tuzağa düşenler kimler olacak?', 'kimlerle nereye kadar gidilebilir?' sorularına cevap aranacak. İkili görüşmeler sıklıkla sürdürülecek. Ve belki bu konudaki daha kapsamlı adımlar sonbahara doğru gelebilir. Hatta sonbahardan sonra kış aylarında, kriz iyice derinleştiği noktalarda bir şey beklenebilir.

Emperyalist-kapitalist sistem açısından krizi kimse önceden tahmin edemedi. Sistemin eleştirisini yapanlar, böyle bir krizin kaçınılmaz olduğunu belirtiyordu. Ama emperyalist tekellerin yöneticileri tarafından bile, bu boyutta bir krizin ön görülemediği olması, benzer şekilde krizden çıkışın nasıl olacağı konusunda da bir öngörüsüzlüğe yol açtı. Şu anda kimse önünü görmüyor. Krizden çıkışın yöntemi şudur diyemiyor. Şu kadar vadede,

şu politikalarla, krizden çıkılacaktır diyemiyor kimse. Bu nedenle herkes, basit verilerden çok önemli sonuçlar çıkarmaya çalışıyor. Örneğin yeni açıklanan istatistiklere göre Amerika'da kriz başladığından bu yana ilk defa işsizlik başvurusu için talepte bulunanların sayısı geçen ay azalmış olduğu gözlemleniyor. Bu önemli bir veri olarak gösteriliyor. Acaba krizden çıkış başladı mı? Yani tek başına bir tek veri bile, tüm ekonomik olumsuzluklara rağmen olumlu bir nokta gibi sunulabiliyor. Şimdi herkes en azından 6-7 ayı bulabileceğini tahmin ettiğimiz bir periyot içerisinde krizin nasıl evrileceğini gözleyecek. Bu süre içerisinde ABD'nin çok köklü, saldırı anlamında süreci etkileyecek adım atacağını pek beklemiyoruz. Ama Irak olayı var. Irak'tan ABD'nin çekilmesi mümkün değil. Asker sayısı azaltılabilir. Ama tamamen çekileceklerine dair açıklamalara rağmen ABD'nin bunu yapabilmesi mümkün değil. Bu tümüyle sürece ilişkin bir kandırmaca. ABD'nin orada kalmasını gerektiren bir koşul, zaruret mutlaka yaşanacaktır. Böyle bir gelişmenin yaşanmaması için Irak'ta bugüne kadar sürdürülen direnişin, "bizim direnişimiz anlamsızdı" noktasına gelmesi gerekiyor. ABD'nin işbirlikçileri aracılığı ile (başta Kürtler) elde ettiği kazanımların tartışmasız kabul edilmesi anlamına geliyor ki, bu da sınıf mücadelesinin doğasına aykırı. Yani ister istemez ABD'nin Irak'ta olmasını gerektirecek gelişmeler mutlaka yaşanacak.

ABD aslında sadece Türkiye'ye, Kürtlerin hamisi olarak bir misyon vererek büyük Kürdistan projesinin hayata geçmesinin önündeki engelleri kaldırıyor. Yani parçalanmış bir Kürt coğrafyası, dört ülke arasında paylaşılırken farklı bölgelerdeki egemen sınıflar arasında bir çatışma yaşanmış; ortak bir düşünce oluşması ortak bir ulus bilincinin oluşması engellenmişti. ABD şimdi

di bu tür adımlarla yumuşama ortamında ekonomik- siyasal olarak bütünleşmeyi sağlayıp zaman içinde ortak bir devlet örgütleyebilmenin alt yapısını oluşturuyor. Nasıl ki Ortadoğu'da sınırlar cetvelle çizilerek bir halk ayrılmıyorsa, çizgiyi kaldırdım dediğin zaman da, yaşanan 70-80 yıllık süreçteki gelişmeler birden bire ortadan kalkmıyor. Bu nedenle ABD'nin şu anda yapmak istediği, bu farklı coğrafyalardaki Kürt halkının arasındaki farklılıkları değil, ortak değerleri ön plana çıkaracak politikalar gündemde. Ortak değerler de, emperyalizmin işbirlikçiliği ve ekonomik kazanımlar, petrol vb. Şimdi bu süreç işliyor.

Kürtlere asıl tehdit Irak'taki Sünni ve Şii Araplardan gelecek. Amaç, bir biçimde tepkiyi Türk askerine göğüsletmek. Ama Irak'ta yaşanacaklar sadece bununla sınırlı değil. Son 1-1,5 yıldır Irak'ta direniş hareketinin, El-Kaide'yle kapışmalar nedeniyle tavsamış olan Amerikan hedeflerine karşı saldırıları, son 1-2 aydır hızla arttı. Öyle görülüyor ki, Amerika çekildikçe şu andaki mevcut yönetimin, elindeki silahlı kuvvetle kendini korumayı başarma şansı çok az. Bu nedenle direniş, ABD'nin bütün kazanımlarını sıfırlamaya yönelik bir tarzda sürecektir. Direnişin bitmesi mümkün değil. Dolayısıyla bu direniş belli bir noktadan sonra ABD'yi buradan asker çekmek değil, tam tersine yeni askerler aktarmak zorunda bırakabilir.

Aynı şey Afganistan ve Pakistan için de geçerli. Kriz sonrasında dünyayı yeniden şekillendirme noktasında ABD, G20 dahil NATO'yu, IMF'yi, vb bütün araçları kullanarak dünyayı yeniden şekillendirme mücadelesine girecektir. Bu süreçte şu anda ABD'nin görünebildiği kadarıyla en zayıf noktası konumunda olan Afganistan - Pakistan bölgesi ise pek çok bilinmeyen barındırıyor. Bugüne kadar süreçte bir taraf olmamış, a-

ma ABD'nin dünya genelinde yapmak istediği şeylerden zarar görecektir. Bundan sonra bu çatışmada bir biçimde taraf olabileceğinin belirtileri var. Gerçi taraf olabileceği düşünülen Çin ve Rusya kendi ülkelerindeki bazı Müslüman kesimler nedeniyle hep bu noktanın dışında durdular. Ama süreç bu ülkelere doğrudan kendi varlıklarını, çıkarlarını tehdit edebilecek bir noktaya geldiği anda, ABD'nin buradaki politikalarına karşı onların da bir karşı hamleyle harekete geçip, Taliban'a çok sınırlı bir destek sağlamaları bile ABD ve NATO'yu tarihlerinde görmediği bir bataklığa saplayabilir. Çünkü o coğrafya farklı bir coğrafya. Irak'ta mücadele, o elverişsiz koşullara rağmen başarıya ulaşmışsa, bu oradaki direnişçilerin yeteneklerinden kaynaklanıyordu. Ama bir de ona arazinin, bölgenin sağladığı muazzam olanaklar eklendiğinde ABD ve NATO'yu altından kalkamayacağı sorunlarla karşı karşıya getirebilir.

Pakistan: Şu ana kadar eğer bu noktada ise, kriz bir adım daha ileriye geçmemişse, Pakistan'ın parçalanmasının bölgedeki hiçbir ülkeye çıkarının olmaması sebebiyledir. Pakistan'ın parçalanmasının ne İran'a ne Hindistan'a ne de Çin ve Rusya'ya hiçbir yararı yoktur. Ama eğer ABD'nin bölgeye müdahalesiyle sonuçta orda oluşacak dengelerin ABD'ye doğrudan yararı olacaksa, bölgede üstünlük sağlaması sonucunu doğuracaksa, Pakistan'ın işi çok kısa sürede bitirilir ve dediğimiz gibi en büyük kıyamet ondan sonra kopar.

Herkes Pakistan'ın nükleer silahlara sahip olmasının, kontrolsüz güçlerin ellerine geçmesinin risklerinden söz ediyor. O konuda ABD önlemini almış durumda. ABD birkaç saat içinde, kimsenin haberi olmadan oradaki nükleer varlıkları alır başka bir yere götürür. ABD, bu yönüyle en azından Hindistan'ın Çin'in Rusya'nın desteğini alarak

ABD bu öneriyi bir biçimde G20 zirvesinde diğer ülkelere kabul ettirdi. Ve bunun bir aracı olarak da neredeyse 3 yıl öncesine kadar iyice fonksiyonelliğini kaybetmiş olan hatta tümüyle kapatılması bile tartışılmış olan IMF'yi yepyeni bir misyonla, yani dünyada bütünüyle tekellerin denetiminde ve kontrolünde olan bir bankacılık sistemi kurma amacıyla güncelledi. Bütün dünyadaki değişik merkez bankalarının otonomi, özerkleşme adı altında siyasal iktidarlardan, merkezi iktidarlardan bağımsızlaştırılarak IMF'ye bağımlı hale getirerek neredeyse IMF'yi bütün dünyadaki mali sistemi kontrol eden bir kurum haline getirme isteğini ABD, G20'deki tüm ülkelere kabul ettirmiş durumda. Krizden çıkışın tek yolu olarak sunulan projeye G20 katılımcıları tam destek verdiler. Bu süreçte IMF'ye hiçbir zaman görmesi mümkün olmayan kaynaklar aktarıldı. Bundan dört yıl önce 7-8 milyar dolar bir kaynağı nereden bulacağını düşünen IMF'ye bir trilyon dolar şimdiden (ki daha sonra ihtiyaca göre artırılacağı de kabul edilerek) verilmiş durumda. Bu gelişme, ABD'nin kriz sonrası döneme ve sonraki evrelerine ilişkin yapmış olduğu en önemli müdahaledir.

bu operasyonu yapma konusunda kararlı.

ABD, Pakistan'ın polisi, ordu ve askeri istihbaratı içerisinde tamamen egemen durumda. Hele nükleer silahların korunması konusunda ABD'nin kabul ettiği kişiler dışında kesinlikle kimseye görev verilmiyor.

Pakistan ordusunda, alt kademelerde ulusal değerler ön planda olmasına rağmen, üst kademelerde durum farklı. Üst kademelere doğru geldikçe daha çok Amerikan kimlik öne çıkıyor. Süren savaş ortamında bile ana karar mekanizmalarında ABD belirleyici. Ama şimdi bir de aşiret yapısı yaygınlaştıkça askerin tabanında çözülme

başladığı söyleniyor. Artık kontrol edilemiyor. Ordu, bir taraftan Amerikalılarla işbirliği içerisindeyken, Amerika'nın insansız hava araçları ile sivil halka da yönelen saldırıları tepkiye yol açıyor. Çatışmanın ileri evrelerinde bu çelişme de giderek artacak. İşte Pakistan ordusu denildiğinde artık tek ve bütünlüklü bir ordudan bahsedilemiyor. Gizli serviste ve komuta kademelerinde Amerikan insiyatifi çok fazla olmasına rağmen o da çözülme noktasında.

Devletin örgütlenmesi de bir özgülük gösteriyor. Siyasal yapılar bazı tekel gruplarının doğrudan kontrolünde. Belirli düşünceler etrafında oluşmuş siyasal yapılar

yok. Bu bağlamda, tekellerin ABD ile ilişkilerinin yoğunluğuna bağlı olarak, ülkede ABD etkinliği azalıyor ya da çoğalıyor.

Bu süreçte Afganistan, Pakistan, Irak sorunu gibi kanayan yaralar öne çıkarılarak arka planda kriz sonrasına ilişkin emperyalizmin tasarrufları, adımları kamufle edilmeye çalışılıyor. Kriz sonrasında dünyayı yeniden biçimlendirme çabalarını gizleniyor. Bu yalnızca Pakistan ve Afganistan sorunu değil. Afrika'dan Güney Amerika'ya, Avrupa'dan Çin ve Rusya'ya kadar tüm dünyayı yeniden şekillendirme planları söz konusu.

Türkiye neden bu kadar önemli?

Obama Türkiye'ye geldiğinde önemli bir konu konuşulmamış gibi görünüyor. Ama gerçekte perde arkasında ve farklı düzeylerde çok şey konuşuluyor. Bu sıradan bir ziyaretin ötesinde bir şey. Zaten Obama ziyarette bir şey söylemedi. Yani bu cilanın arkasında ne var?

Sadece Türkiye değil, gerçekte Ortadoğu, neredeyse dünyanın ortası. Belki süreçte bu konum biraz azalabilir diye düşünülüyordu. Hazar Havzası'nın, Karadeniz Havzası'nın giderek kapitalist sistemle entegrasyonunun sağlanmasıyla yani ticari bir meta haline gelmesiyle Ortadoğu ikinci planda kalabilirdi. Ama olmadı. Doğal kaynakların çok yoğun bir şekilde sömürsüyle artık kolay ve ucuz ulaşılabilecek hammadde ve doğal kaynaklar azalıyor. Ama bu doğal kaynakların en yoğun şekilde bulunduğu ve bakir konumda olan, emperyalist kapitalist sistemin sömürü aracı haline gelmemiş olan bölge Orta Asya ve Sibiry'a'nın büyük bir kısmı temel ilgi alanı. Sorun bu bölgenin paylaşılması. Bu bölgenin en kısa sürede kimin hizmetine sunulacağı. Şimdi sorun bu olunca bölgeye en yakın konumda olan ve ABD'ye orada politika yapma alanı sağlayabilecek olan araç bugüne kadar İsrail'di. İsrail gerçekten de Akdeniz'in doğusunda ABD'ye çok

önemli bir üstünlük sağladı. İsrail görevini tamamladı. Ve İsrail'in ABD'ye sağlayabileceği bu kadardır. İkincisi İsrail'in dinsel anlamda da bölge halklarıyla tümüyle farklı konumda olması, bin yıllardır süren çatışmayla beraber yaşamış olması daha ileri ortak politik adımları engelliyor. Dolayısıyla İsrail'in bundan ötesinde ABD'nin çıkarlarını savunma konusunda yapabileceği fazla bir şey yok.

Temel çatışma alanlarına ulaşma konusunda, ABD'nin tartışmasız tek dayanağı Türkiye'dir. Pakistan'ın durumu ortada. Gürcistan, Azerbaycan ve Ermenistan'ın ABD'ye sağlayabileceği olanaklar ise kısıtlı. Dünden bugüne gelen askeri-siyasi stratejik işbirliği yanında, tüm siyasal varlığını ve geleceğini ABD'ye bağlamış olan AKP iktidarı da en büyük güvenesi.

SONUÇ YERİNE

Emperyalizm bugüne kadar yaşadığı krizlerin en derin olanıyla karşı karşıya ancak ortada sosyalist bir alternatif olmadığı için attığı adımlarda rahat davranabiliyor. Trilyon dolarlık yağma paketleri bile örgütlü bir tepkiyi doğurmuyor. Sanki ortada doğal/normale bir süreç yaşanıyor muşçasına rahat hareket edilebiliyor. ABD krizden ilk ve en çok etkilenen ülke olarak gözüküyor fakat emperyalizmin küreselleşme döneminde dünya ekonomisi o kadar iç içe geçti ki yangının her tarafı etkilememesi mümkün değil. Krizin hemen bitmeyip uzunca bir süreye (yıllara) yayılacağı düşünülürse dünyaya yayılmış, aşağı yukarı her ülkede yatırımları, sermayesi olan ABD'nin krizi fırsata çevirmenin yollarını aradığı, bu yönde adımlar attığı görülüyor. ABD krizden çıkmanın reçetesinin kendi söylediklerinin uygulanmasından geçtiğine diğer emperyalist güçleri de ikna etmiş gözüküyor. Özellikle G20 ve NATO toplantılarında alınan kararlar bu fotoğrafı

tamamlıyor. Krizin başlangıcından bu yana geçen kısa sürede bile önemli kararlar alınmış, yol katedilmiş gözüküyor. Bu süreçte üç başlığın öne çıktığı görülüyor:

Birincisi; G20 toplantısında görüntüde özellikle ABD-İngiltere ile Fransa-Almanya bloğu arasında anlaşmazlıktan dolayı hiçbir karar alınmamış gibi basına yansıtılmasına rağmen özellikle IMF ile ilgili çok önemli iki karar alınmıştır. 1) IMF'nin denetimine tarihinde görülmemiş düzeyde bir sermaye (1 Trilyon dolar) bırakılmıştır. 2) IMF tüm merkez bankalarının denetimini yapabilecek ve kontrol altına alacak bir pozisyona çıkarılmıştır.

İkincisi; Son yapılan NATO toplantısında kuruluşu göstermelik de olsa üyelerini dışarıdan gelebilecek bir saldırıya karşı korumakken şimdi önleyici tedbir adıyla yeni bir konseptte geçilmiştir. Artık her ülke NATO'ya üye olabileceği gibi dünyanın hangi köşesinde kendisine tehdit oluşturduğunu düşündüğü bir durumda anında müdahale edebilmesinin yolu açılmış oldu.

Üçüncüsü; BM özellikle 2. Paylaşım Savaşı sonrası oluşan güçler dengesine göre yapılandırılmış her ülkenin eşit şartlarda temsil edildiği (5 daimi üye hariç) ABD'nin zaman zaman başını ağrıtan, pazarlıklar, kulis yapmak zorunda kaldığı, ayrıca hiçte memnun olmadığı bir oluşumdur. Şimdi Davos gibi büyük oranda tekellerden ya da temsilcilerinin yer aldığı "sivil" toplum kuruluşları öne çıkarılarak BM devre dışı bırakılmaya çalışılıyor.

Tekeller çağında kriz, gücü elinde bulundurmanın karlı/ kazançlı çıktığı bir sürece dönüşmüştür. Kriz koşullarında görünüşte ABD'nin en çok etkilenen ülke görüntüsü çizmesi kimseyi yanıltmasın ilerleyen evrelerde süreç tersine dönecek güçlü olanın dayanabildiği, üstte çıktığı, zayıf olanın ise daha da dibe vurduğu dönemler yaşanacaktır. Tekeller için kriz bir fırsattır.

OBAMA KİMİN ZAFERİ?

ABD'de uzun süredir dünya kamuoyunun gündemini işgal eden seçimler yapıldı. Ortaya çıkan sonuca göre ilk defa Beyaz Saray'da siyah bir başkan görev yapacak. Bu durum pek çok konuda olduğu gibi neden-sonuç ilişkisinden veya ABD yönetim mekanizması içinde kişinin rolünden bağımsız olarak tartışılmaya (gerçekte tartışılmaya) başlanınca, işin özünün yerini biçime dair ayrıntılar ve hatta **magazin** aldı.

Siyaset bilimine veya devlet-hükümet-parti ilişkisinin kapitalist sistemde nasıl şekillendiğine, faşist rejimlerde dahi seçime neden ihtiyaç duyulduğuna dair yeterli bilgisi olmayanların **magazin** sayılabilecek kişisel verilere ilgi duyması anlaşılır bir durumdur. Ne var ki solda duran ve dün çeşitli biçimlerde kapitalist sistemin işleyişi üzerinde kafa yormuş olan kesimlerde de söz konusu eğilimin/yanılsamanın ağırlıkta olması düşündürücüdür.

Dünya'nın öteki ucunda yapılan bir seçimin sonucunu tayin edebilen, geliştirdiği ilişki ve yöntemlerle darbe yapmaya ihtiyaç duymadan pek çok ülkede tercihleri doğrultusunda siyasal sistemler geliştiren Amerikan egemenlerinin kendi ülkelerinde başkanlık yapacak kişiyi seçerken işi oluruna bırakacağını düşünmek için, kişinin ya fazlaca saf olması ya da dayatılmış düşünce kalıplarını, kanaat ve değerleri kendi bağımsız durumunun ürünü sanması gerekiyor.

ABD egemenlerinin belki de Obama'yı seçtirmekten daha önemli bir diğer başarısı, dünyada önemli bir kesime bunun bir **mucize**, bir **devrim** olduğunu benimsetmiş olmasıdır.

Bilinir ki seçimlerde adayların

başarısı, uygulamak üzere görev almaya hazırlandığı programı bütün bir toplumun talebi gibi yansıtma başarısından geçer. Obama bunu başardı ve sandıktan zaferle çıktı. Ancak, Obama'nın kimlerin ihtiyacı olduğu ve bu ihtiyacın hangi koşullar sebebiyle oluştuğu değerlendirilmeden, gelişmelerin doğru kavranması mümkün değildir.

EZİLENLERİN ÖFKESİNE MARUZ KALMAK YERİNE ONLARI YEDEKLEMEK VE TIKANAN SİSTEMİ AÇMAK İÇİN YENİ ENSTRÜMANLARA İHTİYAÇ DUYAN ABD EGEMENLERİ OBAMA'YI TERCİH ETTİ

Seçimi önceleyen süreç anımsanacak olursa, ABD'nin Sovyetlerin dağılması sonrasında start verdiği **yeni düzen** bir bütün halinde duvara çarpmış, dünya ölçeğindeki askeri ve siyasal başarısızlıklara, varlığı gizlenemez hale gelen ekonomik kriz eklenmişti. Üstelik bu, yüzyılın en büyük krizi olarak kabul edilen 1929 krizini de aşan etkilere sahip ve **nerede nasıl durdurulabileceği henüz kestirilemeyen** bir krizdir. 1929'da ABD ve İngiltere sahip olduğu üretim kapasitesiyle dünya pazarını tümüyle kontrol edebilecek bir noktadaydı. Gerçi sürecin ilerleyen aşamalarında önemli bir pazar kaybı yaşanmış ancak bu da yıkılan Avrupa'nın inşası sürecinde ABD tarafından telafi edilerek dünya ölçeğinde uzun süreli bir hakimiyetin önü açılmıştır.

Günümüzde ise, küreselleşme ile tercih edilen ve ABD'yi dünyada tek süper güç haline getireceği varsayılan neoliberal politikaların tıkanmasıyla birlikte ABD'nin emperyalist kapitalist sistem içerisin-

deki gücü de sarsılmaya başladı. **Kapitalizmin eşitsiz gelişim yasağı** gereği dünyanın farklı bölgelerinde ABD'yle pazar ya da siyasal varlık anlamında bir biçimde hesaplaşabilecek güçlerin ortaya çıkması, çeşitli dönemlerde olduğu gibi krizi aşma konusunda kendi çözümlerini/politikalarını dayatma şansını da zayıflatmıştır.

Mevcut veriler bugünkü krizden en çok etkilenecek ülkelerden birinin ABD olacağını gösteriyor. Ve belki de ilk defa ABD'de **sınıf çelişmeleri** tarihinin hiçbir döneminde olmadığı düzeyde keskinleşecek.

Dışarıdan bakıldığı zaman ABD, kişi başına yıllık gelirin 40 bin Dolara yaklaştığı bir refah devleti olarak görülüyor; yaygınlıkla böyle algılanıyor. Gerçekte ise ABD bugün yoksulların sokaklarda yattığı, halkın yüzde 60'ının yoksulluk sınırının altında kaldığı bir ülke haline gelmiş durumda.

Yapılan bir araştırmaya göre ülke genelinde 47 milyon insanın (nüfusun yüzde 16'sı) sağlık sigortası yok, bunların 8,2 milyonu 0-18 yaş grubu, 8 milyonu ise 18-24 yaş grubunda. 37 milyon insan yoksulluk içinde yaşarken bunların 14 milyonu resmi yoksulluk sınırının yüzde 50'sinden az bir gelire sahip! Sadece New York'ta her gün 2 milyona yakın insana yemek dağıtılıyor! Nüfusun yüzde 3,2'si sabıkalı (6,9 milyon) ve bunların 2,32 milyonu cezaevinde! Öncesi bir yana 1993 yılından bu yana seçilen başkanlar (1993-2001 Bill Clinton, 2001-2008 Georg W. Bush), seçilmeden önce yoksulluk ve sigortasızlık sorununa karşı önlem alacaklarını vaat etmişlerdi. Sonuç ortada!

Bugüne kadar gerçeğin bu yüzü medya tarafından yaygın bir şekilde yansıtılmadı. ABD'nin yaşadığı kriz, **öncelikle mali kesimleri içine alan bir kriz** gibi görünse de gerçekte **eksik tüketime**, yani halkın yoksullaşmasına bağlı olarak geliştiği biliniyor.

İşte halkın alım gücünün düşmeye devam ettiği ve **ekonomik göstergelerde** gerilemenin durdurulamadığı bir tarihsel konjonktürde **seçimler** gündeme geldi.

Daha önce uluslararası kuruluşların desteğini almaya dahi ihtiyaç duymadan istediği yere saldıran, kendini tüm dünyaya dayatan ABD, Irak'ta işbirlikçilerine dahi söz geçiremez hale gelmiş, Afganistan'da ise tam anlamıyla acze düşmüştü. Aynı zamanda Amerikan karşıtlığı pek çok ülkede büyümüş, ABD, emperyalist kapitalist sistemin içinde bile **ideal bir temsilci** olmaktan çıkmıştı. Daha da önemlisi Amerikan halkı yoksulluğu tattı. 1929'da da, ekonomide yüzde 25'e varan daralma olduğunda yoksulluk yaşanmıştı, ama ABD savaşla ve savaş sonrasındaki hamlelerle bunu aşabilmişti. Fakat bu kez, en az 10 yılı alabilecek bir süreç boyunca ABD, bu krizi ve krizin etkilerini yaşayacak gibi görünüyor.

İşte tam da bu noktada ABD'deki sınıf çelişmelerinin giderek artacağı, geniş halk yığınlarının tepkilerinin siyasal iktidarı açmaza sokacağı, belki de radikal dönüşümlerin yaşanacağı tarihsel bir dönemde seçimler yapıldı. Ve uzun dönemden beri ilk defa geniş halk yığınlarının muhalefetiyle karşılaşacak olan siyasal iktidar seçim atraksiyonuyla bu yüzleşmeyi şimdilik geciktirmiş oldu.

ABD'nin siyasal sistemi, biri merkez sol görünümlü diğeri merkez sağ görünümlü iki siyasal partiyle tahterevalli gibi işleyen bir modele dayanır. Bu, ABD'nin diğer ülkelere de dayattığı bir modeldir. Şu veya bu nedenle yıpranan taraf

düşer, tahterevallinin diğer tarafındaki yapı yükselir ve sistem yoluna devam eder. Gerçekte "sol" veya "sağ" diye anılsa da tarafların birbirinden öz itibarıyla farkı yoktur. Amaç, tekellerin ihtiyaç duyduğu programı hayata geçirmektir. Gelinen aşamada bu politika da iflas etmiş durumda. Cumhuriyetçi bir başkanın yerini normal işleyiş içinde herhangi bir demokrat partisinin alması sistemin derdine çare olacak gibi görünmüyor. Çünkü artık sorun, geniş halk yığınlarının krizin giderek derinleştiği tepkilerinin nerede, nasıl, hangi kanallara yönlendirileceği sorunudur. İşte bu nedenle egemen sınıflar Obama'yı, önümüzdeki süreçte krizi aşmada ve krizin toplumda yaratmış olduğu yoğun yıkımın siyasal sonuçlarının kendileri için bir tehdit oluşturmasını engellemede bir **kalkan**, bir **temsilci** olarak görüyor.

Tam da bu noktada, **yükselmiş olan eğilimleri** tespit etmek en azından seçim çalışmasında **kitlelerin hangi beklentilerinin istismar edildiğini** anlamak açısından önemlidir. Örneğin yapılan bir ankette göre, 1987'de ABD'lilerin yüzde 43'ü AIDS'i "Tanrının ahlak dışı bir cinsel davranışı cezalandırması" olarak tanımlarken, bu oran 2007'de yüzde 23'e düşmüştü. Siyahlarla beyazların beraber olmasının sorun olmadığını söyleyenler 1987'de yüzde 48 iken, 2007'de yüzde 83'e çıkmış. Ayrıca aynı anket, kendini demokrat/sol veya demokratlara/sola yakın olarak tanımlayanların 2007'de yüzde 50'ye ulaştığını, Cumhuriyetçi/sağ kanadın ise yüzde 35'te kaldığını or-

taya koymuş.

İşte gerçekte ABD egemenlerinin dönemsel ihtiyaçları için öne çıkarılan Obama, yukarıda aktardığımız türden verileri veya toplumun çeşitli beklentilerini demokratik görünüm için adeta bir sos olarak kullanırken gerçekte sistemden uzaklaşmış olan ve tepkisi giderek büyüyen kitleleri yedeklemiş oldu.

OBAMA GERÇEKTE YOKSULLAR İÇİN DEĞİL EGEMEN SINIFLAR İÇİN BİR KURTARICIDIR

Yukarıda da belirttiğimiz gibi ABD'nin ekonomik, siyasi ve askeri olarak yıpranmış konumuyla baş edemeyeceği sorunları yeni bir yüz, yeni bir imajla aşabilme ihtiyacını duyduğu bir dönemde Obama ortaya çıkıyor. Uzun süredir uygulanan ve dünya ölçeğinde halkların tepkisini çeken politikalar Bush'la özdeşleştirilerek kişiselleştirilirken, Obama ile hem yeni bir sayfa açılmak hem de krizden çıkışın zorlu etabında Obama etrafında oluşan ilgi ve umut **kaldıraç** olarak kullanılmak isteniyor. Gerçekte Obama'ya sağlanan oy desteğinin arkasında bu hesaplar var.

Henüz krizden çıkmak için keşinleşmiş bir yol haritası söz konusu değilse de uygulanacak hiçbir yöntemin halkların geleceğini gözetmeyeceği, krizin faturasının emekçilere kesileceği düşünülürse, o aşamada Obama bir çeşit **dalgakıran** işlevi görecek, en azından kitlelerin tepkisinin büyümesini geciktirecektir.

Krizden çıkış için Obama'nın da dillendirdiği **alternatif çevreci ekonomi modeli**, üretimi arttırmadan istihdamı arttırmak anlamında 1929'daki alt yapı yatırımlarını çağırıyor. Gerçekte bu salt ABD'ye veya Obama'ya özgü olmayan Kyoto Protokolü ile de gündeme gelen ve pek çok burjuva iktisatçının çevrecileri de yedekleyerek kapitalizmin vahşi yapısına karşı geliştirdiği bir projedir.

Projenin özü, yenilenebilir enerji kaynaklarına yönelmektir. Bu konuda pek çok alternatif düşünülebilir. Akla ilk gelen ve bugün kimi ülkelerde belirli oranlarda kullanılmakta olan güneş panelleridir. Bunun yanında düşünülen diğer bir yöntem pek çok tarım alanının **biyoyakıt** olarak da kullanılabilir. Ürünlerin üretilmesine ayrılması ve Brezilya'da olduğu gibi **metanol** üretilen tarzda geliştirilmesidir. Diğer bir ifadeyle, **insanlığı açlığa mahkum edebilecek bir seçenek, enerji için ikinci bir alternatif olarak düşünülüyor.** Gerek bu konudaki araştırmalar, gerekse tahrip edilmiş ormanların yeniden ağaçlandırılması işlemi büyük tekeller tarafından yapılacak ve çevreci söylem eşliğinde tekellere mevcut kaynaklar aktarılacaktır.

Sera gazlarının salınımının sınırlandırılmasının, petrole ve doğalgaza bağımlılığın azaltılmasının temel ölçülerden biri olarak sunulan bu proje, gerçekte ABD'nin çevreciliğinden değil bugün gelinen aşamadaki zorunluluklar sebebiyle gündeme alınmıştır.

Daha kısa bir süre önce bu alandaki teknolojilerin nasıl petrol te-

kelleri tarafından satın alınıp atıl bırakıldığına dair değerlendirmemizi anımsayalım.

"Fotoelektrik (ışıkla elektrik elde etme olayı) 100 yıldır biliniyor. Bu konuda gelişmiş olağanüstü teknolojiler var. Güneş ışığından elektrik enerjisi elde etme teknolojisi hızla artarak yaygınlaşıyor. Ama, nedense bunun yaygın bir şekilde kullanılması hiçbir şekilde teşvik edilmiyor. Hatta bazı ileri teknolojilerin kullanımının yaygınlaşmasının öne özel gayretlerle kesilebiliyor. Örneğin BP'nin, Shell'in enerji paneli departmanı var. Fotoelektrik ile ilgili teknolojiyle, yüksek verimle ve ucuz yöntemlerle elde edilmesini önlemek üzere teknoloji satın alınıyor ve kullanılmaz halde atıl biçimde bekletiliyor." (Devrimci Hareket)

ABD'nin dillendirdiği bu yeni yönelimde istihdam yaratma ihtiyacının yanında son zamanlarda artan petrol fiyatlarının kimi ülkelerde yarattığı zenginliğin ABD'nin dünya ölçeğindeki hakimiyetini tehdit eder aşamaya gelmiş olmasının da rolü vardır. ABD ilk defa ekonomide petrol tasarrufunu dikkate alan bir yönelim içinde. Bugüne kadar Amerikan arabaları fazla akaryakıt tüketen, verimsiz çalışan arabalar olarak bilinir. Çünkü Amerikan teknolojisinde bir enerji tasarrufu amacı yoktu. Araba üretilirken görkem ön planda tutulurdu. Tersine, enerji sorunu yaşayan Avrupa ve Japonya'da ise arabalarda kıvraklık ve enerji verimliliği hep ön plandaydı.

ABD ekonomisi artık yeni bir dönüşüme gidiyor. Yani Avrupa'nın ve Japonya'nın 1970'lerde yaptığı, daha ekonomik modellere yönelme işini şimdi ABD yapıyor. Daha az enerji tüketen sanayilere yöneliyor. Bunun için çoğunluğu uzay teknolojisi ile üretilmiş olan teknolojileri endüstriye aktarmayı da amaçlıyor. Konutlarda elektrik ve ısınma sorunlarının güneş panelleriyle çözüldüğü, hibrit otomobillerin yaygınlaştığı bu

sistem aynı zamanda tekeller için yeni bir pazar demektir.

OBAMA'NIN EZİLENLER TARAFINDAN KURTARICI GİBİ KARŞILANMASINDA SOL YAPILANMALARDA YAŞANAN EROZYONUN KÜÇÜMSENMEYECEK BİR ROLÜ VARDIR

Ülkemizde 12 Eylülde, dünyada 1989'dan sonra yaşanan ve zamana yayılan ideolojik tükenme sonrasında sisteme geri dönüş yapıp **mücadele etmek yerine mücadele eder gibi görünmeyi** tercih edenlerin sayısı arttıkça, sınıfsal farkın üzerinden atlayarak değerlendirme yapmak, sistem içindeki başarılarla sevinir hale gelmek, eskiden sınıf düşmanı olarak bilinenlerle **aynı duygusal zemini paylaşmada bir mahsur görmemek** yaygınlaşmaya başladı.

Türkiye'de Hüseyin Kocadağ'a Alevi, Turgut Özal'a Kürt olduğu gerekçesiyle olumlu atıflarda bulunabilmek, bu andığımız tükenme ve karşıtına benzeme sonrasında yaşanmaya başladı. Geçmişte mücadelenin üst seviyelerde seyrettiği dönemlerde Avrupa solu ve Yeşiller partisini bir olumsuzluk veya eleştiri ögesi olarak kullanan devrimciler, bugün yaygın bir zeminde benimsetilen iddia ve amaç eşiği düşürülmüş sol yelpazede söz konusu öğeleri bir olumluluk olarak yeniden keşfetmiş durumdadır.

İşte böyle bir zeminde ABD'nin saldırgan politikalarının ardında silah ve enerji tekelleri olduğunu unutup **başkanın niyetleri ile ABD'yi yöneteceğine inanmak** normal hale geldi. Bu konuda basına yansıyan örneklerden birini beraber inceleyelim.

"ABD dış politikasına karşı eylemler örgütleyen bir kardeşiniz olarak diyorum ki Obama Obama'dan fazladır!"

O, Kuntakinte'nin zaferidir. O Kenyaspor'un dünyaya gol atmasıdır. Az gelişmiş ülkelerin içli ço-

cukları olarak tuttuğumuz zayıf takımların galip gelmesidir. Kapıcı çocuklarının üniversiteyi bitirip doktor olmasıdır. Obama, zengin kızın fakir oğlanı sevmesidir. Söyleyeceğiniz o çok önemli laf boğazınıza tıkanıp gırtlacağınızı acıttığında halden anlayın birinin çıkıp size yardım etmesidir. Obama, apartman çocuklarının topunun patlaması sonunda sokak çocuklarından patlak toplarıyla oynamak için istemesidir. Obama, Münir Özkul'un fabrikatöre 'Ben Yaşar Usta...' diye başlayan o repliği söylemesidir.:

'Eğer bu çocukların başına bir şey gelirse, çeker seni vururum, sonra arkama dönüp bakmam bile.'

Obama, siz işten atılırken istifa eden arkadaşlardır. Siz disipline verilirken sizinle birlikte kalkıp suçunuzu paylaşan dostlar. Obama, 'Olmaz, mümkün değil' dediğinizde 'Kaybedecek neyimiz var? Batar-sak beraber batarız' diyen sevgilinizdir." (Ece Temelkuran, Milliyet 7 Kasım)

Belki bu alıntıyı yorumsuz yayınlamak gerekir. Çünkü yeterince kendini anlatıyor. Ama biz yine de "Emeğin Avrupası", "Küresel Adalet" vb demekle yetinen, ülkesinde sınıflar mücadelesini unutan kesimlerle kendini "ABD dış politikasına karşı eylemler örgütleyen bir kardeşiniz" diye tanıtan bu kişi arasındaki benzerliğe dikkat çekmek istedik

Bu kesimlerin bir özelliği de geçmişte "Kırıntı değil dünyayı istiyoruz" demiş olsalar da bugün azla yetinmektedir. Örneğin Obama, derisinin rengiyle kültürel tüm bağlarını koparmış, hatta Amerika'da bu konudaki ayrımcılığı kitabında açıkça reddeden biri olmasına rağmen (yani kendisine rağmen) siyahlığı sebebiyle ona özel anlamlar atfedilir.

O, kitabından aktaracağımız bölümde görüleceği gibi özel bir gayretle kendini siyah olarak tanımlamaktan kaçınırken ona **Martin Luther King** benzetmesi yapılır.

Muhtemelen bu, söz konusu benzetmeyi yapanların kendi ihtiyacıdır.

"Irkların kaynaşma potası Hawaii'de siyah bir adamın ve beyaz bir kadının oğlu olarak doğmuş, yarı Endonezyalı bir kız kardeşi, Çinli bir üvey kardeşi ve yeğeni olan, Margaret Thatcher'a da, (Amerikalı siyah stand-up komediyeni) Bernie Mac'e de benzeyen akrabalara sahip, ailesinin Noel buluşmaları görünüm itibarı ile BM Genel Kurulu toplantılarını andıran biri olarak aidiyetimi ırk temelinde sınırlamak yada kendimi ait olduğum sınıfla anlamlandırmak gibi bir seçeneğe hiç sahip olmadım." (Obama)

Beyaz Saray, bir siyahın kendi kapısından girişini önemsemezken, giren de buna özel bir anlam atfetmezken, sözünü ettiğimiz duruşun sahipleri bunu zafer olarak nitelemeyi sever. Ve o arada Condoleezza Rice'nin Beyaz Saray'da bir siyah olduğunu nedense görmek istemez.

Obama'nın "silahlı kuvvetlerin asker sayısını 90 bin artırmayı, Afganistan'daki savaşı tırmandırmayı, ABD'nin Usame bin Ladin'i öldürmek üzere girişeceği tek taraflı bir harekâtı engellemesi halinde Pakistan topraklarına saldırıyı ve terör şebekelerini çöktürmek için yeni bir uluslararası istihbarat ve eylem 'altyapısı' yaratarak 100 ülkede terörle savaşı yürütmeyi öneriyor" olması her nedense onu barıştan yana görenler için bir çelişki oluşturmaz.

Obama'dan mucize bekleyenlerin içinde sol kesimlerin de yaygınlıkla bulunmasının arkasında yatan temel neden, olgulara sınıfsal çerçevede bakışın yitirilmiş olmasıdır. Bu durum egemenlerce bilinçli olarak kamçılanıyor. Obama'nın beraber anıldığı kavramlar içinde **Devrim** kelimesinin ön planda yer almasının nedeni de budur. Devrim nasıl Obama'nın ağzındaki **değişim** kelimesine indirgendiye, demokratiklik de Obama'nın deri rengiyle öz-

deşleştirildi.

Kadın sorunu, siyahların uğradığı **ayrımcılık sorunu** gibi örneğin **çevre sorunu** da demokratik bir programın konusudur. Ancak ABD gibi dünyadaki baskıların ve hak yoksunluklarının baş sorumlusu olan bir ülkede demokratiklik ölçütünün çevre sorununa indirgenmesi veya Obama'nın siyah olmasının demokratik beklentileri büyütmesi, demokratikleşme olgusunun bütünlüklü bir yaklaşım içinde ele alınmıyor olması ile doğrudan ilintilidir. Dikkat edilirse başka hiçbir demokratik taleple ilgilenmeyen kadın hakları savunucuları veya çevreciler dünya ölçeğinde hiçbir dönem olmadığı denli türemiş durumda.

Gerçekte ise bir sorunun çözülmesi, nedenlerinin doğru tanımı ile mümkündür. Çevrecilerin de kadın örgütlülüklerinin de pek çoğunda rastlanan devrime, devrimciliğe mesafe, sorunun kaynağının doğru tanımlanmadığına dair yeterli bir veridir.

Diğer konularda olduğu gibi derisinin rengi konusundaki beklentilerde de Obama'ya yapılan olumlu atıflarda siyaset biliminin asgari ölçüleri ıskalanıyor. ABD'yi başkanların yönettiğini savaflara da ekonomik programlara da onların karar verdiğini düşünmek için genelde **emperyalizm**, özelde **devlet** olgusuna bütünüyle yabancı olmak gerekiyor.

Sonuçta, Obama; İsrail'le yakınlığından Filistinlilerle uzaklığına, İran dahil ABD ile sorun yaşayan her ülkeyi terör bahanesiyle tehdit etmesinden Irak'taki belirsizliği koruyacak olmasına, ABD'de ırkçılığın varlığını reddetmesinden programını tekellere göre yapmasına kadar hiçbir konuda öz itibarıyla Bush'tan farklı değildir. Bu nedenle ortada bir **zafer** varsa bu, emekçilerin ABD başkanını **kurta-ricı** olarak görebilmesini sağlayanların, yani **sistemin zaferidir**.

8 Kasım 2008

DEVRİMCİ HAREKET

KRİZ SÜRECİNDE SEÇİMLER VEYA SÜREÇ BİR SAFLAŞMAYI ZORUNLU OLARAK DAYATIYOR

“Çevrelerine uymak için kendilerini yontanlar, tükenip giderler.”

R.HULL

Emperyalizmin manipülasyon konusunda çok kapsamlı imkanlara sahip olduğu, bu imkanları dünya ölçeğinde, işbirlikçi iktidarlar aracılığıyla sağlanan deneyim aktarımı ile sürekli geliştirdiği biliniyor. Öyle ki yalan ve yönlendirmenin artık bir sektöre dönüştüğünü ve bunun için milyar dolarların gözden çıkarıldığını söyleyebiliriz. İnsanların sadece düşünce ve kanaatleri değil, duyguları da kontrol altında tutulmakta; neye üzülmeye neye sevinecekleri dahi yönlendirilebilmektedir.

Emperyalizmin bu yönlendirme operasyonlarında başarılı olmasının koşullarından biri de **toplumsal aklın güvencesi** olan devrimcilerin gerek fikri gerekse fiziki zeminde yaşa(tıl)dığı erozyondur. Hatta diyebiliriz ki halkın puslu ortamlarda önünü görebilmek için aydınlatıcı veriler beklediği soldan artık tersine yanıtıcı yönde bilgi ve işaret gelebilmektedir.

Emperyalizmin **makro düzeyde politik hamlelerle** gündeme anında müdahale edip süreci tersine çevirebilme imkanlarına sahip olduğunu ve bu koşullarda toplumsal aklı güvenceye almanın kolay olmadığını biliyoruz. Örneğin geçtiğimiz günlerde sabah saatlerinde YARSAV Başkanı'nın yaptığı ve gündeme oturması beklenen açıklama, üzerinden 3 saat geçmeden çeşitli yerlerde başlatılan kazılarla ve bulunan silahlarla etkisiz kılınmış, algı sürecinin istenen mecrada akması sağlanmıştır. O silahlar ne zaman

gömüldü, o an ihtiyaç olmasa daha sonra hangi ihtiyaç bağlamında çıkarılacaktı; Ersöz veya Ergenekon apartmanlarının önüne poşetleri kim bıraktı; bilemiyoruz. Ama bildiğimiz tartışmasız bir gerçeklik var ki bu işler AKP'nin aklını da imkanlarını aşan düzeyde bir kapsamda doğrudan ABD'nin ihtiyaçları temelinde yürütülüyor. AKP kendi ülkesinde de taşeron konumdadır ve bu gelişmelerden nemalanması bir taşeronun payı kadardır.

Emperyalizmin yönlendirici elinin günlük yaşama kadar uzandığına ve çok daha etkili sonuçlar elde ettiğine dair pek çok örnek verilebilir. Tüm bu olumsuz koşullara rağmen devrimcilerin dünden bugüne uzanan birikim zincirini koparmayan ve değerlerinde ısrar eden durumu koruması halinde süreç çok farklı gelişebilirdi. Sonuçta karşımızdaki güç haksızlık üzerine bina edilmiş; yalan, aldatma, komplo, vb ile ayakta durmaktadır. Ne var ki özellikle '90 sonrasında yaşanan içsel erozyonun da etkisiyle emperyalizm, solun içerden fethedilmesi ve fikri veya fiziki Truva atlarının oluşturulması şansı yakalamış ve bunu uzun vadeli amaçlar dahilinde değerlendirmiştir.

**FİLİSTİN'DEKİ DİRENİŞE
YAKLAŞIM MARKSİZMİN
TEMEL TEORİK**

**TEZLERİNDEN NE DENLİ
UZAKLAŞILDIĞININ DA
TURNUSOLU OLMUŞTUR**

Bugün gelinen noktada solda,

devrimci zeminde *“Avrupa Birliği'nin olumlu yanları vardır”, “Ergenekon Davası'nın olumlu yanları vardır.”* diyenlerin, egemenlerin *“Alevi açılımı”, “Kürt açılımı”* biçimindeki atraksiyonlarını **demokratik kazanım** zannedenlerin sayısı artıyor, sınıfsal bakış açısı yerini pragmatizmle malul günübürlük hesaplar üzerine oturmuş yaklaşımlara bırakıyorsa; devrimci olarak bilinen sendikalar ve kimi demokratik kitle örgütleri Alperen Ocakları, MHP, vb ile ortak etkinlik düzenleyebiliyor veya Filistin topraklarına Türk askeri gönderilmesi için çağrı yapabiliyorsa; sadece sapla saman karışmamış, **solun içerden fethedilmesinde** çok önemli bir mesafe katedilmiş demektir.

Anımsanacak olursa 1991'deki Körfez Savaşı'nı yani ABD'nin bölgeye saldırısını iki kişi arasındaki gerilime indirgeyen ve dolayısıyla saldırıyı Bush ve Saddam arasında bir *“İt dalaşı”* olarak değerlendiren yapılar olmuştu. 2003'te Irak'a yönelik saldırı ve işgalde de aynı yaklaşımın çeşitli versiyonlarına tanık olduk. İşgale karşı direnenler; ulusal, dinsel, vb kimliklerine bakılarak olumsuzlanıyor; onların anti-emperyalist olarak değerlendirilmesine karşı çıkılıyordu. O süreçte yaptığımız bir değerlendirmeden aktarıyoruz.

“Sanki, anti-emperyalist önderlik denince mutlaka Marksist bir önderlik olması gerektiği, aksi takdirde onun başarılı olamayacağı ve hatta ona olumluluk atfedilemeyece-

ği kanaati gözleniyor.

Kavrayışın bu denli daralması, ülkemiz solu adına üzücü bir durumdur. Bizler daha önce de radikal islamın niteliğine ve sınıfsal dayanaklarına değindik. Örneğin Filistin’de mevcut konjonktürde Hamas’ın demokratik bir nitelik taşıdığını söyledik. Eğer Marksistlik tek ölçek olacaksa; Filistin’de FKÖ de ilerici, demokrat sayılmayacak; ki bu, olguları değerlendirmede çok ciddi sorunlara sebep olacaktır.” (Devrimci Hareket)

Görüldüğü gibi o süreçte Irak’taki direnişin önderliğinin niteliğinden bağımsız olarak anti-emperyalist sayılması ve desteklenmesi gerektiğini Filistin olgusu üzerinden anlatmaya çalıştık. Daha sonra Irak direnişinin dünya ölçeğinde kabul gören meşruiyeti bu tür tartışmaların etki alanını daraltmıştı.

Bugün geldiğimiz noktada Filistin’deki direnişin Hamas’ın nitelikleri, vb nedenlerle benzer eleştirilerle muhatap edildiğini görüyoruz. Bu, 1991’de “it dalaşı” tanımı yapan duruşun sahiplerinin değişmediğinin, bugün farklı yapıların çatısı altında görünse de o günün kadrolarının, **devrimci değerlerin tasfiyesi yolunda yoldaşlık yapmaya devam ettiğinin** göstergesidir.

Bu konuyu bizlere oldukça düşündürücü gelen ve sol adına kaygılarımızı arttıran bir **gündem** değerlendirmesi üzerinden biraz daha açmakta yarar görüyoruz.

“Sendika.org” adlı sitede “İki yüzlülerin oyununu bozalım!” başlığıyla 14 Ocak’ta “Aktüel Gündem” köşesinde yayınlanan yazıdan aktarıyoruz;

“Zaten bir tane Filistin de yok, birkaç tane Filistin var. El Fetih’in Filistin’i; Hamas’ın Filistin’i; bir de solcuların kafasında 70’lerden kalma bir Filistin. El Fetih, ‘eğer Gazze’de bir iktidar boşluğu olursa göreve hazır olduklarını’ açıklıyor. Hamas ise iktidarını, kameramanların çektiği görüntüler üzerinden sürdürmenin hesabını yapıyor.

(...)

Tüm bu gelişmeler karşısında ne yaptığını bilmeyen tek kesim görüntüsü verense ‘sol’dan başkası değil. Cuma gösterilerine sol adına katılanlardan tutun da yine sol adına BM Güvenlik Konseyi’ni göreve çağıranlara, en iyi niyetle, ne yaptığını bilmez aymazlar eksik değil. Oysa İsrail’i lanetlemenin, Filistin halkının katledilmesini engellemeye çalışmanın tek yolu Hamas’ın yanında olmak değildir. Peki BM’yi ABD gözetimi altında göreve çağırmanın İsrail’in çıkarlarını savunmaya soyunmaktan başka bir anlamı olabilir mi? Sol; bütün Ortadoğu sorununda olduğu gibi Filistin sorununda da emperyalistlerden, Siyonistlerden, işbirlikçilerden ve gericilerden net bir biçimde ayrımalıdır. Ezilenlerden, katledilenlerden yana olmak; onlarla gerçek ve somut dayanışma ilişkileri geliştirmek için bu vazgeçilmez bir şarttır.

(...)

Hangi Filistin’in yanında olunduğu da bulanıklığa izin vermeyecek bir netlikte gösterilmelidir.” (sendika.org)

Öncelikle belirtelim ki bu değerlendirme ile Marksizm’in temel niteliğindeki önermeler çiğnenmiştir. Filistin’de bir burjuva devlette rastlanan biçimde yöneten yönetilen, ezen ezilen biçiminde bir sınıfsal ayırım yapmak için yeterli bir ayrışma yaşanmamıştır. Yani, **Filistin’de modern anlamda sınıflar yoktur; halk vardır.** Dolayısıyla “birkaç tane” değil tek Filistin vardır. Varolan ayrışma, halkı temsil iddiasındaki örgütlenmelerin fikri farklılığı noktasındadır. Bu farklılığın 2006 sonrasında doğrudan çatışmalara dönüşmesinde iki taraf da sorumlu olmasına rağmen, ağırlıklı sorumluluk, Arafat sonrasında işbirliği topuzunu kaçıran El Fetih’indir. Ne var ki 61 yıllık işgal boyunca devrimcilerin desteğini hiçbir zaman Filistinli örgütlerin fikri duruşu belirlememiş; **işgal altındaki halkın işgale karşı direnişinin meşruiyeti** noktasından hareket edilmiştir. Biz, 27

Mayıs 2007’de Filistin’deki iç çatışma konusunda yaptığımız değerlendirmede de bu duruma dikkat çekmiştik.

“İşgalin kalıcı, ‘yaşamak direnmektir’ sözünün bütün bir halk için geçerli olduğu Filistin’de, devlet olarak anılan bir yapılanma var ise de bu, burjuva sınıfın ihtiyaçları çerçevesinde şekillenen baskı araçlarından farklı niteliklere sahiptir. Filistin’de bilinen anlamıyla modern sınıflar da yoktur. Süreç içinde şu veya bu oranda ayrıcalıklı kesimler oluşmuş ise de bu durum, Filistin’i bir bütün halinde halk olarak tanımlamaya engel değildir.

Son zamanlarda boyutlanan ve giderek bir iç savaş görünümü kazanan çatışmalarda ister EL FETİH isterse HAMAS kazansın, gerçekte kaybeden Filistin olmakta ve bu kayıplar ABD, İsrail gibi Filistin düşmanlarına yaramaktadır.

Çelişmenin halk içi güçler arasında olduğu durumlarda kimin daha haklı olduğundan bağımsız olarak çözümün acil ve kayıpsız/çatışmasız olması gözetilmelidir. Üstelik Filistin işgal altındadır. İşgal edilmiş ülkelerde işgalciler ile halk arasındaki çelişme tüm diğer çelişmelerin önüne geçer. Dolayısıyla işgalcilere karşı mücadele en öncelikli sorundur. Tüm imkanları bu amaca hizmet edecek şekilde yönlendirmek, eğer işbirlikçi değilse, tüm örgütlü kesimlerin görevidir.” (Devrimci Hareket)

Aslında bu konu, Marksistler açısından en tanımlı ve en az hata yapılan konu durumundadır. Buna rağmen yukarıda konu ettiğimiz yazıya hakim olan kafa karışıklığı düşündürücüdür. Sendika.org yazarları, **solu yargulayıp farklı görünme** gayretini, Marksizm’in en bilinen önermelerini çiğneme noktasına varmış görünüyor.

Dikkat edilirse geçmişte Irak’taki direnişin meşruiyetini göstermek için Filistin’i örnek vermiştik. Şimdi de Filistin’deki direnişin doğru okunması için Irak’ı örnek göstermek gerekiyor. Sendika.org’a “Za-

ten bir tane Filistin de yok, birkaç tane Filistin var.” dedirten farklar/ ayrımlar açısından bakılacak olursa, *“Irak’ta en az üç tane Irak var”* denilmeli ve yine sendika.org’un diliyle *“Hangi Irak’ın yanında bulunduğu da bulanıklığa izin vermeyecek bir netlikte”* gösterilmeliydi. Halbuki Irak işgali sürecinde devrimciler, *“Bir ülke emperyalizm tarafından işgal edilmişse oradaki direniş, önderliğinin niteliğinden bağımsız olarak meşrudur, anti-emperyalisttir ve desteklenmelidir.”* genel doğrusundan yola çıkmış ve sendika.org’un işaret ettiği o yapay ikilemlere düşmemiştir.

Bu konuda çok daha yerel bir örnek vermek de mümkün. 1970’li yılların ikinci yarısında devlet destekli sivil faşist güçlerin halka dönük saldırıları yoğunlaşınca, kimileri bu durumu “sağ-sol çatışması” olarak tanımlamıştı. Devrimci Yol ise bu tanıma karşı çıkmış ve *“sağ-sol çatışması yok faşist katliamlar var; faşist katliamlara karşı halkın direnmesi var”* değerlendirmesini yapmıştı. Benzetmek gerekirse, bugün de *“Gazze’de İsrail-Hamas çatışması yok; Siyonist katliamlar var; bu katliamlara halkın direnmesi var.”* denmelidir. Bu yaklaşım, Türkiye’nin Marksizmi olarak tarihe geçmiş bir yapının (Devrimci Yol’un) ne denli isabetli değerlendirmeler yaptığının da göstergesidir. Bunun bugün kendine *“Halkın Devrimci Yolu”* diyen bir yapı tarafından ıskalanması, özellikle düşündürücüdür; üzerinde durulmalıdır.

SINIFSAÇ ÇELİŞME HALİNDE OLUNMASI GEREKEN GÜÇLERLE ARADAKİ FARK İNCELDİĞİ ORANDA SOL TEMEL NİTELİKLERİNİ YİTİRİYOR

Bugün solda bir liberalleşme eğiliminin küçümsenmeyecek boyutlarda olduğu, sadece Filistin katliamında değil pek çok konuda olması gerekenin gerisinde kaldığı, ittifakların ve mücadele çizgilerinin yanlış seçilebildiği doğrudur. Ne var ki örneğin Filistin’e BM

kapsamında asker göndermeyi talep eden DİSK veya KESK yönetiminin bu çarpıklığında hangi gelişmelerin rol aldığı ve bu sonuçta **hangi siyasal yapıların sorumluluğunun olduğu** vurgulanmadan konuya açıklık getirilmiş olmuyor.

KESK’in ortaya çıkışındaki dinamizm, birdenbire bir düşüş ve tasfiye sürecine girmedi. Yaşanan çözülme, sendika yönetimlerinde ağırlıklı varlık gösteren ve siyasal yaşamlarında gerek kadro geçişleri gerekse olgular karşısındaki duruşu itibarıyla sık sık kesişen iki yapının (Halkevleri ve ÖDP) oynadığı rolden bağımsız düşünülemez.

1990 sonrasında sol, dünya ölçeğinde bir liberalleşme, devrimci niteliklerde yaşanan erime oranında sisteme doğru bir bükülme sürecine girmiştir. Ülkemizde bu gerilemeden hemen her yapı etkilenmiş ise de sol liberalizmin **ÖDP ve versiyonları** ile özdeşleştiğini söylemek abartılı olmaz. Daha önce de sıkça belirttiğimiz gibi bu süreç salt kişilerden menkul değilse de kimi kişiler 1980 öncesinden kalma nüfuzunu tasfiyecilik yönünde kullanmış ve ülkemizde solun yaşadığı güç ve itibar kaybında **öncelikli sorumlular** arasına girmiştir.

90’lı yıllarda tasfiyeciliğin kapsama alanını büyüttüğü oranda seçimlerde ancak burjuva partilerine yakışacak biçimde ilkesiz birliklere daha yoğun biçimde tanık olduk. Bugün gelinen aşamada Mart’taki yerel seçimler için aralarında hemen hiçbir ortak nokta bulunmayan 24 yapının oluşturduğu ittifak, pragmatizmin boyutunun yanında sınıfsal duruştaki aşınmayı da ele veren bir gelişme olmuştur.

Tasfiyecilik, kimi durumlarda salt bir yapıyı çözmekten veya zayıf düşürmekten ibaret olabilir. Ama tasfiyecilik bir **kimlik** haline gelmişse, dışavuran biçimi daha kapsamlı ve karmaşık olur. Bir dönem geri çekilme ve atalet hali savunulurken bir başka dönem, ihtiyaca bağlı olarak radikal bir söylemin öne çıkarıldığı görülür. Bu, gerçekte devrimci

direnci kırmanın, dolayısıyla tasfiyeciliğin konjonktürel gereklerindedir. Buna uygun en güncel örnek Halkevleri’nin durumudur. Sözünü ettiğimiz 24 bileşenli seçim ittifakında yer alan Halkevleri’nin yukarıda aktardığımız gündem yazısında seçime dair neler söylediğini beraber okuyalım.

“Böylesi bir atmosferde solun genel ‘ideolojik bulanıklığı’ ve hızlı gelişen gündemler karşısındaki ‘savrulmaları’ ise ciddi bir handikap oluşturuyor. Üstelik yasal solun, oy pusulası karşısındaki zayıflığı/zaafiyeti çarpık bir baskılanma da yaratıyor. Yasal partinin en önemli başarı ölçütü ‘kaç oy alındığı’dır. Bu konudaki başarısızlık ‘aracı ve amacı’ sorgulatır. Bu sonucun baskılanması altındaki solun, seçim öncesi dönemde çeşitli pragmatist tutumlar alması, ilkesiz ittifaklar yapması (abç) belirgin özelliklerdendir.”(bkz. sendika.org)

Bu açıklamayı okuyan, Halkevleri’nin 24 bileşenli seçim ittifakı içinde yasadışı solu temsil ettiğini ve oy değil daha köklü sonuçlar beklediğini zanneder. Gerçekte ise, Troçkistlerden Feministlere, Yeşillerden tescilli reformistlere kadar her renkten savrulmayı içeren 24 bileşenli oluşumun hangi ilkeler etrafında oluştuğu ve pragmatizmden hangi nitelikleri ile korunduğu bir soru işareti olarak durmaktadır.

Görünen o ki süreç bir saflaşmayı zorunlu olarak dayatıyor. 24 bileşenli seçim ittifakının içinde yer almak nasıl bir tesadüf değilse, dışında durmak da bir tesadüf değildir. Bu tür süreçlerin bir özelliği de çözülmenin artışı oranında makyaj niteliğinde radikal söylemleri artırmasıdır. Son zamanlarda tasfiyeci zeminde yaşanan ayrışma ve tasfiyeler, Yeniden Devrim Dergisi’ne *“Devrimci Siyaset”*ten söz ettiriyor, Melih Pekdemir’e *“Şimdi Aşırı Olmak Zamanıdır”* dedirtiyor. Benzer şekilde ÖDP’yle aradaki farkların adeta sıfırlandığı noktada Halkevleri’nin *“Halkın Devrimci Yolu”* dalına tutunması, makyajdan öte bir

anlam ifade etmiyor. Evet makyaj belki geçici olarak görüntüyü kurtarabilir. Ama kısa süre sonra döküldüğünde, altından çıkan gerçeklik daha kalın makyajları gerektirecektir.

Aslında devrimcilerin sadece seçim konusunda değil, geleceğin projelendirilmesinin her kesitinde sınıf düşmanlarından sadece biçimde değil, özde de farklı bir durum sergilemesi, alternatif sistem söyleminin ete kemiğe büründürülmesi ve ciddiye alınması açısından olmazsa olmaz önemdedir. Bugün eğer halkta devrim inancı yok olma noktasına gelmişse, bunda devrimcilerin sistemi değiştirmekten sisteme öykünmeye doğru yönelmiş olmasının doğrudan rolü vardır. Bu süreç, uzun süredir adım adım derinleşiyor. Nedenleri 12 Eylül'e dek uzansa da, özellikle '90 sonrasında ÖDP, vb. yapılanmaların ortaya çıkış sürecinde rastlanan nitelik değişimi kesintisiz olarak bugüne dek uzandı. 1970'li yıllarda sistemle hiçbir konuda uzlaşmayan ve sistemin bugünden alternatifinin yaratılmasına dair çok özel üretimlerde bulunan bir hareketle beraber anılan kadroların sistemle barıştırılması kolay olmadı. ÖDP kurmaylarına karşı geliştirilen direnç, gerçekte devrimcilik direnciydi. Yaklaşık 20 yılı bulan bu süreçte devrimci pratik tarafından defalarca reddedilen ÖDP'nin her seferinde "yeniden" üretilmek istenmesindeki ısrarın, tasfiyenin derinleştirilmesi yönünde bir ısrar olduğu ortaya çıkan pek çok sonuçla sabittir.

İlkin kurucu kadroların ağzında yenilik adına rastlanan Troçkizm veya Anarşizm kökenli kavramlar yadırganırken, bugün artık sistemle pek çok konuda yaşanan örtüşme zemininde burjuva kavramlar bile rahatsızlık sebebi oluşturmuyor. Örneğin seçim sürecinde doğrudan CHP ile anılmaktan kaçınılırken bugün artık Ankara'da Halkevleri'nin yaptığı gibi böylesi ortaklaşmalar bir başarı bir övünç sebebi oluşturabiliyor.

Sendika.org'tan aktarıyoruz.

"25 Ocak Pazar günü Tuzluca-yır Beyaz Köşk Düğün Salonu'nda CHP'nin Ankara Büyük Şehir Belediyesi Başkan Adayı Murat Karayalçın ve Mamak Belediye Başkan Adayı Veli Gündüz Şahin'in katılımı ile bir halk toplantısı gerçekleştirildi.

Mamak Halkevleri, Disk-Genel-iş Ankara 2 no'lu şube ve Mamak Barınma Hakkı Bürosu tarafından düzenlenen toplantıya 2500 kadar Mamaklı katılırken, katılımcıların bir kısmı salona sığmadı. Coşkulu bir havada geçen toplantıda kendi sorunları konusunda yapılan konuşmalara halkın ilgisi ve tepkisi yoğundu."

Bu toplantı aynı zamanda Halkevleri'nin "Halkın Hakları Var" mücadelesini ne denli dar bir ufukla yürüttüklerinin ve devrim programından ne denli uzaklaştıklarının göstergesidir. **Karayalçın bilinen bir kimliktir. Sığındığı "halkçı belediyecilik" kavramı onun ağzında, partisindeki "halk" kelimesi kadar anlamlıdır!..**

Tekrar tekrar belirtme ihtiyacı duyuyoruz ki bu bir sonuçtur. Dün burjuva partilerinden devrimciler tarafından uzak tutulan halk, bugün devrimci olarak anılan yapılanmalarca burjuva partilerine yönlendiriliyorsa; bu, tasfiyeciliğin boyutunun da kimin tasfiyeci olduğunun da göstergesidir. Diğer bir ifadeyle bugün sınıf farklarının silindiği alanlarda kimler cirit atıyorsa, yani tasfiyeciliğin sonuçlarından kimler nemalanıyorsa, solun bugünkü durumundan öncelikle onlar sorumludur.

Bizler, sayısı 24 değil 34 de olsa, yalnız da kalsak pragmatizmle malul ilkesiz seçim ittifaklarına girmeyecek, devrimciliğin gerektirdiği duruşta ısrarlı olacağız. Gerçekte bu duruş, hiç de karmaşık olmayan ilkelere dayanır. Örneğin ilkesiz ve pragmatist ittifakların burjuva partilerine yakıştığını, devrimcilerin bu tür hesap ve oluşumlardan uzak durması gerektiğini he-

men tüm yapılar bildiği halde, her seçim döneminde benzer içerikte pratikler/ittifaklar tekrar edilir.

"Hemen tüm yapılar bildiği halde" diyoruz. Evet, bu gerçeklik içimizi acıtsa da hepimizin/devrimin ortak çıkarları açısından üzerinde durmak zorundayız. Bilinir ki söz ile pratik arasındaki açığı büyüdüğü oranda ilkeler yerini öznelliğe bırakıyordur. Bugün artık ülkemizde devrimci olarak bilinen zeminde, Marksizm'in herkesçe kabul gören önermelerinin dahi pragmatizme feda edilebildiği, temel önemdeki ilkelerden uzaklaşıldığı ve bunun bilerek yapıldığı, pek çok örnekle sabittir. Örneğin seçimlerde devrimci tutumun nasıl olması gerektiği, pragmatist ve ilkesiz ittifakların ne türden kayıplara sebep olacağı, devrimcilerin bu tür tuzaklara düşmek için çokça sebeplerinin olduğu, her seçim döneminde çeşitli biçimlerde üzerinde durulduğu halde, bu alandaki savrulmaya katılım oranı giderek artmıştır.

2002 Kasım Seçimleri'nde "Emek, Barış, Demokrasi Bloku" oluşturuldu. Sonuçtaki başarısızlığa ve içerdiği pek çok zaafa rağmen 2004 Mart seçimlerinde, bir kez daha bilinen ölçüler çiğnenerek "Demokratik Güç Birliği" oluşturuldu. O süreçte yaptığımız değerlendirmeden bazı bölümleri anımsatmak istiyoruz.

"Marks'ın dediği gibi tek başına rüşvet bile sınıflı bir toplumda sınıfları yaratmaya yetecek kadar güçlü bir olgudur. Bu bağlamda, kimi sanatçıları veya popüler isimleri aday göstermenin, seçilse dahi, tek başına hiçbir yararı yoktur. Sonuçta çark işler ve o, isteyerek veya istemeyerek bir dişli olarak yerini alır. Ancak, yerel yönetimlerde halk örgütlüyse; yani seçilen kişiyi hem denetleyebilecek hem de gerekirse ona gelebilecek baskıları göğüsleyebilecek/engellenebilecek güçlü bir halk muhalefeti varsa, oradaki yerel yönetimde farklı bir anlayışın başarı şansı vardır. Diğer bir ifadeyle, örgütlü bir güç, bir

adayı seçiyor ve seçim sonrasında da yalnız bırakmayarak, sorunların tespiti ve çözümü dahil hemen her konuda yanında yer alıyorsa, orada alternatif bir belediyeçilik anlayışı mümkün olabilir. Tersini durumlarda, yani dengelerden yararlanarak hasbalkader seçilmiş bir kişinin değiştirebileceği hemen hiçbir şey yoktur. Aynı şey, 'Demokratik Güç Birliği' için de geçerlidir.

Oy almak ve koltuk kapmak için birbirine yaslanan, serbest kaldıklarında ise birbirinin boğazını sıkabilecek kadar siyasal farklılıklara sahip olan yapıların, o koltuğa oturduktan sonra farklı bir belediyeçilik anlayışını hayata geçireceklerini kesinlikle düşünmüyoruz. Ne programlarında uyum, ne politika ve önermelerinde benzerlik var. Sorunu ciddi olarak tartıştıkları da yok. Belirli yerlerde seçileceklerini biliyoruz. Hatta seçilecekler içinde dürüstlüğünden şüphe edilmeyecek kişilerin olduğunu da varsayıyoruz. Ancak, arkalarında, onları destekleyecek, sistemle çatışmalarında onlara sahip çıkacak örgütlü bir güç olmadığı sürece, dürüstlük tek başına fazla bir anlam ifade etmiyor.

Bizler, bir adayı destekleyeceksek, öncelikle somut programımızı, taleplerimizi götürür, onun programı/vaadleri ile kıyaslar ve oluşan çakışma oranında durumu değerlendiririz. Desteklemek için yeterli ön koşul oluşmuşsa destek verir ve sonuna kadar takipçisi oluruz. Taleplerimizin yerine getirilmesi için gerekeni yaparız. Umutların boşa çıkarılmasını, beklentilerin ve verilen desteğin istismar edilmesini görmezden gelmez; hesap sorarız. Bu, her platformda böyle olmak zorundadır.

Devrimciler, yaşamın her alanında planlı, programlı hareket eder, seçimleri 'bir hatırı işi' olarak görür ve devrim hedefini yok saymadan o an'a özgü tutumunu belirler. Hiç kimse bizi bu genel doğrudan sapmaya, kendi dar hesaplarının ve çıkar ortaklaşmasının destekçisi ol-

maya zorlayamaz. Ortada bir yanlış varsa; bu, ilkesiz ve kof birlikteliğe destek verememek değil, o ilkesizlikte ısrar etmek ve halkı yanlış yönlendirmektir.

(...)

Gerçekte devrimcilik, çok büyük bir iştir. Tarifsiz bir onur ve iç içe geçmiş başarılar toplamıdır. Kendini boşlukta, seçeneksiz hissetmek, burjuva seçeneklere ihtiyaç duyar hale gelmek; ilkelerini aşındırıp, eğip-bükerek sistemle barıştırmak; sistemi değil, ona uyum çabası içinde olanı değiştirir. Gerçekte ise, yaşamın her alanı için alternatif tanımlara sahip olacak denli geniş ufukluluktur devrimcilik. Bir dönemin SHP Belediyeleri'nin arkalarında bıraktıkları, alt yapı ve onur enkazının sola fatura edilmesinde bile sol tanımını bulandıran, aşındıran kesimlerin rolü büyüktür.

Bugün yine SHP, yine ehlileşmiş sol, yine ölçeksizlik; bir ağırlığa dönüşmüş, devrimcilik adına oluşmuş bilgi, beceri ve birikimi aşağı çekmektedir.

(...)

Önem atfedilen her gelişmeyi 'devrim' olarak görmek, burjuva medyadan devralınmış bir alışkanlıktır. Anımsanacak olursa, Demirel ile İnönü'nün 1991'de hazırladıkları hükümet programı o zaman burjuva basında 'Devrim gibi' manşetiyle verilmişti. Söz konusu birlikte adı geçen öznelerin SHP ve HADEP olması bile başlı başına bir sorundur. Çiller'le el ele Kürt halkını faşizmin tüm gerekleriyle muhatap eden Karayalçın (SHP) değişmediyse eğer (ki değişmedi) değişen DEHAP'tır. Sisteme dönüş için emperyalizm dahil, hiçbir egemenin elini sıkırmakta bir sakınca görmeyen son duruşuyla DEHAP'ın sol/devrimci olarak tanımlanması, bu tanımlamayı yapmanın subjektif duruşuyla ilintilidir.

(...)

Bilinir ki devrim hedefinden uzaklaşanlar seçimi keşfeder; seçimi keşfedenler de sistemi keşfeder. Eğer bu fikrimize karşı birilerinin aklına Fatsa gelecekse; yukarıda da

belirttiğimiz gibi Fatsa, bir seçim zaferinin değil, devrimci bir çalışmanın ürünüydü. Ve bu anlaşılma-dıkça, seçimle yeni Fatsalar yaratma çabaları hep hayal kırıklıkları ile sonuçlanacaktır." (Devrimci Hareket Yayınları, Güncel Defter 3)

Evet bunca uyarı ve deneyimden sonra bugün yine Karayalçın, yine CHP, yine ilkesiz birlikler, popüler isimler ve pragmatizm... Bu nedenle biz artık bunun bilerek ve isteyerek yapıldığını düşünüyoruz. Ve üzülmeye sözlüyoruz ki devrimci bir müdahale ile demir tersine bükülmediği sürece bu gidişat (yeni katılımlarla) daha da boyutlanarak devam edecektir. Bu bağlamda en son yapılan seçim ittifakının en geniş katılımlı ve en ilkesiz olması bir tesadüf değildir. Şeklen de olsa bir programa ihtiyaç duyulmamış "Biz de varız" demekle yetinilmiştir. Bu nedenle blok ölü doğmuş ve daha ortaya hemen hiçbir üretim koymadan dağılmaya yüz tuttuğuna dair belirtiler dışavurmuştur.

Gerçekte hiçbir yapının böyle bir lüksü/hakkı olmamalıdır. Çünkü atılan her yanlış adım, yapılan her yanlış yönlendirme, halkın devrimcilerle olan güveni üzerinde olumsuz etki yapmaktadır. Nasıl doğrudan veya utangaç biçimde AB'yi desteklemek halkın devrimci tercihlerden uzaklaşmasında rol oynadıysa, sistemin Ergenekon hamlesine veya Kürt, Alevi, vb. açılımlarına olumluluk atfetmek, bu adımları mücadele karşısında verilmiş ödünler olarak görmek (bkz. sendika.org, Aktüel Gündem, 29 Ocak) de halkı sistem içi tercihlere yöneltecektir.

Devrimci kimlik, sınıfsal niteliklerini kaybedip yerini sistem içi duruşa veya kimliksizliğe bıraktığı oranda, halk kesimlerinin egemen çevrelerin çekim alanına girmesi ve devrimcilerin daha da yalnızlaşması beklenmelidir. Bunun turnusolu, pratiktir. Çözümü ise devrimci kimliğin gereklerinde ısrardır.

4 Şubat 2009

DEVRİMCİ HAREKET

SEÇİMLER BİTTİ SIRA GERÇEK GÜNDEMDE

29 Mart yerel seçim süreci tamamlandı. Bu arada gerçek gündem maddesi olup geçici olarak seçimin gölgesinde kalan konular tekrar ve hızla önem sırasına göre gündemdeki yerini alacak. Seçim öncesinde emperyalizmin Türkiye'den beklentileri çerçevesinde AKP'nin oy kaybı yaşamadan seçim sürecini atlatması temennisi taşıdığına dikkat çekmiştik. Ne var ki daha önce de söylediğimiz gibi %47, **AKP için ulaşılabilecek en yüksek orandı** ve bundan sonra düşme beklenmeliydi. Nitekim böyle de oldu. Ancak ABD/emperyalizm için fırtınalı bir nehre benzeyen gündemin ortasında at değiştirmek, lüksten de öte olası değil. Bu nedenle Obama'nın ziyareti gibi hesapta olan tüm adımların hızla atılması beklenmelidir.

Asker çekme/azaltma hesapları nedeniyle gündeme iç çelişmeleri ve Türkiye bağlamı durumu ile oturan Irak'ın yanında, emperyalizm için **dünyanın en hassas sinir uçları** olarak öne çıkan Afganistan, Pakistan ve İran, önümüzdeki süreçte karşılıklı dengelerin, ilişki ve taleplerin konusu olacaktır. Bu bağlamda, oy oranı ne olursa olsun **ABD'nin Ortadoğu temsilciliği** gibi çalışan AKP'nin hizmette kusur etmeden rolünü oynaması beklenmelidir.

29 MART SEÇİMLERİ

DERSLER VE SONUÇLAR

Seçimler, her 4 veya 5 yılda bir, halkı egemenler adına kimlerin yöneteceğine, yani egemenlerin hangi temsilcilerinin görev alacağına karar verilen antidemokratik bir test biçimidir. Kimi adaylar, hal-

kın adayları tanımı içinde değerlendirilse de resmin bütünü üzerinde etki yapmayacak bir sınırlılığa kalmakta, hatta yer yer sınıf düşmanlarına öykünmekten öte bir anlam ifade etmemektedir. Bu öykünmenin seçim sonuçlarının okunmasında da devam ettiği, önceki seçim pratikleriyle sabittir.

"Seçim sonuçlarını çeşitli araç ve yöntemlerle yönlendiren kesimlerin, yönlendirilmesine özel bir önem verdikleri bir diğer olgu da seçim sonuçlarının okunma yöntemidir. Emekliler kuraathanesindeki serbest vezin sohbetlerden futbol tartışmalarına kadar çeşitli yer ve zamanlarda görmeye alıştığımız tarzın, seçimi önceleyen süreçteki benzeri, bir çeşit 'seçim toto' olurken, seçim sonrasında aynı tarz 'seçim magazin' biçiminde kendini göstermiştir.

Olguları değerlendirirken kaynağına inmek yerine biçimsel görünümlerle yetinmek, toplumsal olguları kişilerle açıklamak, nasıl bilimsel olmayan ve gerçekte öğretilmiş bir davranış ise, seçim sonuçlarına dair magazini aşmayan boyutlardaki değerlendirmeler de öğretilmiş (egemenlerce temenni edilen) bir davranıştır." (Devrimci Hareket)

Yukarıdaki satırları 22 Temmuz seçimleri sonrasında yaptığımız değerlendirmeden aldık. Ne yazık ki bugün de farklı bir durumun yaşandığı söylenemez.

22 Temmuz seçimleri sonrasında *"AKP; AB'dir; ABD'dir; işbirlikçi tekellerin hakimiyetidir; faşizmdir; işsizlik, yoksulluk ve ülke kaynaklarının talan edilmesidir."* demiştik. Bugün bu tanıma, **"krizin derinleşmesi koşullarında**

emperyalist ve işbirlikçi tekel-lerin çıkarlarının gözetilmesi ve halkın zaptı rapt altına alınması" da eklenmelidir.

Seçimi önceleyen günlerde öne çıkarılan kimi olgular, seçim sonuçlarının nasıl değerlendirilmesi gerektiği üzerinde etkili olur. AKP'nin açılımları da Kürt coğrafyasında estirdiği rekabet ve gerginlik rüzgarı da bu kapsamdadır. Egemenlerden aldığı desteğin yanında insanların yönlendirilmesine yapılan yatırımlara da bel bağlayan Tayyip Erdoğan, işi **Diyarbakır'ı isteme** noktasına dek vardırırmıştı. Bugüne dek halka bir şey vermek yerine veriyor gibi yapmayı veya hak gaspını dahi süsleyip kazanç gibi göstermeyi alışkanlık haline getirenler, Kürt sorununda emperyalist çözüm manevralarının oya tahvil olacağı beklentisi içerisinde hareket etmiş ve bir kez daha gerçekliğin duvarına çarpmıştır. Bu bağlamda diğer tüm sonuçlardan farklı olarak **Kürt coğrafyasından yansıyan sonuçların özel bir önem taşıdığı üzerinde durulmalıdır.**

Kürt halkı bilinçli tercihlerde bulunduğunu, ucuz hesaplara kanmayacağını ve bugüne dek ödemediği bedellerin karşılığının bir TV olamayacağını dostta da düşmana da göstermiştir. Biz, Kürt halkının oylarıyla verdiği mesajdan **PKK'nin de okuması gereken boyutlar** olduğunu düşünüyoruz. Eğer mesele Kürt halkını sandığa en yoğun biçimde taşımaktan ibaret değilse ve hatta önderliğinin seçimden hemen sonra **tasfiyenin en bitirici olanını** içeren tuzaklarla karşı karşıya kalacağı biliniyorsa, bugüne dek yansıyan uzlaşma eğilimlerinin ortaya

“ölümcül bir kaza” çıkarmaması için yapılması gerekenler **alkışlamak, yedeklenmek veya kaba destek** değil, dostane eleştiri olmalıdır. Bu konuda seçim döneminde dışa vuran en düşündürücü özne ESP olmuştur.

Kürt ulusal hareketine sınıfsal karakter kazandırmayı “*Biji sosyalizm, yaşasın azadi*” kolaycılığında gören ve “*Biji ESP, Yaşasın DTP*” diyecek denli destekten **kaba bir pragmatizmi** anladığını açıkça ortaya koyan, örneğin bu kronikleşen pragmatizm çerçevesinde devrimci yapıların pek çoğuna haber verilmeden 8 Mart için alan başvurusu yapılmasını meşru gören, bu tür zemin seçimlerinde **anarşist, çevreci, feminist renkleri devrimci renklere tercih eden**, bu bağlamda pek çok devrimci yapının içinde yer aldığı Emekçi 8 Mart kutlamalarını radyodan vermeye dahi yanaşmayan ESP, “odağında” ve “ağırlık merkezinde” kendini ve DTP’yi gördüğü demokratik seçim ittifakının desteklenmesi için diğer yapılara çağrıda bulunabiliyor.

Seçim öncesinde oluşan 24 bileşenli “Biz varız!” platformunun bileşenlerinin ne olduğunu, ortaya neden ikili üçlü ittifakların çıktığını veya Türkiye coğrafyasında neden hemen tüm birliklerin yeni ayrışmaların sebebi olduğunu anlatmak için belki de yukarıda aktardığımız bu **benmerkezci** duruşu anlatmakla işe başlamak gerekiyor.

Bu seçimin ortaya koyduğu sonuçlardan biri de solun giderek artan biçimde sistem içine kaydığını, parlamenterist eğilimin solu büyük oranda etkisi altına almış olduğunu göstermesidir. (29 Mart seçimlerinin yerelliği bu kanaatimizi değiştirmiyor)

Bu konuda çeşitli illerde hemen her yapı için örnek verebiliriz. Örneğin, düne dek Dersim’de farklı bir mücadele anlayışı ile halkın gönlünde yer etmiş olanların, halkın karşısında “sen-ben” kavgası sayılabilecek gerilimler yaşamış

olması da **güç ve imkanların dağıdan sandığa indirilmesi de düşündürücüdür.**

Solda bir başka örnek olarak TKP için sözü Kemal Okuyan’a bırakıyoruz.

“*TKP seçimlerin en başarısız partilerindedir hiç kuşkusuz. Her bir oy çok kıymetli ama toplam olarak bu oylar en küçük bir değer taşıyor. Onca çabadan sonra CHP faktörünün oldukça baskın olduğu büyük kentlerde Büyükşehir Belediye Başkan adaylarının İl Genel Meclis oylarıyla hemen hemen aynı olma garipliğine TKP imza atmıştır! ‘Kusura bakmayın Büyükşehir’de Kılıçdaroğlu’na vereceğim ama İl Genel Meclisi’nde oyum size’ diyen on binlerce kişi kendi gündeme getirdikleri ‘pazarlığı’ sonuna kadar götürme iradesi dahi göstermemişlerdir. ‘Bizim oylarımız örgütlü oylar’ solun çok sevdiği bir tekerlemedir, bu gariplik nedeniyle tekrar etmek durumundayım ama bir ekle: Virgülüne kadar örgütlü olsa ne yazar!*

Evet örgütlülük önemlidir ama belli bir toplumsal desteğe yaslanmayan örgütlülük örgütlülük değildir. 70 bin, 80 bin, 100 bin, 150 bin! Bunlar bir anlam ifade etmiyor. Açık söylemek gerekirse, TKP bugünkünün iki, üç katı olsaydı, bu büyük olasılık kendimizi kandırmamıza yol açardı.” (Kemal Okuyan)

Devrimcilerin seçim sürecinde ne yapmaması gerektiğine dair belki de en özel örneği **Halkevleri** oluşturuyor. 29 Ocak’ta Sendika.org’ta yayınlanan gündem yazısından aktarıyoruz.

“*Yıllardır Melih Gökçek zulmü altında yaşamış Ankara’nın yoksul mahallelerinde, gericiliğe, faşizme ve neoliberalizme karşı halkın çıkarlarını temsil eden bir siyasetin boşluğu sürekli kendini hissettirmektedir. Aslında Karayalçın, bu boşluğa oynayan politik bir figürden başka bir şey değildir. Oysa, Karayalçın’a karşı aday çıkarılma-*

sını ‘en keskin devrimci fikirlerle’ savunanların yerel seçimde, halkın bu duyarlılıkları temelinde örgütlenmesine ve bu boşluğun ileri mevzilerle doldurulmasına yönelik herhangi bir politik projesi bulunmamaktadır.” (Aktüel Gündem, Sendika.org, 29 Ocak 2009)

Dikkat edilirse Halkevleri, 29 Ocak’ta gündem yazısında, Karayalçın’a karşı aday çıkarılmasını savunan devrimcileri **herhangi bir politik projeye sahip olmamakla** suçluyor.

Aynı Halkevleri, Örgütlenme Sekreteri’nin ağzından yaklaşık 1,5 ay sonra 12 Mart’ta “*Karayalçın’a oy verilebilir*” tavrını açıkladı. Örgütlenme sekreteri bu açıklamanın peşinden, Karayalçın’a oy vermenin Karayalçın’a destek anlamına gelmediğini iddia etti.

Düşünün bir kez “*Karayalçın’a oy verilebilir*” açıklaması yapılıyor. Karayalçın’ın listesinden belediye meclisine aday olunuyor. Doğal olarak bunun çalışmaları yapılıyor. Ama bu destek sayılmamalıymış.

Bir parti içerisinde veya beraber çalışması muhtemel dostlar arasında, Hopa’da görüldüğü gibi salt adayın kim olacağı üzerinden yaşanan gerilim ve ayrışma, seçim olgusuna nasıl bakıldığının yanında, sandıktan çıkacak sonucun ne denli önemsendiğinin de göstergesidir. Bu arada Hopa’da yaşananların, öğretici olmasını ve **kazanılan her yeri Fatsa ile benzeştirme** kolaycılığının bundan sonra tekrar etmemesini umut ediyoruz.

Seçim öncesindeki süreçte özellikle TKP ve Halkevlerinin çalışmalarının odağına oturan AKP karşıtlığının, sistem karşıtı bilincin gelişmesini önleyici/geciktirici rolüne çeşitli biçimlerde değinmiştik. Bu durumun seçim döneminde **AKP karşıtları ile uzlaşmaya** veya **Melih Gökçek’in yaşadığı oy kaybını kazanım gibi görmeye** sebep olması bizleri şaşırtmadı. Ankara’da Halkevlerinin Karayal-

çin'a oy vermesi veya seçim sonrasında Ender Büyükçulha'nın yaptığı değerlendirmede, Gökçek'in oylarının bir kısmının MHP'ye kaymış olmasını bir olumlulukmuş gibi yansıtmayı bu konudaki göstergelerden sadece biridir.

Ender Büyükçulha seçim sonrasındaki ruh halini şu cümlelerle ifade ediyor.

"1815 Haziran'ında Waterloo'da bir tepede oturmuş, az önce sona ermiş olan o büyük çarpışmanın verildiği ölü ve yaralılarla dolu savaş alanına bakan, Napolyon Bonapart'ın ordusundaki yorgun ve yaralı bir asker gibiyim."

Buradaki şiirsel hüznün, sandıktaki sayısal dağılıma verilen önem sebebiyledir. Aynı yazıda *"30 Mart sabahı güneş yeni doğmuşken 'para, para, para' diye etrafta dolanmaya başladım bile."*

Zaten oldum olası sandık beni korkutmuştur." diyor Büyükçulha.

Umutlar sandıktan çıkacak sonuçta kalmışsa sandık elbette ki korkutur. Halbuki, **30 Mart** sabahı günün anlam ve önemine uygun tasarımlarla koşturan biri için, ne sandığın kendisi ne de içinden çıkacak oranlar korkutucu olur.

Devrimciler bu seçim sonuçlarını biraz da **"Bu telaş ve önem neden?"** sorusu eşliğinde değerlendirmelidir. Sonuçta diyebiliriz ki gerçekte seçimlerde kazanma olasılığı olan CHP'li bir belediye-ye **iliştirilmiş** bir çalışmaya, seçim sonrasında kurulacak rant tezgahlarında kendini paydaş varsayarak veya başka nedenlerle olumluluk atfetmek; *"devrimcilerin zaten esamesi okunmuyor bari AKP'nin oyunu düşürelim"* bağlamında kurulmuş özgüven malulü hesaplarla devrimci/sol potansiyelin enerjisini **"AKP karşıtlığı"** gibi nereye hizmet edeceği tartışmalı kulvarlarda harcamak, devrim amacından vazgeçip **düzen içi şekerlere** razı olmak anlamına geliyor.

Solda birlik adına yaşananlar, bırakalım daha önceki pratikler-

den ders çıkarılmasını, daha da geri düşüldüğünü gösterdi. İlkesiz ve programsız biçimde kurulan **"Biz varız!"** platformunun ölü doğması, burjuva zemindekine benzer ayrışma ve gerginliklerin platform bileşenleri arasında da yaşanması, halkın devrimci önderliğe şiddetle ihtiyaç duyacağı bir dönemin arifesinde, seçimlerde alınan sonuçlar ne olursa olsun kayıplar hanesine yazılmalıdır.

Sonuç olarak;

İktidar olmanın, elinde medyanın ağırlıklı gücünü bulundurmanın ve sermaye desteğinin avantajlarını arkasına alan; Davos'ta veya Ergenekon davasında olduğu gibi makro düzeyde siyaset yapma imkanlarını arttıran AKP'yi, çelmeleyen olgulardan biri de **kriz** olmuştur.

AKP'nin açılım atraksiyonu gibi CHP'nin de yer yer taklide varan samimiyetten uzak atraksiyonlarının sonuç vermemesi, içi boş vaatlerin artık kimse tarafından kaale alınmadığını göstermiştir.

Genellikle yapılan değerlendirmelerde halka, sorunlarının bilincinde olmayı da sağlayan belirli bir akıl seviyesi yakışık görülmez, değerlendirme sahibinin subjektivizmi çerçevesinde bir edilgenlik atfedilir. Gerçekte ise örneğin bu seçimde halk sanıldığı kadar aksine ne AKP'yi Ergenekon davası nedeniyle, ne de CHP'yi bu davaya itirazları için ödüllendirmemiştir. Diğer bir ifadeyle **halk koyun değildir ve bu tür basit atraksiyonlar bir bumerang gibi sahibini vuruyor**. Benzer bir durum, sadaka vererek; buzdolabı, çamaşır makinesi, kömür veya makarna dağıtarak oy alacağını zannedenler için de geçerlidir. Örneğin Kılıçdaroğlu etrafında bir ilgi oluştuysa; bu, CHP'nin bilinen laiklik ve cumhuriyet nakaratını tekrar ettiği için değil, halkın yokluklarıyla, çektiği sıkıntılarla mücadele konusunda yaratabildiği inandırıcılık sebebiyledir. Diğer bir ifadeyle İstanbul'da Kartal, Maltepe, Sarıyer, vb

yerlerde AKP'nin ayağının altındaki toprağın kaymasının öncelikli nedeninin, **egemene kentsel rantın bölüşümü, halka yıkım** demek olan **"kentsel dönüşüm"** politikaları olduğunu söyleyebiliriz. Bu aynı zamanda tüm erteleme çabalarına rağmen halkın **krizi hissederek** hareket etmeye başladığının da göstergesidir.

Önümüzdeki dönem Türkiye halklarını, gerek Kürt sorunu gibi demokratik taleplerde gerekse emek eksenli zeminde **zor ve tuzaklı** günler bekliyor. ABD, bölgesel taşeronluk karşılığında kimi destekler sunsa da küresel krizin Türkiye coğrafyasında asıl bundan sonra çok daha etkili izler bırakarak derinleşmesi beklenmelidir.

Seçimin ortaya çıkardığı bir önemli risk de söz konusudur. Toplumun bir bütün halinde demokratik taleplerini içeren kapsamlı bir program yerine, Kürt sorununa dönük emperyalist çözüm biçiminde de olsa atılan tekil adımlar, milliyetçi refleksleri büyütme sebeptir. MHP'nin aldığı oylar bu açıdan da değerlendirilmelidir. Benzer şekilde, halkın krizden kaynaklı tepkilerinin doğru bir önderlik altında örgütlenmemesi halinde **faşist harekete yedeklenme** olasılığı vardır. İşte bu **iki boyutlu kesişme**, faşizmin kitle tabanını büyütürken, ülkeyi açık faşist bir ortamla karşı karşıya bırakma riski taşımaktadır. Kısacası ne AKP'nin oy desteğinin kendi kendine erimesi, ne de krizin doğrudan toplumsal muhalefet üretmesi beklenmemelidir.

Daha önce de belirttiğimiz gibi toplumun egemenler hariç bütün kesimlerinin sorunlarını içeren demokratik bir program, aynı zamanda birinin **diğeri olmadan** sorunlarını çözemeyeceği anlamında toplumda **birleştirici** bir rol oynayacak, **milliyetçi istismar** olasılığını azaltacaktır. Toplam demokratik talepler çerçevesinde gelişen böylesine programlı ve bilinçli

bir bütünleşme, AKP'ye atfedilen "Türkiye partisi" tanımının ne denli içi boş olduğunu da ortaya çıkaracak ve belki asıl o zaman seçim sandıkları dahil her test alanı sistem temsilcilerinin yargılandığı zemine dönüşecektir.

Mevcut tüm veriler, yılların an'a sığdırılabildiği, hızlı ve sarsıcı dönüşümlerin yaşanabildiği bir süreçten geçileceğini gösteriyor. Devrimciler **seçimin uyuşturucu**

etkisinden ne denli hızlı kurtulup kimliklerinin gereği olan yer ve biçimde konumlanırsa gelişmeleri kazanıma çevirmek o denli mümkün olacaktır.

Devrimcilik, atılacak kısa vadeli adımların da **devrimi gözetin bir basamak** olarak görülmesini gerektirir; bu yolda, uzun erimli ama büyük kazanımlar, gününbirlik kazanımlara feda edilmez. Biz, seçim sürecinde bu bilinçle hareket ettik.

Devrimi olanaksız ve hatta gereksiz görenlerin sayısının giderek arttığını biliyoruz. Onlar için son sözü **Charlie Chaplin'e** bırakıyoruz.

"*Olanaksız deneyelim. Unutmayalım ki insanlık tarihindeki büyük olaylar, olanaksız görünenin gerçekleştirilmesiyle meydana gelmiştir.*"

2 Nisan 2009

DEVRİMCİ HAREKET

DENİZLERİN, MAHİRLERİN YOL GÖSTERİCİLİĞİNDE NATO'YA HAYIR DEMEK İÇİN KADIKÖY'DEYİZ

4 Nisan 1949'da emperyalizmin ihtiyaçları çerçevesinde halklara karşı kurulmuş olan, ama kendisinden 6 yıl sonra kurulan Varşova Paketi'ne karşı kurulduğu imajı yayılarak meşruiyeti **yalan** üzerine bina edilmiş **küresel terör örgütü NATO'nun** 60. yaş günü kutlanıyor.

Amaç, **SSCB'ye karşı güvenlik** olarak gösterilse de NATO, II. Dünya Savaşı sonrası oluşan politik ayırmda, İngiliz Lord Ismay'ın deyişi ile "Rusları dışarıda, Almanya'yı alaşağı edilmiş halde ve ABD'yi içeride" tutmak için kurulmuştur.

Kuzey Atlantik Antlaşması Örgütü (NATO), emperyalizmin tahakküm, işgal ve katliam hesaplarının **tüm kirini**, tarihi boyunca üzerinde taşıyarak varlık göstermiştir.

Bir taraftan Obama'yla cilalanmış "**barışçıl iklim**" yönlendirmeleri yapılırken, diğer taraftan yer kürenin her köşesini silahlarının menzili içine alan bir **saldırı örgütünün** doğum günü kutlanıyor.

Sovyetlerin dağılması ve Varşova Paketi'nin ortadan kalkması sonrasında varlığının gereksizleşeceği zannedilen NATO için ABD, barış söylemiyle kamufle edilmiş gerekçeler sunduysa da, **o şimdi Afganistan'da yanlışlıkla(!) düğün evi**

bombalamakla meşgul.

Kuruluş prensipleri arasında yer alan "*Üye ülkelerden birine yapılan saldırı, tamamına yapılmış kabul edilir.*" maddesi gerekçe edilerek, dün olduğu gibi bugün de emperyalist çıkarlar temelinde istenen ülkeye NATO kapsamında müdahale ediliyor.

Bugün de Irak'tan sonra Afganistan, işgal güçleri için bir kara deliğe dönüştükçe, ABD'nin NATO üzerinden ortaklarına daha çok tutunma, yeni suç ortakları oluşturma ve onları Afganistan bataklığına çekme gayretleri artmıştır.

Manas Üssü'nü de kaybeden ABD, gözünü Karadeniz'e dikmiştir. AKP'nin işbirlikçi tutumundan da güç alınarak Trabzon'da üs talebi açıkça dile getirildi. Türkiye'nin Afganistan'daki askeri rolü de artırılmak isteniyor. Ancak unutulmuş bir gerçeklik var ki AKP, halkları değil emperyalizmi temsil ediyor. **Ve bu ülkede Denizlerin, Mahirlerin mücadele geleneği ile donanmış güçler** ayakta duruyor.

1968'de Türkiye'ye ABD büyükelçisi olarak atanan CIA ajanı Kommer'in arabasını yakan, Amerikan emperyalizminin temsilcilerini Dolmabahçe'de denize döken; Denizlerle, Mahirlerle özdeşleşen antiemperyalist özgürlük hareketinin mirası, tüm aşındırıcı çabalara

rağmen sahipsiz kalmadı.

2004'te Türkiye'de toplanacak olan NATO'ya karşı harekete geçtik. 68'de bu yolda Vedat Demircioğlu'nu, 2004'te yoldaşımız Önder Babat'ı yitirdik. Ama duruşumuzda en küçük bir sapma olmadı. Omuzlarımıza **Önder'i yaşatma sorumluluğunu** da alarak devrim yolundaki yürüyüşümüzü hızlandırdık.

Dünya, yine bir NATO gününe hazırlanıyor. Onlar kutlayacak, biz lanetleyeceğiz. Onlar övünecek, biz hesap sorma bilinciyle öfkemizi haykıracağız. Onlar yalan söyleyecek, biz gerçekleri açıklayacağız.

Gün mücadele günüdür. Yönlendirilmiş algıya ve öğretilmiş çaresizliklere rağmen, halkların örgütlü gücü, "**Obama'nın barışçıl iklimi**" yalanlarını ters yüz edecek, dayatılan karanlığı özgürlük ateşiyle reddedecektir. Bunun için halkımızı, ezilenlerden yana dönen rüzgarı arkamıza almaya ve ateşi harlamaya çağırıyoruz.

Gelin, NATO'ya anladığı dilden yanıt verelim. Bu, saflarımızı çoğaltmanın ve devrimden umudunu kesenlere inat Devrimci Yol şartlarını daha gür söylemenin yeni güne izdüşürülmüş adımı olsun.

DEVRİMCİ HAREKET

1 MAYIS ARİFESİNDE SİYASET

Yine 1 Mayıs'ın arifesindeyiz. Son yıllarda rutinleşen Taksim tartışmaları, hemen hiçbir gelişme göstermeyen bir tekrar halinde gündeme girmiş durumda. İktidar cephesinde ise, **imaj siyaseti** çok daha gelişkin araç ve yöntemlerle sürdürülüyor. Saldırıları dahi "açılım", "reform", vb tanımlar eşliğinde gündeme sokuluyor.

Anımsanacak olursa bizler, 2004 NATO sürecinde veya 2007 ve 2008 1 Mayıs'ında sol adına büyük başarıların kazanıldığı kanaatini paylaşmamış, bu konuda devrimcileri **kendi gerçekliğini görmeye** çağıran nitelikte değerlendirmeler yapmıştık. Bugün bu değerlendirmeler karşısında kimin nerede durduğunu, **tarihe düşülen bu notlara** ihtiyacın neden devam ettiğini göstermeye yardımcı olacağı düşüncesiyle, geçen yıl 1 Mayıs sonrasında yaptığımız bir değerlendirmeden aktarıyoruz.

"DEVİRİMCİ YOL HAFIZASIYLA YENİDEN ÜRETİM SÜRECİN ZORUNLU İHTİYACIDIR

'Nedir en zor şey? Görmek gözünün önündekini!' Goethe

Bugün sol, belki de tarihinin en boyutlu kafa karışıklığını yaşamaktadır. Yaklaşık 150 yıl boyunca teorik ve pratik düzlemde Marksistlerin ısrarla koruduğu ölçekler bugün **aşularak** değil, ya yeri boş bırakılarak ya da karşıtı sayılabilecek ölçeklerle ikame edilerek mevcut fikri bütünlük büyük oranda parçalanmıştır.

Sol, zayıf düştükçe kahramanlık hikayelerine daha çok öykünür, içeriği değil biçimi öne çıkarır hale geldi. 1 Mayıs'ta olduğu gibi kimi yapıların büyük oranda kendisinin moral ihtiyacını gidermek üzere dönem dönem ortaya koyduğu dar pratikler, o dar çerçevede içinde anlam taşısa da dönemin mücadele ihtiyaçlarını karşılamaktan uzaktır.

Anımsanacak olursa 1 Mayıs'ta Elmadağ'da önu polis tarafında kesilen ve bırakılm Taksim'i, ters yönde Nişantaşı'na doğru yürümesine dahi izin verilmeyen TKP, orada dağılmış ve ikinci gün 'Taksim'i zaptettik' manşeti atmıştır. Doğrusunu söylemek gerekirse TKP'nin böyle bir söyleme ihtiyacı olabilir. Ama geçmişlerinde çok daha özel pratiklere imza atmış ve ona rağmen mütevazılığı elden bırakmamış diğer devrimci yapılara TKP'ninkine benzer övünç ve söylemler yakışmamıştır.

*Bilinir ki yaşananlardan ders çıkarmamak tekrara düşmenin önünü açar. Gerçekte konfederasyon başkanlarının bu yılki duruşlarının öz itibarıyla geçen yıldan bir farkı yoktur. Bu yıl 1 Mayıs sonrasında çok ağır eleştirilere maruz bırakılan Süleyman Çelebi'nin geçen yıl 1 Mayıs'ı takip eden süreçte gittiği her ortamda 'Taksim Fatih'i' edasıyla mikrofonlara çağrıldığı anımsanırsa, ortadaki çarpıklığı görmek daha kolay olur. Bu, genelde solun özelde devrimci yapıların **gerçekliğini kabule** hala ne denli uzak olduğunun göstergesidir. Halbuki bugün devrimcilerin gelişmeleri*

doğru okuyup çözüm üretebilmesi için hiç olmadığı denli diyalektik bir algıya ve yaratıcılığa ihtiyacı vardır.

*Yakın geçmişte F tiplerinin tek gündem maddesi yapılmış olmasının neler kaybettiği inantıyoruz ki bugün çok daha net biçimlerde görülebiliyor. Buradan çıkarılan derslerin 1 Mayıs'a izdüşürülmesi halinde ise, **gündemin tanımındaki daralmanın** güne dair diğer devrimci görevlerin ihmali beraberinde getirdiği görülecektir.*

Öznel hesaplarla belirlenmiş gündemleri tek gündem olarak görüp bunun dışında kalan tüm olasılıkları devrimciliğin kapsama alanının dışında görmek ve kısa periyodlarla çıkan dergiye, tartışma yoğunluklu konular oluşturmak, yeni karşılaştığımız bir olgu değildir. Biz bu gerçekliği tanımlar ve iki yıldır Taksim'i 'kazananlar'la aynı söylemi kullanmazken belki yapay söylemlerle kabartılmış küçük burjuva ilgiden mahrum kalıyoruz, ama gerçeği söyleme ve gerçek gündemler oluşturma onurunu yaşamış oluyoruz.

*1 Mayıs'ı önceleyen haftalarda GSS Meclis'te görüşülürken kendilerine tek gündem olarak Taksim'i seçip yasanın zahmetsizce çıkmasının önünü açanlar, 1 Mayıs sonrasında **İstihdam Yasası** geçerken de **gelecek yıl 1 Mayıs'ta nerede olacaklarını ilan etmekte**, yani yine tek gündemle meşgullerdi. Bu şekilde, sınıflar mücadelesinin dışında öznel ihtiyaçlar çerçevesinde gündem oluşturmanın diğer versiyonu, önüne bugünden gelecek yıl*

Evet yine bir tekrarla karşı karşıyayız. Yukarıda sözünü ettiğimiz kafa karışıklığı devam ediyor. 29 Mart seçimlerinde devrimcilerin önemli bir kesimi tarafından burjuva siyaset sahnesinde oy peşinde koşturtulup beklentileri sistem içine çekilen kitlelerin 1 Mayıs'ta Taksim'de olmaları isteniyor. Üstelik çağrıcıların bu konuda eylemin ciddiyetine denk düşen bir planlamasının olduğu da söylenemez. Yine kahramanlık hikayelerine öykünen, ama 1 Mayıs akşamı televizyonlara yansıyan acz görüntülerinin kimi vicdanları harekete geçirmesinden başarı damıtmaya hazırlanan bir duruşla karşı karşıyayız. Bu durum solun giderek dünya ve ülke gerçekliğinin dışında bütünüyle öznel bir konumda hareket ettiğinin en güncel göstergesidir. Aynı zamanda halk ile devrimciler arasında giderek büyüyen açının ve yaşanan güven sorununun en etkili nedenlerinden biridir.

Nisan ayında yapılma ihtimali olan yerel seçimleri koymak ve bu ihtiyaca bağlı olarak düşünülmüş Çatı Partisi tartışmaları ile vakit geçirmektedir.

Evet soruyoruz; Taksim için mücadele etmiş olmak biçimindeki 'kazanç', son yüz yılın en büyük kayıplarının 1 Mayıs öncesi ve sonrasında yaşanmış olması ile kıyaslanabilir mi? Devrimciler, devam eden ve sebep olduğu kayıplar giderek büyüyen saldırılar karşısında bir çözüm öznesi olarak sahnedeki yerini almak yerine, dar grup çıkarları etrafında içe dönük hesaplarla vakit tüketmeyi sürdürecektir mi?" (3 Haziran 2008, Devrimci Hareket)

Evet yine bir tekrarla karşı karşıyayız. Yukarıda sözünü ettiğimiz kafa karışıklığı devam ediyor. 29 Mart seçimlerinde devrimcilerin önemli bir kesimi tarafından burjuva siyaset sahnesinde oy peşinde koşturtulup beklentileri sistem içine çekilen kitlelerin 1 Mayıs'ta

Taksim'de olmaları isteniyor. Üstelik çağrıcıların bu konuda eylemin ciddiyetine denk düşen bir planlamasının olduğu da söylenebilir. Yine kahramanlık hikayelerine öykünen, ama 1 Mayıs akşamı televizyonlara yansıyan acz görüntülerinin kimi vicdanları harekete geçirmesinden başarı damıtmaya hazırlanan bir duruşla karşı karşıyayız. Bu durum solun giderek dünya ve ülke gerçekliğinin dışında bütünüyle öznel bir konumda hareket ettiğinin en güncel göstergesidir. Aynı zamanda halk ile devrimciler arasında giderek büyüyen açının ve yaşanan güven sorununun en etkili nedenlerinden biridir.

Dünya ölçeğinde imaj siyaseti yürütmek, diğer bir ifadeyle gözleri ve akılları gölge oyununa yöneltip sürecin temel önemdeki sorunlarının gündem dışı kalmasını sağlamak, son yıllarda giderek artan biçimde egemenlerin başvurduğu bir yoldur. Böylece hem emperyalist politikalar eksiksiz biçimde uygulanmış hem de halkların tep-

kisi büyük oranda önlenmiş veya ikincil önemdeki konulara yöneltilmiş oluyor.

Emperyalistler, krizin yükünü halkların sırtına yıkmak için küresel boyutta kararlar alıp IMF, NATO, vb oluşumları bu doğrultuda tahkim ederken; bu saldırgan ve sömürücü politikalarını, Obama'nın ten rengiyle, üslubuyla veya yaptığı içi boş vaatlerle kamufle etmektedir. Türkiye'yi, Kafkaslar ve Orta Asya dahil tüm bölgeyi etkileyecek emperyalist denklemlerin taşeron bileşenlerinden biri haline getirmek için ülkemizi öncelikli ziyaret listesine alan Obama'nın üçüncü sınıf bir magazin eşliğinde haber yapılması bu nedenledir.

Obama, Irak'ta asker azaltmanın, şimdilik İran'a saldırmamanın veya siyahi renginin arkasına saklanarak halklara yakın, demokrat bir imaj bırakmaya çalışırken; Türkiye'de de Tayyip Erdoğan, Nazım'ın itibarının iadesi, Ahmet Kaya'nın mezarının getirilmesi, TRT Şeş, vb ile halkların değişim ve çözüm beklentisini sömürmekte, temel önemdeki hak gasplarını bu şekilde kamufle etmektedir. İşte 1 Mayısın tatil yapılması da bu kapsamda bir adımdır.

1 Mayıs, işçi sınıfının birlik mücadele ve dayanışma gündür. Ülkemizde askeri darbelerin dahi gasp etmeye cüret edemediği haklara göz diken, emekçilerin örgütlü olduğu sendikaları güçten düşürüp bir tabela örgütü haline getirmek için her yola başvuran AKP, ülkede sol bir baskılanma da yokken 1 Mayıs'ı tatil yapıyorsa, bunun bir kazanım mı yoksa iktidar tarafından bahşedilmiş bir "şeker" mi olduğuna dair kafa yormak gerekiyor.

Şözümüz özellikle bunu bir zafer, bir kazanım olarak sunan sol kesimlerdir. Geçen yıl Taksim örneğinde olduğu gibi "zafer", bu denli sık ve kolay telaffuz edildiğinde, içeriği de ona ulaşma olasılığı da zayıf düşürülmüş, potan-

siyel güçler yanıltılmış olur. Bu kadar sık kazanılan (!) zaferlerin neden emekçilerin konumunda bir arpa boyu ilerleme sağlayamadığı açıklanamadığında **zafere de öncüye de inanç** yitirilir.

Bizlerin kaygısı bu çerçevededir. "1 Mayıs tatil yapılmasın" demiyoruz. İktidar bahşetmiş de olsa, biz bu tatili değerlendirmeli; ama bunun mücadele sonucu kazanılmış bir zafer olmadığı bilinciyle hareket etmeli ve oligarşinin bu tatilin gölgesinde geliştireceği manipülasyonu önlemeliyiz.

Özellikle belirtme ihtiyacı duyuyoruz ki **Çelebi'yle malul DİSK** veya onunla giderek aynılaşan KESK kuruluş amacına denk düşen en küçük bir adım atmaz ve emek cephesinde yaşanan tükenmeyi bir seyirci gibi izlerken, bu yapıların her yıl 1 Mayıs'ın arifesinde yaptığı "devrimcilik" gösterisini artık değerlendirmeye değer dahi bulmuyoruz.

Küçükburjuva, kendini olguların merkezine koyar. Bu nedenle, örgütlü de olsa bir küçükburjuva için, amaçtan ve toplam kazanımlardan öte, hareketinin ne yaptığı değil kendisinin ne yaptığı önemlidir. Benzer şekilde, bir küçükburjuva örgüt için, diğer tüm devrimci yapıların ne yaptığı değil, kendisinin ne yaptığı önemlidir. Bu nedenle, gerçeklikten uzak tanım ve hedefler geliştirir.

Örneğin;

*Yakın geçmişte kimi hareketlerin yaptığı gibi ölüm orucunu tek gündem olarak görür ve sonuçta, kavgayı bir bütün içinde ele almadığı, kavga zeminini de biçimini de yanlış seçtiği için kaybeder.

*Halkevlerinin yaptığı gibi "seçim ve dolayısıyla Gökçek'i koltuğundan indirmek her şeydir" dercesine hareket eder ve sonuçta bunu başaramayınca, Ender Büyükçulha'nın yaptığı gibi kendini Waterloo Savaşı'nda yenilgiye uğramış Napolyon askerine benzetir.

*SDP, ESP, vb hareketlerin dö-

nem dönem yaptığı gibi kendisinin politik bir özne olduğunu ve demokratik talepleri ortaklaştırılmış bir program eşliğinde gündeme getirmekle yükümlü olduğunu unuttarak veya bu **kavga ilkesinin** üzerinden atlayarak, "Kürt sorunu her şeydir" dercesine, **ilkesiz bir destek ve yedeklenme** haline girer.

Bugün de solun önemli bir kesimi, "Taksim her şeydir" yönlendirmesinin etkisine girmiş; kendi gerçekliğini olduğu kadar ülke gerçekliğini de göremeyen bir yanılma halinde hareket etmektedir.

ŞİRSEL SÖYLEME DEĞİL GERÇEKLİĞİ GÖRMEME İHTİYAÇ VARDIR

Devrimcilerin, hızla yaşanmakta olan erime ve geri düşme halinden çıkabilmek için şirsel söyleme değil; gerçekliği görmeye ve çözüm geliştirme imkanlarını büyüten bütünlüklü bir perspektife ihtiyacı vardır.

Lenin, tarihin izlediği yolun **Nevski'nin kaldırımı** gibi düz olmadığını; Mahir Çayan, devrim yolunun **engebeli, dolambaçlı ve sarp** olduğunu söyler. Bu yol, gününbirlik hesaplar üzerine bina edilmiş kolay kazanımlarla değil, devrimi öngören "sabır taşları"yla döşelidir.

Bugün dünyada ve ülkemizde yaşanmakta olan kriz, on yıllardır olmadığı denli sistemin kendi kendini teşhirini sağlamakta, halkların egemen yönlendirmeler dışında farklı arayışlara yönelmesini hızlandırmaktadır. Bu koşullarda

yapılması gereken, **1 Mayıs'ı dar kadro eylemine indirgemek** değil, devrimcilerle halkların buluşma zemini haline getirmektir. Sorun radikal refleksi büyütmekse; bilinmelidir ki bunun da yolu böyle bir buluşmadan geçmektedir.

1 Mayıs, aynı zamanda bir yıl boyunca mücadele içinde elde edilen başarıları/kazanımları taçlandırma günüdür. Yani, 30 Nisan'dan devralınanla 2 Mayıs'a çıkma günüdür. Sanıldığı gibi gösterilmeye çalışıldığının aksine "Taksim" yönlendirmesinin arkasında radikal bir duruş da yok. **Yıl boyu düşünülen politikasızlığın ve edilgenliğin bir sapma halinde dışavurumudur yaşanan.** Üstelik, sahnelenen fiili duruşta önceki örneklerde görüldüğü gibi "üstün" değil "mağdur" duruma düşüldüğü için, sınırlı sayıdaki hedef kitlenin motivasyonu da artırılmış olmamakta, aksine giderek azalan bir **güven** ve artan bir **karamsarlık** halinin müsebbibi olunmaktadır. Bu gidişat değiştirilmeli, demir tersine bükülmelidir.

Devrimciler, gücünü öncelikle haklılıktan alır. Ezilenlere önderlik ederken sergileyecekleri pratiklerde, **ezilmeyi yeniden üreten** acz örnekleri değil, kitlelerin kendine güvenini büyüten yaratıcılık örnekleri ortaya koymalıdır.

Bizler 1 Mayıs'ı bu bilinç ve öngörü ile karşılayacak, eleştirilerimize rağmen o gün Taksim'de olacağız.

24 NİSAN 2009

DEVRİMCİ HAREKET

Küçükburjuva, kendini olguların merkezine koyar. Bu nedenle, örgütlü de olsa bir küçükburjuva için, amaçtan ve toplam kazanımlardan öte, hareketinin ne yaptığı değil kendisinin ne yaptığı önemlidir. Benzer şekilde, bir küçükburjuva örgüt için, diğer tüm devrimci yapıların ne yaptığı değil, kendisinin ne yaptığı önemlidir. Bu nedenle, gerçeklikten uzak tanım ve hedefler geliştirir.

TAKSİM MÜSAADEYLE DEĞİL MÜCADELEYLE KAZANILIR!

2008 1 Mayıs'ını yaşayan tüm olumsuzluklara rağmen 'başarı' olarak algılayanlar, 2009 1 Mayıs'ında yaşanan ve büyük oranda devletin icazet sınırlarını aşmayan pratiklerini de bir 'gelişme' olarak ifade etmeye başladılar.

Bir ülkenin meydanları emekçilere kapatılıyorsa devrimcilere düşen görev, o alanları devletten izin alarak değil, barikatları aşarak kazanmaktır.

Geçen bir yıllık sürede başta işçi sınıfı olmak üzere emekçilere karşı birçok saldırı yasası hayata geçirildi. Kriz ortamında adeta hiçbir dirençle karşılaşmaksızın uygulamaya sokulan SSGSS (Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Yasası), İstihdam Yasası ve daha birçok sosyal yıkım yasası hayata geçirilirken konfederasyonlar herhangi bir mücadele programı oluşturmamıştır. Kriz bahanesiyle milyonlarca işçi işten atılırken sendikalar ne bir mücadele hattı çizmiş ne de işçilerin yanında olduğunu gösterecek bir duruş sergilemiştir. İşçileri adeta kendi kaderiyle baş başa bırakıp günü kurtarmaya dönük dar pratiklerle vakit geçirilmiştir.

İşçi sınıfı ve emekçilerle yalnızca merkezi eylemlerle bağ kurarak sınıf mücadelesinin yürütülemeyeceği artık açıktır. **İzlenmesi gereken rota; en küçük birimlerden başlayarak emekçileri kendi sorunları etrafında örgütlemek, çevreden merkeze doğru kitlesellenen ve politikleşen bir yol izlemektir.** Kalıcı başarılar ancak bu yolla elde edilebilir. Taksim gibi bir hedefi de ancak böylesi bir çalışmayla kazanmak mümkün ve anlamlıdır.

Üç yıldır yaşanmakta olan Taksim'de 1 Mayıs hedefinin "devleti ikna etme" temelinde gerçekleştirilmeye çalışılması en azından mücadele tarihine yazılacak bir olumsuz-

luktur. 2008 1 Mayıs'ında kitlelere azgınca saldıran devlet güçleri bu sene imajını düzeltmek için DİSK ve KESK'i "makul" sınırlara hapseterek Taksim'i emekçilere kapatmıştır. Birkaç bin kişinin polislin izniyle bir saatlik bir süreyle Taksim Meydanı'na girmesi, emekçilerin başarısı ve zaferi olarak sunulamaz. Devlet, devrimcilerle emekçiler arasına duvar örmeye çalışmış, bunu da büyük oranda başarmıştır. DİSK ve KESK önderlikleri CHP milletvekillerinin de yardımlarıyla kendileri dışındaki genel kitleyi yüzüstü bırakarak alana girmiş ve polislin müdahalesiyle kaçarcasına alanı terk etmiştir. **Bir kez daha gördük ki devrimci yapılar sendikal bürokrasinin uzlaşmayla malul duruşuna hak etmediği anlamlar yükleyerek öngörü zaafiyeti yaşamış, bunun sonucu olarak da ortaya çıkan çarpık tablonun oluşmasına güç katmıştır.**

2009 1 Mayıs'ının bir başarı/zafer olarak sunulması ve 2010'da da Taksim'de olunacağını ilan edilmesi, kendini kandırmanın ötesinde kitleleri yanıltmanın ve oyalamanın diğer adıdır.

İKİ TAKSİM İKİ 1 MAYIS

Egemenler 1 Mayıs'ı devrimcilerden yalıtılmış bir "bayram" yapmaya kararlı görünmektedir. DİSK ve KESK yöneticileri de bu kervana koşar adım katılmaktadır. Oysa 1 Mayıs çıkışı ile birlikte mücadeleyi simgeleyen bir gün olmuştur. Bu çerçevede biz polis icazetiyle alana girip birkaç flama ile bu orta oyununa alet olmayı reddettik. Bunun yerine sokaklarda polis barikatını aşmaya dönük mücadelenin içinde olduk. Bundan sonra da sınıf mücadelesinin yılda bir kez Taksim'e indirgenemeyeceğini, genel mücadelenin bir parçası olduğunu anlatmaya devam edeceğiz.

Bugün erime ve geriye düşüş halinden çıkabilmek için şiirsel bir söyleme değil, gerçekliği algılayan ve güne uygun politika geliştiren bir duruşa ihtiyaç vardır. Biz bundan sonra da devrimcilerle halk arasındaki açığı kapatabilmek için sorunlarıyla baş başa bırakılmış kitlelerin gerçek gündemlerini önümüze koyacağız.

2 MAYIS 2009
DEVİRİMCİ HAREKET

DEVLETİN İMAJ DÜZELTME SİYASETİ YA DA 2009 TAKSİM 1 MAYIS'I

Emperyalist politikalar anlaşılmasın Türkiye'deki gelişmeler anlaşılmasın. ABD'de uç verip tüm dünyaya yayılan sistemin çöküşü artık hiçbir şeyin eskisi gibi gitmeyeceğini göstermiştir. ABD'de yapılan seçimler Cumhuriyet'çilerin yerine Demokrat'ların geldiği kolaycılığında ya da siyahi bir başkanla bugüne kadar yürütülen savaş politikalarının terk edileceği saflığında ele alınmaz. **Egemenler açısından din, dil, renk, cinsiyet fark etmediği gibi bu kimlikleri işe yaradığı ölçüde kullanmaktan da çekinmezler. ABD'de siyah başkan, kadın dış işleri bakanı bir tesadüf değil, tercihtir.** Her aktörün diğerinin ayağını daha çok kaydırma çabasına girdiği kriz dönemlerinde illüzyona (göz boyamaya) dönük bu tür atraksiyonlar işe yaradığı ölçüde son damlasına kadar kullanılacaktır.

G20 ve NATO gibi uluslar arası toplantılar emperyalistlerin kartları tekrar dağıttığı, pazarın bölüşülmesi adına yeni ekonomik ve politik kararların alındığı yerlerdir. Basına pek yansımaya da G20 toplantısında kapitalist sistemi etkileyecek iki önemli karar alındı. **Birincisi, Türkiye dışında hiç kimsenin itibar etmediği ve miyadını doldurdu gözüyle bakılan IMF 1 trilyon dolar civarında takviye ile dünyanın en büyük ekonomik kuruluşu haline geldi. İkincisi ve daha da önemlisi tüm merkez bankalarının denetimi büyük oranda IMF'ye devredildi.** Bir başka önemli gelişme ise yakın zamanda

yapılan NATO toplantısında alınan kararlar oldu. Artık NATO, üyelerine bir "saldırı" olmasa dahi dünyanın her yerinde operasyon yapabilecek uluslar arası bir güç haline getirildi.

Obama'nın ayağının tozuyla neredeyse ilk resmi ziyaretini Türkiye'ye yapması; kuruluşundan bu yana ABD'nin Ortadoğu ve Kafkaslar temsilciliği gibi çalışan AKP'nin ve egemenlerin bölgede daha riskli işlere koşturulacağına habercisidir. Emperyalizmle adeta bütünleşmiş durumda olan kesimlerin adeta demokrasi havarisi pozunda en gerici yasaları ve uygulamaları hayata geçirmede gösterdiği pervasızlık, gücünün kaynağını açıkça ortaya koyuyor. Emperyalist-kapitalist sistemin girdiği krizin yükünü büyük oranda yeni sömürge ülkelerin sırtına yıkacağı bilindiği için AKP krizin Türkiye için "fırsat" olduğunu söylediğinde herkes gülmüştü ancak görüldü ki Erdoğan'ın kastettiği, kendi yandaş sermaye gruplarıydı ve emperyalizmin bölge politikalarından kırıntı toplamaktı.

Emperyalizmin ihtiyaçları temelinde Türkiye'de siyasetin yeniden şekillendirildiği bugün, direnç oluşturan ya da oluşturma potansiyeli taşıyan kesimlere dönük çeşitli operasyonlar yapılıyor. Bu operasyonlardan en tehlikelisi de bilinçlere yönelik olanıdır. Emperyalizm uzunca süredir çeşitli araçlar eşliğinde imaj siyaseti uyguluyor. Başkanlık seçiminden, Irak ve Afganistan savaşlarına kadar bu yön-

tem devreye sokulup sonuç da alınmıyor. Savaşın nasıl gittiği bir yana, kendi halkını ve diğer emperyalist güçleri kendi arkasında yedekliyor. Türkiye'de de son yıllarda imaj siyaseti öne çıkmış gözüküyor. AKP'nin birikimini ve kapasitesini çokça aşan adımlar belli bir koordinasyonla uygulamaya sokuluyor. İsrail kendisiyle ilgili en ufak bir eleştiriyeye dahi tahammül göstermezken Tayyip Erdoğan "Davos fatihi" edasıyla ortalıkta dolaşabiliyorsa ABD'nin bölge politikalarını yürütürken Türkiye'de adeta konsolosluk gibi çalışan bir hükümetin seçimlerden en az kayıpla çıkmasını amaçladığı akıldan çıkarılmamalı.

AKP'nin "açılım" adı altında bilinçleri çelmeleme, satın alma, susturma yönünde bir süredir sergilediği atraksiyonlar gözden kaçırılmamalı. Sol ve sendikalar tamamen imaj ve makyaj üzerine kurulu bu yeni siyaset anlayışını yeterince kavrayamadığında "darbe karşıtlığı" adı altında AKP öncülüğünde Taksim'de düzenlenen mitinge benzer tuzaklara düşmesi içten bile değildir. Taksim tartışmaları yürütülürken; imaj siyaseti çerçevesinde kitlenin "makul" ve "marjinal" biçiminde ayrıştırılıp havuç-sopa politikasının nasıl hayata geçirildiği akıllardan çıkarılmamalıdır. Bir anlık gösterilen rehabetin bu tuzağa düşülüp karşıtı olunan duruşla aradaki açının kapanmasına yol açtığı 2009 1 Mayıs'ı sonrası sendikaların yaptığı ortak basın açıklamasında da kendini dışa vuruyor: "*Emniyet güçlerinin saldırgan tutumu*

bu 1 Mayıs'ta da gerginliği ve çatışmaları büyütmiş ve istenmeyen bazı aşırılıklara yol açmıştır. Alana giremeyen ve girmeleri engellenen onbinlerce insana yönelik "orantısız güç" kullanan anlayışı bir kez daha kınıyoruz." (5 Mayıs, DISK, KESK, TMOBB ve TTB) Açıklama da daha çok devletin kullandığı orantısız güç (sanki güç kullanmaları meşruymuş gibi) tabiri tercih edilip Emniyetin uyguladığı orantısız güç sonucu bazı aşırılıkların (sol tarafından) yapıldığı kabul ediliyor. Sendika başkanlarının "Zafer" sarhoşluğundan henüz çıkamadığı açıkça görülüyor.

KRİZ VE SENDİKALAR

Krizin patlak vermesiyle milyonlarca işçi sokağa atıldı. Kriz bahanesiyle işsizlik korkutucu boyutlara varırken, bundan etkilenen emekçiler saman alevini andıran tepkiler ortaya koyuyor. Avrupa'nın çeşitli ülkelerinde açığa çıkan bu tepkiler programlı bir duruştan yoksun olduğu için sistemi tehdit etme niteliğinden uzak gözüküyor. Türkiye'deki tablo ise daha da vahim bir durum arz ediyor. 2008 1 Mayıs'ından bu yana yüz yılın saldırı yasaları peş peşe meclisten geçirildiği halde gerek sendikalar gerekse siyasi özneler başka işlerin peşinde koşturmaktan gündemi yakalamaya fırsat bulamıyor. SSGSS (Sosyal Güvenlik ve Genel Sağlık Sigortası Yasası) mecliste görüşülürken sendika başkanları önce bakan Çelik'le anlaşmış görüntüsü vermiş, kamuoyu baskısı sonucu çark etmişlerdi. Ardından yasa mecliste oylanırken sessiz kalıp konuyu "Taksim 1 Mayıs'ına taşıyacıklarını" açıklıyorlardı. Halbuki yasa meclisten çoktan geçmişti. 2008 1 Mayıs toz dumanı arasında İstihdam Yasası da kolayca geçirildi. Son olarak sendikalar ve sol yaklaşık iki aydır adeta tek gündem haline getirdikleri Taksim tartışmalarına boğulmuşken işçi sınıfı

ve emekçilere dönük saldırı yasaları meclisten kolayca geçiriliyor. Sol, Taksim illüzyonuyla hipnotize edilmişken işçi (memurlar da tehlikede) kiralamaya olanak veren İstihdam yasası hiç kimsenin gündemine bile girmeden kolayca meclisten geçti.

Devrimcilerin hiçbir zaman tek gündemi olmaz. Yapılacak işler arasında zaman zaman öne çıkan başlıklar olabilir ancak diğer görevlerin ihmal edilmesi onarılmaması zor hasarlara yol açar. Gösterileni değil gösterilmeyeni de görmek bir devrimcilik özelliğidir. Yapay gündemlerle vakit tüketmek yerine gündem yaratacak pratikler sergilemek, kitle siyaseti gütmek, işçi sınıfı ve emekçilerden kopmak yerine onların gündemini yakalayarak dillerine tercüman olmak yine devrimciliğin olmazsa olmazlarından.

HERKES KAZANDIYSA KAYBEDEN KİM?

Üç yıldır taksim sürekli zapt ediliyor. Sol, "zafer üzerine zafer" kazanıyor ancak ne işçi sınıfının hak arama mücadelesinde bir arpa boyu yol kat edebiliyor ne de sürekli değişen gündemleri yakalayabiliyor. Hepimizin bildiği gibi sol uzunca bir süredir halkın gündeminden düşmüştür. Çözumsuzluktan, Cumhuriyet Mitingleri'ne dahi itibar eden halk sola neden yakınlaşmıyor?

Suç kimde? Yüzyılın kriziyle yüz yüze kalan milyonlar; işinden atılan işçi, gecekondusu başına yıkılan yoksul, dükkanına kilit vuran esnaf, parasızlıktan okuyamayan öğrenci, mahsulü elinde kalan köylü neden solu görmüyor?

Bir yaprak gibi savrulan, halkın gündemini ıskalayan sol Taksim sürecinde de benzer bir tavır takınarak işçi ve emekçilerin sorunlarını/taleplerini haykırarak için uygun koşullar yaratıp meydanlara indirme çabası yerine dar pratiklere kendini hapsederek bir kez

daha nostaljik görüntüler eşliğinde yalnızlığını perçinlemiştir.

2 Mayıs'tan itibaren manşetlere kızılık hakimdi. Herkesin zafer kazanıldığında hem fikir olduğu görülüyor. 1 Mayıs sonrası genel havayı yakalamak adına bazı yayınlardan başlık ve manşetleri gözden geçirelim:

- "Taksim kazanıldı" (Atılım)

- "Yasak ve Terör sökmedi, sokak sokak çatışılarak Taksim'e çıktı..." (Kızıl Bayrak)

- "Zafer şehitlerimizindir zafer bizimdir" (Yürüyüş)

- "Taksim, 1 Mayıs alanıdır!" (TKP)

- "Kararlılık, direniş ve cüret kazandı" (İşçi Köylü)

Satır araları incelendiğinde manşetlerdeki kızılık yerini yavaş yavaş eleştiri tonuna bırakıyor. Sendikacıların kitleyi sattığı, Kadıköy mitinginin bölücü olduğu, tertip komitesinin dikkate alınmadığı öne çıkan konu başlıklarıdır. 1 Mayıs değerlendirmelerinden bazılarını inceleyelim:

Atılım, yaşanan duygu seline kendini fazlasıyla kaptırmış gözüküyor. "77 1 Mayıs şehitlerinin anısının ve tarihsel öneminin bilincinde olan işçi ve emekçilerin, Taksim Meydanı'na giriş anı görülmeye değerdi. Susuzluktan çatlamış dudakların suya kavuşmasıyla kıyaslanabilecek bir coşkunluk yaşıyordu. On bini aşkın emekçi tek bir ortak duyguda birleşti." (Atılım)

Sendikaların yanlış tutumunu eleştirdiği yazısının devamında İşçi-Köylü "...Devletin; işçi ve emekçilere yönelik bir iradesi olarak Taksim yasağı, verilen mücadeleden, ödenen bedellerin ardından 'makul' bir sayıda da olsa delinmiştir" (İşçi Köylü)

Kızıl Bayrak, sendika başkanlarını korucu olarak değerlendirirken Kadıköy Mitingi'ne katılanları grev kırıcı, teslimiyetçi olarak değerlendiriyor. "Tabandaki bu açık tutuma karşın alt kademe sendika

G20 ve NATO gibi uluslar arası toplantılar emperyalistlerin kartları tekrar dağıttığı, pazarın bölüşülmesi adına yeni ekonomik ve politik kararların alındığı yerlerdir. Basına pek yansımaya da G20 toplantısında kapitalist sistemi etkileyecek iki önemli karar alındı. Birincisi, Türkiye dışında hiç kimsenin itibar etmediği ve miyadını doldurdu gözüyle bakılan IMF 1 trilyon dolar civarında takviye ile dünyanın en büyük ekonomik kuruluşu haline geldi. İkincisi ve daha da önemlisi tüm merkez bankalarının denetimi büyük oranda IMF'ye devredildi. Bir başka önemli gelişme ise yakın zamanda yapılan NATO toplantısında alınan kararlar oldu. Artık NATO, üyelerine bir "saldırı" olmasa dahi dünyanın her yerinde operasyon yapabilecek uluslar arası bir güç haline getirildi.

yöneticileri korucubaşlarına karşı net bir tutum almaktan uzak durdular..." (Kızıl Bayrak)

TKP sendikaların tutumunu eleştirmesine rağmen Taksim'e "çıkanlar" kervanına katılıyor. "Valilik ve Emniyet Müdürlüğü'nün bütün çabalarına ve sınıf inadına rağmen 1 Mayıs Taksim politikası başarıya ulaşmıştır. Binlerce işçi, emekçi, yurtsever ve aydın "İşte 1 Mayıs, İşte Taksim" sloganları ile Taksim Meydanı'nda 1 Mayıs'ı kutlamıştır." (TKP)

Yeniden dergisi ise uzun yıllar sonra şimdi devrimcilik yapmak gerektiğini hatırlıyor. "Devrimci genç bir kuşak yumruklarını yıldızlara uzatarak yolları yeniden arşınlamaya başlıyor. Güneşin ışığı karanlığın üzerine üzerine düşüyor. Bizim çağımız başlıyor arkadaşlar. Evet şimdi... Şimdi devrimcilik zamanıdır..." (Yeniden)

Sendika.org ise 1 Mayıs'ın resmi tatil olmasını verilen mücadeleye bağlıyor. "Esas olarak 2004 Saraçhane 1 Mayıs'ı ile başlayan, 2007 ve 2008'de devletin her türlü baskı ve terörüne rağmen kararlılıkla sürdürülen 'Taksim Meydanı'

talebinin, 2009'da da kararlı bir şekilde sürdürülmesi 1 Mayıs'ın yasallaşmasını ve resmi tatil olması kazanımını ortaya çıkardı." (Sendika.org)

TAKSİM ISRARI SENDİKAL BÜROKRASİNİN ASMA YAPRAĞIDIR

Mücadele geleneğini uzun süredir terk etmiş olan konfederasyonların tercihi; uzlaşmadır. Bir yıl önceden Taksim'e randevu keserken 'kararlı' ve 'taviz vermez' görüntüleri, zaman daraldıkça yerini yıllardır alıştığımız uzlaşmacı ve uysal bir duruşa bırakmıştır. Kabul görmek, onaylanmak uğruna Çalışma Bakanı'ndan Cumhurbaşkanı'na, Başbakan'dan İstanbul Valisi'ne kadar çalınmadık kapı bırakılmamış, hükümeti ve devleti ikna etme çabaları aksi sonuç vermiş; o kapılardan kendileri ikna olarak ayrılmışlardır.

28 Nisan'da DİSK, KESK, TMMOB ve TTB temsilcileri yaptıkları görüşmelerde "Tüm bu görüşlerimiz, bugün yaptığımız görüşmelerde sayın Cumhurbaşkanı

ve sayın Meclis Başkanı'na ifade edilmiştir. Kendileri de bu gerginlik ve kaos ortamından rahatsız olduklarını belirtmişler ve konunun çözüme ulaştırılabilmesi için görüşlerimizi ilgili makamlara iletceklerini ifade etmişlerdir."

İcazetle taksim kazanılmaz! Üç yıldır devlete güçlü ve kararlı olduğu yönünde adeta blöf çekilmiş ancak her defasında içinin boş olduğu ortaya çıkmıştır. Taksim talebinin ülke ve kendi gerçekliği ile örtüşmediği görüldüğü oranda yalpalamalar sendikal bürokrasiyi icazet sınırlarına hapsetmiştir.

Sendikal ve siyasal mücadelenin dibe vurduğu, adeta yaprak kıpırdamadığı bir ortamda devlet 1 Mayıs'ı neden bayram ilan etti? Hak verilmez alınır sloganı acaba yanlış mı? Uzunca süredir karşıtlarını yanına çekmek, tarafsızlaştırmak, içini daha iyi boşaltmak için AKP öncülüğünde açılım adı altında farklı yöntemler devreye sokuluyor.

"Alevi açılımı" adıyla dedelere maaş bağlama, AKP tarafından satın alınan kişiler ve kuruluşlar üzerinden aleviler yedeklenmeye, teslim alınmaya çalışılıyor. Bu durumu Alevilerin başarısı olarak görmek siyasal körlüktür.

"TRT Şeş Açılımı" adıyla Kürt halkının direnerek elde ettiği kazanımlar sulandırılmaya, içi boşaltılmaya, Kürt halkı teslim alınmaya çalışılıyor. Savaşın en yoğun dönemlerinde dahi kabul edilmeyen, yok sayılan Kürtçe eğer bugün Başbakan'ın açılışını yaptığı TV kanalıyla özgürleşmeyecekse ortada bir aldatma var demektir.

Ahmet Kaya'nın mezarının Türkiye'ye getirilmesi, Nazım Hikmet'e "itibar"ının hükümetçe iadesi ve son olarak 1 Mayıs'ın 'bayram' ilan edilmesine dönük 'açılım'lar solun mücadelesinin, direnişinin değil; devletin teslim almaya dönük adımlarının sonucu olduğu görülürse girilen sürecin tehlikeleri daha iyi anlaşılır. Aslında yürütülmekte olan imaj siyaseti

ile kitleler sisteme yedeklenmeye çalışılmaktadır. Bu tuzağı görmeyip, kendine zafer damıtın sol aslında gelecekte vazgeçmekte olduğunu görmelidir.

8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü'nün yalnızca kadınlar gününe dönüştürülme çabası meyve vermiş; bölünen emek güçleri aynı gün iki-üç ayrı miting yapar hale gelmiştir. Yıl boyunca ekilenlerin yeşerdiği, çiçek açtığı mücadele günü olan 1 Mayıs 'bayram'laştırılarak içi boşaltılmaya, emek güçleri parçalanıp bölünmeye çalışılmaktadır. 1 Mayıs'ın tatil ilan edilmesi tabii ki değerlendirilmeli, ancak bir mücadelenin sonucu olmadığı akıldan çıkarılmamalıdır.

MAKUL SAYININ MAKBUL SÜREDE "TAKSİM ZAFERİ"

Devleti ikna çabası sendikaları 'makul' sınırlara çekmiştir. Her atılan geri adım, verilen taviz kararlılık gösterileriyle hayata geçirilmiştir. Yıllardır tüm sendikalar, siyasi partiler, meslek odaları v.b. 1 Mayıs sabahı bir araya gelir; Taksim'de anma, basın açıklaması yapardı. Artık kanıksanmış, normal olan bir durum ne oldu da sendikal bürokrasinin yanına yurtdışından sendikacıları, CHP milletvekillerini de alarak zafer kazanmış komutan edasıyla boy gösterisine dönüştü? Mücadelenin durduğu anda, trajedi başlar. İşsizliğin, yoksulluğun görülmemiş boyutlara ulaştığı ülkemizde, bırakalım mücadele etmeyi parmağını dahi oynatmaya dermanı kalmayan sendikal bürokrasinin trajedisini anlamak kolay. Ancak halka öncülük etmesi gereken solun durumu çok daha iç acıtıcı!

KOŞARCASINA GİRİLEN ALANDAN KAÇARCASINA DAĞILMAK

1 Mayıs hazırlıklarının başlangıcından sonuna kadar inisiyatif

hiç ele geçirilemedi. Temsili düzeydeki basın açıklamaları ve eylemler dışında hemen her hareket valilik ve emniyet tarafından sindirildi. 1 Mayıs sabahı kararlaştırılan saate bile riayet edilmediği gibi içinde tertip komitesinin bileşenlerinden TTB, Devrimci 1 Mayıs Platformu, KESK ve DİSK üyesi işçiler ve diğer bileşenler (ana gövde) dışta bırakılarak "makul ve makbul" topluluk apar topar ve polis kordonunda adeta sürüklenerek alana getirildi. Hızlandırılmış bir seremoni eşliğinde hatıra fotoğrafı çektirircesine basılan deklanşörlerce 'zafer' anı taçlandırıldı. Valilik ve emniyet kafasındaki 'makul' sürenin (1 saat) tamamlandığına kanaat getirdiğinde Cerrah'ın saatine bakıp yanında bir grup polisle alana girmesiyle fiili bir temasa dahi gerek kalmadan kitlenin rekor sayılacak bir hızla kaçarcasına meydanı boşalttığı görüldü.

1 Mayıs hazırlıklarının başlangıcından sonuna kadar inisiyatif hiç ele geçirilemedi. Temsili düzeydeki basın açıklamaları ve eylemler dışında hemen her hareket valilik ve emniyet tarafından sindirildi. 1 Mayıs sabahı kararlaştırılan saate bile riayet edilmediği gibi içinde tertip komitesinin bileşenlerinden TTB, Devrimci 1 Mayıs Platformu, KESK ve DİSK üyesi işçiler ve diğer bileşenler (ana gövde) dışta bırakılarak "makul ve makbul" topluluk apar topar ve polis kordonunda adeta sürüklenerek alana getirildi. Hızlandırılmış bir seremoni eşliğinde hatıra fotoğrafı çektirircesine basılan deklanşörlerce 'zafer' anı taçlandırıldı. Valilik ve emniyet kafasındaki 'makul' sürenin (1 saat) tamamlandığına kanaat getirdiğinde Cerrah'ın saatine bakıp yanında bir grup polisle alana girmesiyle fiili bir temasa dahi gerek kalmadan kitlenin rekor sayılacak bir hızla kaçarcasına meydanı boşalttığı görüldü.

1 Mayıs öncesi yapılan toplantılarda sendikal bürokrasinin Taksim'e nasıl olursa olsun çıkma yönündeki bilindik tarzını önceden görüp teşhir etmiş; "Geçen yıl 1 Mayıs'ın ardından çıkartılan SSGSS Yasası için neler yapıldı ve başarı anlamında ne elde edildi. Çıkan İstihdam Paketi, Vakıflar Yasası, 2B Yasası'na karşı nasıl mücadele edildi. Kazanım olarak ne elde edildi. Bırakalım tüm bunları sendikal işçi sayısının günden güne düşmesi, sendikal mücadelede yaşanan olumsuzluklar, hatta bazı sendikaların yetki kaybı ile karşı karşıya gelmesi neyin ifadesi diye sormuştuk. Biz bir olguyu başarı/kazanım olarak nitelerken bu gerçekliklere vurgu yapılmasının da gereklilik olduğunu düşündüğümüzü, bu anlamda krize yönelik bir mücadele hattı çizmek yerine salt Taksim vurgusu ile ortaya çıkan bir 1 Mayıs sürecinin çok anlamlı olmadığını düşündüğümüzü söylemiştik. Sürecin sonunun, tüm

kabahatlerini “Taksim çıkmak”la örteceğini düşünen yaklaşıma evet demeyeceğimizi belirtmiş, irademizi bu anlayışa teslim etmeyeceğimizi, 1 Mayıs’ta sokakta yerimizi alacağımızı belirtmiştik.

1 Mayıs’ta ne oldu? Sabah sekizden akşam dörde kadar Pangaltı’ndan Mecidiyeköy’e, Kurtuluş’tan Tarlabası’na, Kazancı Yokuşu’ndan İstiklal’e kadar bizim de içinde olduğumuz kitle plastik mermiden biber gazına, coptan linç girişimlerine kadar çeşitli araç ve yöntemlere direnmeye çalışıyordu. Makul sayılmayan, içinde devrimcilerden sendikacılara, yasal partilere ve daha birçok çevreye mensup insanlar yara bere içinde bir yolunu bulup Taksim’e ulaşmaya çalışırken nasıl oluyordu da sendika bürokratları bir fiskeye bile maruz kalmadan valinin “çiçeklerle karşılayacağız” açıklamasını haklı çıkarırcasına bir kahraman edasıyla Taksim’e ayak basıyordu.

Bu işte bir terslik yok mu? 2008 1 Mayıs’ında devletin baskısıyla insanların kafası gözü kırılırken eylemi bitirdiklerini açıklayıp direnişe devam etmeye çalışanları ise polise hedef gösterdikleri bilinen sendika bürokratlarının bu sene ki tutumunda da şaşılacak bir şey yok. Devletin taş atan, çatışan, terörist diye damgalayıp hedef göstermeye ve onlara yapılan her şeyi meşru gösterme çabasına sendikal bürokrasinin diz üstünde de olsa Taksim’e girme anlayışı eklenince icazetle malul bu duruşun taşıdığı tehlike daha iyi anlaşılır. 2010 1 Mayıs’ında da Taksim’de olunacağını açıklanması ile irtifa kaybının nerede ve ne zaman son bulacağını belirsizliği sol adına kaygılarımızı daha da büyütüyor.

DEVRİMCİLER HALKIN PUSULASIDIR

Sendikal mücadele sendikalar aracılığıyla, politik mücadele ise siyasal öznelerce sürdürülür. Sen-

dikal mücadelede demokrasi (kapsayıcılık) öne çıkarken siyasal mücadelede demokratik merkezileşme yetçilik ağırlıktadır. Temel mücadele biçimlerini birbirine bağlayan “volant kayışları” olduğu gibi her birinin de kendine has, birbirine karıştırılmayacak disiplinleri vardır.

Türkiye’de atla arabanın adeta yer değiştirdiği; her şeyin birbirine karıştırıldığı manzaralar hiç de iç açıcı değildir. Demokratik devrim programının kapsamında çözülebilecek ana dilde eğitim gibi başlıklar sendikaların programına girmiş, akademik/demokratik mücadeleyi yükseltmesi gereken öğrenim gençliği siyasal özneymiş gibi politik talepler üzerinden çalışma yürüterek okullarda adeta parmakla sayılacak duruma gelmiş, kendi kabuğuna hapsolmuştur. Siyasal özneler ise ya sendikal mücadeleyi abartarak çalışmalarının merkezine koymuş ya da kurdukları “yeni” sendikalarla adeta sendikalizme soyunmuşlardır.

Sol, Taksim’e, alan fetişizmine varan siyasal anlamlar yükleyerek adeta bir yılı bir güne sığdırmaya çalışmaktadır. Taksim’in bu kadar tabulaştırıldığı bir ortamda sürece yön vermesi, kitleyi hedefe taşınması gereken sol adeta sendikacıların Cumhurbaşkanı’yla, Bakanlar’la, Vali ile vb. yaptığı ‘görüşmelerin’ sonuçlarını heyecanla bekler duruma düşerek böyle bir sürecin ağırlığına hazır olmadığını göstermiştir.

Taksim ısrarında olan dostlarımıza bir sorumuz olacak: 2006 yılında 1 Mayıs Kadıköy’de kutlandı. Acaba bir yıl içinde sendikal ve siyasal mücadelede ne gibi nitel ve nicel bir değişim yaşandı da 2007 1 Mayıs’ında Kadıköy’den Taksim’e yönelme oldu? Umarız bu sorumuza istismar edilmeden cevaplar verilir. Samimi yanıtlardan etkileneceğimizi peşinen belirtelim. Ama samimiyet eksikliği gi-

derilmesi güç bir iştir.

Daha önce de söyledik; Taksim’e çıkmanın iki yolu var! Ya yüzbinler halinde bir güçle yasal değil meşru duruşla alana girilebilir; ya da önceden çok iyi planlanmış dar bir kadro eylemiyle, alana girilemese bile kendi belirlediği yer ve zamanda Taksim’in hak ettiği direniş sergilenebilir. Bugün ne nicel ne de nitel olarak sol böyle bir sürece hazırdır. Gerçeklikle örtüşmeyen pratikler belki zevahiri kurtarabilir ancak böyle halkın kalbini ve beynini fethetmek mümkün değildir.

Halkın şaşmaz pusulası olması gereken devrimcilerin bu görüntüsü düş kırıklığı yaratıyor. Yaşadığı sıkıntılardan cinnet geçirecek duruma gelen, gelecek için sistemden hiçbir beklentisi kalmamış, düşleri sakatlanmış milyonları kucaklaması, yol göstermesi gereken devrimcilerin Taksim labirentinden çıkamaması gelecek için düşündürücü ve üzücüdür.

Sendikal bürokrasi 2004’te Taksim talebini dillendiren devrimcileri Saraçhane’de oyalamış kitlenin yönünü Yenikapı’ya çevirip (Taksim’in tam tersi) dağıtmıştı. 2007’de solu, devrimcileri kontrol altına alıp Dolmabahçe’de randevu kesmiş, daha hiç toplanılmadan eylem bitirilmişti. 2008’de devrimcileri devlete hedef göstererek sırtını dönmüş, bu yıl ise kendileri polis kordonunda Taksim’e “girerken” solu, devrimcileri kaderine terk etmiştir. Devrimciler işçi sınıfıyla, emekçilerle buluşma yerine ötekileştirilmiştir.

Tarihleri direniş ve kahramanlık örnekleri ile dolu devrimci dostlarımızın kimseye bir şey kanıtlamaya, göstermeye ihtiyacı olmadığını düşünüyoruz. Taksim Meydanı’nda pankart açmak, flama sallamak vb. fiilleri ‘başarı’ olarak değerlendirmeye hiç birimizin ihtiyacı yok. Devrim gibi yaşamı baştan başa değiştirmeyi hedefine koymuş olanların başarı ölçüsü de, başarı grafiği de hep zirveyi göstermelidir

SU SORUNU NEDİR?

SU SORUNUNA DAİR MÜCADELENİN KAPSAM VE HEDEFLERİ NE OLMALIDIR?

Su, iki boyutu ile ele alınmalıdır. Birincisi su, tüm canlılar için, canlılığını sürdürmedeki en temel ihtiyaç maddelerinden biridir. İkincisi su, tarımsal ve endüstriyel üretim süreçlerinin tümünde çok önemli bir girdidir.

Yer kürenin yaklaşık dörtte üçü sudur. Bugüne kadar gerek tarım teknolojileri gerekse endüstriyel teknolojiler, suyun ne denli bol kullanılırsa kullanılsın tükenmeyeceği varsayılarak şekillenmiştir. Özellikle sanayide su, **ısının bir yerden diğer yere transferinden ayrıştırmaya, temizlikten soğutma işlemine kadar** pek çok amaçla ve sınırsız biçimde kullanılmaktadır.

Bugün dünya ölçeğinde suyun giderek daha yaygın biçimde bir sorun olarak gündeme girmesi, çeşitli araştırma ve tartışmaları öne çıkarmıştır.

Bizler yaptığımız bu çalışma ile gerek tekellerin düzenlediği su forumunu, gerekse alternatif bir durumun nasıl olması gerektiğini soru ve yanıtlarla ayrıntılı biçimde ele aldık.

Soru 1: Suyun özel şirketlerce dağıtımının yapılması çok eskilere dayanan bir durumdur. Son zamanlarda suyun bir sorun olarak gündeme oturması hangi gelişmelerle beraber olmuştur?

Yanıt: Su, insanlık tarihi boyunca toplumların yerleşim tercihlerinin de, paylaşımında sorun yaşandığı durumlarda çatışma ve savaşların da nedenleri arasında yer almıştır. Su denince, sadece günlük tüketim içinde kişinin su ile ilişkisi de-

ğil; yağmur sularından akarsulara, göllerden yeraltı sularına kadar bir bütün olarak alınmalı ve **metalaştırma sorunu** bu bütün içinde değerlendirilmelidir.

Bugün suya dair sorunlar aynı zamanda özelleştirmenin de öne çıktığı neo-liberal politikalarla ilişkilendiriliyor olsa da, gerçekte suyun özel şirketlerin denetiminde dağıtımının yapılması, ulus devletlerin olduğu 18. 19. yüzyıllara dek uzanmaktadır. Bugün varlık gösteren **Fransız, İngiliz su tekellerinin** geçmişi de 19.yüzyıla dayanmaktadır. Bu ülkelerde burjuvazi geliştiği oranda suyun öneminin ayırına varılmış ve elde edilen tecrübeler eşliğinde farklı coğrafyalardaki su kaynaklarına göz dikilmiştir. Örneğin İstanbul Anadolu yakasının su ihtiyacı 1891-1893 yılları arasında Üsküdar-Kadıköy Fransız Su Şirketi tarafından inşa ettirilen **Elmalı Barajı**'ndan karşılanmış, buharla çalışan pompalarla şehre su temin edilmiştir. Ayrıca **Durusu Gölü**'nden İstanbul'a suyu getiren ve göle ismini veren şirket de Fransız Terkos Şirketi'dir.

Kapitalizmin ikinci bunalım döneminde sadece kentler ya da ulaşımın kolay olduğu liman, vb yerler sömürüye açıldığı için, ülkelerin iç kesimlerindeki kaynakların sömürülmesi pek mümkün değildi. Kapitalizmin yukarıdan aşağı geliştirildiği üçüncü bunalım döneminde ise, kıtaların derinlemesine sömürüsü mümkün olmuş, ancak bu süreçte dünyadaki **sosyalist alternatifin baskılanması sebebiyle**, çeşitli temel hizmetler gibi su

da devletlerin "kamusal hizmet" alanı içerisinde tanımlanmıştır.

1970'lere gelindiğinde yaşanan kriz sonrasında diğer kamu hizmetleri ile beraber suyun da daha kapsamlı biçimde ticarileştirilmesinin zeminini hazırlayan bir yönelime girildi. Bunda politika değişikliğinin yanında sınai ve tarımsal alanda bir girdi olarak kullanılan suyun giderek ihtiyacı karşılayamaz hale gelmesinin de rolü vardır.

Soru 2: Bu süreçte özellikle yeni sayılabilecek gelişmeler nelerdir?

Yanıt: Birincisi, Dünya nüfusunun artmasının yanında, 30-40 yıl sonrasının birikimlerinin harcanmasını öne çeken küresel köpüğün yarattığı tüketim çılgınlığıyla birlikte, çeşitli temel hammadde kaynakları gibi su da **sınırı olan ve tükenebilecek** bir olgu haline geldi.

İkincisi, kaynakların hiç bitmeyecekmiş gibi, geri kazanımı düşünülmeden verimsiz kullanımı, kirlenmemiş tatlı suyun miktarını her geçen gün azalttı. Artık Avrupa'da kirlenme yüzünden **Alpler çevresindeki birkaç kaynak dışında** temiz kaynak suyu kalmadı. Yeraltı suları bile kirlendi. Bu nedenle, sanayileşme veya tarımsal ilaçlama süreçleriyle kirlenmemiş doğal kaynaklara olan ihtiyaç da rağbet de giderek artıyor. Ancak mevcut ihtiyaç, içilecek temiz su ile sınırlı değil. Bu, tabii ki bir sorun ve en doğal haklardan biridir. Ne var ki "*Temiz su hakkımız var*" deyip sorunu sadece buna indirgemek doğru değildir. Bunun dışında, endüstriyel ve tarımsal süreçlerin,

içilebilir nitelikteki suyun binlerce katı tatlı suya ihtiyacı var. İşte bu toplam **tüketim ve ihtiyaç grafiği**, su kaynaklarının giderek **stratejik** bir nitelik kazanmasına yol açtı. Tabii bu olguyu 21. Yüzyıl'da kaynakların yeniden paylaşımının gündeme gelmiş olması ile beraber değerlendirmek gerekiyor.

Soru 3: Suya dair bu gelişmeler aynı zamanda bu alandaki mücadelenin kızışacağı ve giderek **su savaşlarının** habercisi olarak değerlendirilebilir mi?

Yanıt: Var olan ve 1929 krizini aşan boyutta sonuçlar doğurması beklenen krizle birlikte dünyada önemli bir alt üst oluş yaşanacağını, kaynakların yeniden paylaşılacağını, bunun için bir mücadele verileceğini şimdiden söylemek mümkün. İşte yeri geldiğinde bölgesel ve hatta daha genel savaşlara sebep olma potansiyeli taşıyan bu mücadeleye konu olacak kaynaklardan biri de su olacaktır. Bugüne kadar petrol kaynakları, maden yatakları, geniş tarımsal alanlar, önemli ulaşım yolları ve güzergahlar savaşların nedeni olabiliyordu. **Önümüzdeki dönem buna su savaşlarının da eklenmesi beklenmelidir.**

Petrol ve doğal gaz dahil, pek çok kaynağın, doğal maddenin alternatifi bulunabilir; alternatifi bulunamayan tek kaynak sudur. Bunun miktarını artırmak da mümkün değil. Çünkü yeryüzünde var olan kaynağın miktarı bellidir. Örneğin bugün Hazar Denizi'nin, Karadeniz'in veya Sibirya bataklıklarının derinliklerinde doğal gaz da petrol de bulunabilir, ama giderek tükenen suyu geri getirme veya alternatifini bulabilme şansı yok.

Soru 4: Türkiye'nin sınır aşan nehirleri var. Bunlar savaş sebebi olabilir mi?

Yanıt: Aslında bu, konunun en önemli boyutlarından biridir. Dünya'da **sınır aşan su** açısından en stratejik noktada olan ülkenin Türkiye olduğunu söyleyebiliriz. Diğer bir ifadeyle su, Türkiye'nin jeopo-

litik konumunda diğer tüm faktörler içerisinde en önemli olanıdır.

Doğu ve Güneydoğu Anadolu'nun yüksek dağlık bölgelerine düşen yıllık yağış miktarı iki metrenin üzerindedir. Bu denli yağışın olduğu yerden geçen akarsular, güneyde dünyanın en verimli ovalarının ve en fazla nüfus yoğunluğunun olduğu yerleri beslemektedir. Hatta bu akarsular, verimli kullanılması halinde **birkaç yüz milyon insanın** daha ihtiyacını karşılayabilecek potansiyele sahiptir. Bu yönüyle Ortadoğu'da bundan sonra yaşanacak savaşlarda suyun giderek petrolden daha öncelikli bir neden olacağını söyleyebiliriz.

Soru 5: Barajların, sınır aşan nehirlerin suyunu azaltma, potansiyel kullanımını zayıflatma rolü oluyor mudur?

Yanıt: Bu durum, barajların hangi amaçla kullanıldığı ile doğrudan ilintilidir. Örneğin Fırat üzerine kurulu olan **Keban Barajı**, bir elektrik santralidir. Oradaki suyu biriktirip, mevsimlerden bağımsız olarak regüle eder. Keban barajından elde edilen suyun çok az bir miktarı tarımsal arazi sulanmasında kullanılmaktadır.

Atatürk Barajı ise, hem enerji hem de sulama amaçlıdır. Oradan örneğin 6-7 metre çapındaki iki üç tünelle Harran Ovası'na aktarılacak olan su, barajın önemli bir kısmını kullanacaktır. Hatta bir iki aktarma istasyonu ile Güneydoğu'nun tamamının sulanmasında kullanılabilir.

GAP kapsamında bölgede toplam 22 baraj ve 19 hidroelektrik santrali yapılması planlanmaktadır. Bunlardan 8 baraj ve 8 hidroelektrik santrali Dicle nehri üzerinde yer almaktadır. Kralkızı, Dicle ve Devegeçidi barajları bitirildi. Mardin'in Dargeçit ilçesinde kurulması planlanan ve Hasankeyf'in doğal yapısını tehdit eden **İlisu Barajı** da bunlardan biridir.

Gerçekte bölge, dünyanın en verimli alanlarından biridir. Kuraklık

nedeniyle verimsizleşmiş durumdadır. Ancak yine de bahsedilen yer ve miktarda baraja ihtiyaç olduğu tartışmalıdır.

Dünya'da artık daha kârlı olması sebebiyle, **makro düzeydeki kapitalist çiftlikler** tercih ediliyor. Türkiye'de bu anlamda endüstriyel tarıma en uygun bölge Güneydoğu Anadolu'dur. GAP bu çerçevede tasarlanmıştır.

Bugüne kadar emperyalist tekeller kendi kontrollerinde olmadığı için GAP'a karşı çıkıyordu. Ama artık yabancıların mülk edinmesinin önündeki engeller kaldırıldığı için bu alanlar tümüyle emperyalist tekellerin kullanımına açılacak. Ve Fırat ile Dicle'nin suyu kullanıldığı oranda sınır ötesine akan su azalacaktır.

Suriye'de de benzer bir uygulama söz konusu. Zaten Fırat Nehri üzerinde Suriye'nin iki tane büyük barajı var. Bu topraklar da oldukça verimli. Fırat'ın aktığı vadi dar değil ve çevresinde sulanabilecek geniş araziler var. Bir iki baraj daha eklenerek Suriye'de de çok geniş alanların sulamaya açılması mümkün. Gerek Türkiye'deki gerekse Suriye'deki bu tür gelişmelerden en çok zarar göreceği olan Irak'tır.

Zeminin büyük oranda su olduğu Mezopotamya deltasına tatlı suyun girişi engellendikçe, Şattülarap suyolundan kuzeye doğru bir akış olacaktır. Şattülarap'ta tatlı ve tuzlu su karışıyor. Türkiye ve Suriye'deki kullanıma bağlı olarak tatlı suyun debisi azaldıkça onun yerine tuzlu su dolacak ve zemin suyu tuzlanacağı için tarım arazileri çoraklaşacaktır. Bu yönüyle Ortadoğu, önümüzdeki süreçte belki de su savaşlarının ilk ortaya çıkacağı yer olacaktır.

Tabii mesele salt bir sıcak savaşın çıkıp çıkmaması sınırlılığında değerlendirilmemelidir. Bu gelişmeler suya dair ticari hesapları, dolayısıyla suyun emperyalist politikalarda yer edinme oranını arttıracaktır. Bu artış halk kesimleri i-

le iktidarlar arasındaki mücadeleden de kendini gösterecektir.

Soru 6: Tekellerin su konusunda iştahlarının bu denli kabarmış olmasının nedeni nedir?

Yanıt: Dünya sularının henüz %5'i özelleştirilmiş olmasına rağmen, su endüstrisinin yıllık karının petrol sanayinin karının neredeyse yarısına ulaşmış olduğundan söz ediliyor. Ülkemizde de Antalya Belediye Su İşletmeciliği'nin 10 yıllık, Yuvacık Barajı'nın işletme imtiyazının 16 yıllık süreyle devredilmesi bu çerçevede bir gelişmedir.

Türkiye'de paketlenmiş su pazarı her yıl yüzde 10 büyüyor. 300'e yakın damacana, 100'den fazla pet şişe üreticisi var. Pazar payı Nestle'nin yüzde 29, Coca Cola'nın 18.4, Danone'nin 10.5, Yaşar Holding'in 13.7, Ayaç'ın 14.3. Piyasanın yüzde 70'i ise yabancı şirketlerin elinde. Bunun yanında tatlı su kullanımındaki artışa rağmen, kaynaklarda bir artışın olmaması, hatta giderek kirlenme, iklim değişikliği gibi nedenlerle gözlenen azalma sonucu, kapitalistler açısından su kaynaklarının mülkiyetine sahip olma önemli bir rant kaynağı haline geldi.

Birçok ülkede tatlı su kaynakları üzerindeki kamu mülkiyeti ve ayrıcalıkları özenle korunurken, birçok yeni sömürge ülkede bu kaynaklar özel mülkiyete açıldı. Önemli kaynak suları, akarsular, barajlar ve göller, hatta yeraltı sularının kullanımını tekellere devredildi.

Özellikle son yıllarda, globalleşme ile ortaya çıkan 'kredi köpüğü'nün yaşanan son kriz ile birlikte, para sermayeden meta sermayeye dönüşme (yaşanan yağma ile elde edilenlerin kalıcılaştırılması) sürecinde, emperyalist tekellerin su kaynaklarına ilgisi de arttı.

Yoğunlukla tarımsal amaçla kullanılabilir akarsuları, barajları, debisi yüksek kaynak sularını ele geçirme mücadelesi her türlü yöntem kullanılarak sürdürülüyor. Ö-

zellikle nehirlerin yatağında akan, görünen suyun dışında, akarsu yatağındaki yeraltı sularını ve onunla ilintili havzadaki tüm yeraltı sularını da içerecek şekilde genişletilen sözleşmelerle, o bölgede yaşayan bütün halk susuzluğa mahkum ediliyor.

Soru 7: Yeraltı sularının kullanımının tekellere devredildiğinden söz ettiniz. Yeraltı suları tekeller tarafından neden ve nasıl kullanılır, bunu biraz açar mısınız?

Yanıt: Bilindiği gibi yağmur sularının bir kısmı buharlaşarak geri döner. Bir kısmı da akarsuları oluşturarak denizlere geri döner. Kalan kısmı da yeraltı sularını oluşturur. Bunun da önemli bir bölümü yeraltı akarsularını oluşturur.

Ülkemizde toplam yağış miktarı ile buharlaşan su ve akarsuların denizlere taşıdığı suyun toplamı arasında önemli bir farklılık vardır. Bu farklılık muhtemelen yeraltı akarsularının denizlere taşıdığı suları oluşturur. Ülkemizdeki su kaynaklarının yetersizliği düşünüldüğünde bu miktar çok önemlidir.

Ülkemizdeki denizlere ulaşan yeraltı akarsularının çok az bir kısmı bilinmektedir. Bilimsel yöntemler kullanılarak bu akarsuların yerleri ve özellikleri mutlaka belirlenmelidir. Bir kısmı kıta sahanlıklarının dışına da çıkabilen bu yeraltı akarsuları, emperyalist tekellerin özel bir ilgi alanına girmektedir.

Bu çerçevede, son günlerde açıklanan ve İsraili mühendislerin hazırladığı, Yumurtalık'tan başlayıp, Kızıldeniz üzerinden Hindistan'a ulaşan, petrol+doğalgaz+su taşıyacak sualtı boru hattı dikkat çekicidir. Çünkü, bu boru hattının geçtiği Lübnan açıklarında denizin tabanında çok büyük bir tatlı su kaynağı olduğu yıllardır biliniyor. Bugüne kadar, bölgedeki stratejik dengeler bu kaynağın kullanılmasını engellemiştir.

Tam da burada bir kez daha suyun **çatışma potansiyellerini artırıcı** rolünü anımsarsak; Lübnan

açıklarından geçmesi muhtemel olan ve İsrail'e büyük bir avantaj sağlayacak böyle bir güzergahı, ne Suriye'nin, ne Lübnan'ın, ne de Nasrallah'ın sessizce karşılayacağı düşünülemez.

Hindistan'dan basına yansıyan bir gelişme de tekellerin yeraltı sularını nasıl kullandığına açıklık getiren nitelikte bir örnektir. Bahçelerindeki 7-8 m derinlikteki kuyularla su ihtiyacını karşılayabilen köylüler, bölgeye kurulan meşrubat fabrikasının 240 m derinliğe kadar inen kuyulardan çektiği aşırı su nedeniyle susuz kalıp mahkemeye başvurdu. Mahkeme köylülerin başvurusunu reddetti. Nedeni, Coca Cola ile yapılmış olan anlaşmada kuyu derinliğine dair bir ibarenin yer almamasıydı. Böylece fabrika bölgedeki tüm suyun sahibi haline gelmiş oldu. Gerçekte bu tür örnekler için Hindistan'a gitmeye gerek yok, ülkemiz dahil dünyanın her yerinde yüzlerce örnek bulmak mümkün.

Soru 8: Dördüncüsü Meksika'da düzenlenen ve Beşincisi Türkiye'de düzenlenmekte olan Dünya Su Forumu (WWF)'nin arkasında kimler var? Bu forumların düzenlenmesindeki amaç nedir?

Yanıt: Su forumu Dünya Su Konseyi (WWC) tarafından su, inşaat, enerji, vb tekellerin denetiminde 1996 yılında kuruldu. Fas'ın Marakeş şehrinde 1997'de 500 kişinin katılımıyla gerçekleşen ilk forumun ardından, Forumlar 2000'de Hollanda'nın Lahey kentinde (6 bin), 2003'te Japonya'nın Kyoto kentinde (24 bin), 2006'da da Meksika'da (20 bin) devam etti.

Temel amacı, suyun metalaştırılmasına dair psikolojik zemin hazırlamak, halkları bu sürecin doğallığına, gerekliliğine inandırmaktır. Dünya Su Konseyi Başkanı Loic Fauchon'un aşağıda yer verdiğimiz ifadesi forumun amacını ve niteliğini eleveriyor.

"İnsanlar su faturasına cep telefonu kadar ödeme yapmaya razı"

olursa hiçbir sıkıntı kalmayacak. İnsanlar cep telefonu kullanmadan da yaşabilirler, ama su kullanmadan yaşayamazlar. Arabaların vergilerine harcadığımız vergilerin yüzde 5'ini suya harcamazsak su sorununu çözemeyiz."

Soru 9: 5. Dünya Su Forumu için Türkiye'nin seçilmesinin nedeni nedir?

Yanıt: Türkiye su kaynakları açısından fakir değilse de mevcut kaynakların ancak %30-35 kadarını kullanabilmektedir. İşte su forumunun Türkiye'de toplanmasının amacı geriye kalan %65'lik miktarın kullanıma sokulması olarak özetlenebilir. Türkiyeli sermaye çevrelerinin üretim süreçlerinde su ve enerjiye duyduğu ihtiyaç giderek artarken, bunun için gerekli yatırım maliyeti onların imkanlarını aşmaktadır. Bu durum elindeki nakit sermayeye yatırım alanı arayan uluslararası şirketlerle Türkiyeli sermayedarın çıkarlarını ortaklaştırmaktadır. İşte su forumu çıkarları örtüşen sermaye çevrelerini bir araya getirirken aynı zamanda halktan gelebilecek tepkileri de yumuşatmayı amaçlıyor.

İluman iklim kuşağında bulunan, yani bir tarımsal üretimin ihtiyacı olan su ve ışık gibi faktörlere bir arada sahip olan Türkiye ve Meksika gibi ülkelerin forum için uygun ülke olarak görülmesinin bir diğer nedeni de işsizlik oranının yüksek, ekilebilir toprakların ise bol olmasıdır. Bu durum halkın suyun ticarileştirilmesine itirazını azaltan bir işlev görmektedir. Çünkü tarım alanları için su miktarının, sanayi için enerjinin artırılması aynı zamanda iş imkanı demektir. Bu olasılık, halkta ticarileştirmeye karşı tepki oranını zayıflatmaktadır.

Türkiye'de 90 milyar dolarlık bir pastadan söz ediliyor. Bu alandaki özelleştirme için emperyalist tekeller ve Türkiyeli muhtemel ortakları özellikle AKP iktidarı döneminde bu yolda önemli mesafeler katetmiş sayılır.

Belediyeler aracılığıyla suyun a-deta özel gayretlerle içilemez hale getirilmesi ve Ankara, İstanbul gibi büyük şehirlerde hemen herkesin şişe suyuna mahkum edilmesi, AKP'nin sermaye çevrelerine su alanındaki kolaylıklarından sadece biridir. Büyük olasılıkla forum, çok daha büyük miktardaki pasta-nın bir iş adamının deyimiyle **realize olması** için zemin hazırlama işlevi görecek ve devamında özelleştirme için somut ve hızlı adımlar atılacaktır.

Soru 10: Dünya ölçeğinde suyun ihtiyacı karşılayamamasının sebebi nedir? Bunun küresel iklim değişikliği ile açıklanması doğru mudur?

Yanıt: Aslında dünyadaki mevcut su potansiyeli, insanlığa değil kapitalizme yetmemektedir. Gerçekte diğer kaynaklar gibi su da sömürüye ve eşitsiz dağılıma tabi tutulmadan insanlığın gereksinimleri için planlı biçimde değerlendirilse rahatlıkla yeterli olurdu. Tüketim, insanlığın ihtiyaçlarından çok büyük oranda kar için üretim yapılan sanayi kollarında yaşanmaktadır. Bu konuda OECD ülkeleri ile ilgili veriler çarpıcıdır. 1960 yılında sanayide kullanılan su toplam temiz suyun %12'sini oluştururken, 2000 yılına gelindiğinde bu oran %59'a yükselmiştir. Bu ülkelerde bugün mevcut temiz suyun %59'u sanayi üretiminde kullanılmaktadır ve bu oran, son kırk yıl içinde tam beş kat artmış durumdadır.

Küresel iklim değişikliğine gelince; bu konudaki olumsuz gelişmeler sadece suyu değil yer küredeki hemen her şeyi etkileyebilecek denli önemlidir. Ne var ki küresel ısınmanın habercisi olan gelişmelerin müsebbipleri, bu yöndeki kötü gidişatı durdurmak yerine ısınmanın oluşturduğu tehdidi, rakiplerine standart dayatıp tekelleşme yönünde kullanmakla yetinmektedir.

Soru 11: Bu bağlamda, suyun yetersiz kalması ile kapitalizmin

tüketiciliği arasında doğrudan bir bağ kurabilir miyiz?

Yanıt: Evet doğrudan bir bağ kurmak yanlış olmaz. Kapitalist üretimin yaygınlaşması ve üretimin bir ihtiyacı karşılamanın ötesinde, kapitalistlere kâr sağlayan bir sürece dönüşmesi ile birlikte tüketim aşırı ölçüde artmıştır. En bol görünen doğal kaynaklar bile, kapitalistlerin aşırı kar dürtüleri ile aşırı kullanımı sonucu, giderek azalmaya başlamıştır. Kapitalizmin ve tekelleşmenin yarattığı gelir dağılımındaki eşitsizlik nedeniyle, toplumun bir kesimi en temel ihtiyaçlarını bile karşılamada zorlanırken, küçük bir azınlık sınırsız bir tüketim kapasitesine ulaşmıştır.

Kapitalist gelişmeye bağlı olarak, su kullanımındaki artış, nüfus artışından baha fazla olmuştur. Bunu sadece yaşama standartlarındaki artış ile açıklamak mümkün değildir. Tarımda ve sanayide su kullanımını azaltabilecek pek çok yöntem ve teknoloji varken, maliyet gerekçesi ile bu yöntem ve teknolojiler kullanılmamış, su kaynaklarının aşırı kullanımına devam edilmiştir.

Soru 12: Dünyada kullanılabilir su miktarının azalmasının, dolayısıyla kirlenme oranındaki artışın sebebi nedir?

Yanıt: Kimi çevrecilerde rastladığımız gibi sorunu insanın bireysel tercihleriyle açıklamak, meseleyi sistemden bağımsız düşünmek doğru değildir. Çarpık kentleşmenin ve hatta şehre göçün sorumluluğu nasıl kişilere yıkılmayacaksa, sudaki kirlenmeden de halk sorumlu tutulamaz. Örneğin; su havzalarını yüksek rant beklentisiyle kim yapılaşmaya açıyorsa, arındırma işlemi pahalı diye atıkları doğaya doğrudan kim boşaltıyorsa sorumlu odur.

Aslında kirlenme ile suyun endüstriyel anlamdaki kullanımı arasında da bağ kurulabilir. Eğer suyun endüstriyel anlamda kullanımı son kırk yılda 5 kat artmışsa, aynı

zamanda kirlenme de o oranda artmış demektir. Çünkü kullanılan su kirlenmiş oluyor.

Soru 13: Suyun ticarileştirilmesinin görünür ilk sonuçları ne olmuştur?

Yanıt: Suyun ticarileştirilmesi, yani yaşam için en temel ihtiyacın parayla alınıp satılması, insanlar üzerinde doğrudan olduğu gibi dolaylı etkilerde de bulundu. Örneğin tarımda sulamanın da paralı hale gelmesi küçük çiftçiyi üretim yapamaz hale getirdi.

Aynı şey bir süre sonra Türkiye’de GAP’ta olacaktır. Orada toprak mülkiyeti emperyalist tekellerin veya işbirlikçilerinin eline geçtiğinde Atatürk barajının ve GAP’taki toplam kaynakların büyük bir kısmı oradaki devasa kapitalist çiftlikler tarafından kullanılacaktır. Örneğin Koç orada 20 bin dönüm arazi üzerine kurulu çiftlik yapıyor. Yabancı tekellerin de bu konuda hazırlıkları olduğu biliniyor. Sıcaklığın 40 dereceyi bulduğu o bölgede belki yılda iki üç kez verim alınacak olması tekellerin iştahını kabartabilir, ama bu bölgedeki insanların susuz kalmayacağı anlamına gelmiyor. Nehir sularının aşırı kullanımı benzer şekilde sınır ötesinde bu suyu kullanan halkları da olumsuz etkileyecektir.

Sürekli artan enerji ve su ihtiyacına bağlı olarak inşa edilen barajların bir diğer tehlikesi **tarihi ve kültürel dokuyu tehdit eder hale gelmesidir**. Bu konuda, Munzur’a dair yapmış olduğumuz değerlendirmeden aktarıyoruz.

“Munzur, Türkiye’de bitki örtüsü, orman ve doğal yapı açısından doğal özelliklerini en sağlıklı biçimde koruyabilmiş bir bölgedir. Munzur dağlarının güney bölgesi kuzey rüzgarlarına büyük oranda kapalı, ılık bir iklimde çok değişik bitki ve hayvan türlerinin bir arada yaşayabildiği bir coğrafyadır. Bu doğal özellikleri sebebiyle Munzur Vadisi, Mercan Vadisi mutlaka korunması gereken, bir çeşit doğal

parktır. İşte böyle bir bölgeye baraj yapılmak isteniyor. Barajın görünür gerekçesi enerji sağlamaktır. İlk bakışta, nehrin yüksek bir debiye sahip olması ve büyük bir kod farkının bulunması, enerji kaynağı olarak uygun olduğu izlenimini bırakıyor. Gerçekte ise o bölgenin özellikleri, baraj yapmaya hiç uygun değildir. Kalkerli toprak yapısı sebebiyle, yapılacak barajlara da su biriktirmek adeta olanaksızdır. Keban Barajı’nın oluşumunda da yapıldığı gibi, su tutmak için yer altındaki mağaralara tonlarca çimento enjekte etmek gerekecek. Bu, hem çok zordur hem de hiç ekonomik değildir, ayrıca bölgeye kurulacak barajlar, canlı sirkülasyonunu, mevsime ve besin durumuna göre yer değiştirmeyi önleyecek ve bölgedeki hayvan türlerinin büyük oranda yok olmasını beraberinde getirecektir. Benzer bir durum bitki türlerinde de gözlenecek, tümüyle yok olmasa da yaşam şansı azalacaktır. Dağ keçileri ile köylülere ait keçilerin bir arada otladığı, belki de dünyada başka örneği olmayan bu bölgeye dünya kamuoyundan gelecek tüm tepkiye rağmen böyle bir müdahale düşünülüyor.” (Devrimci Hareket)

Soru 14: Türkiye’yi su açısından bekleyen tehlikelerden söz eder misiniz?

Yanıt: Türkiye su fakiri bir ülke değilse de iklim değişikliğine bağlı olarak kuraklığı azımsanmayacak boyutlarda yaşayabilir. Yeterli yağmur aldığı için sulama gerektirmeden tarım yapılan topraklarda bütünüyle sulamaya dayalı tarıma geçilmiş olması bunun göstergelerinden biridir. Ayrıca endüstriyel tarıma geçiş de suya duyulan ihtiyacı artıracaktır. Bunun yanında Anadolu’da su havzaları çevresinde kurulmuş olan pek çok fabrikanın üretime devam etmesi daha çok su ve daha çok enerji tüketimi demektir.

Yukarıda bahsettiğimiz su bağlamı her sorun Türkiye için de ge-

çerlidir. Örneğin, Bolivya ve Hindistan’dan yansıyan haberler suyun özelleştirilmesinin ne tür sonuçlar doğuracağına dair ipucu veriyor. Bolivya’da suyu özelleştiren devlet, halkın yağmur suyu biriktirmesini bile yasakladı. Hindistan’daki suyun sahibi de akarsuyu polis gücüyle koruyor. Bu arada emperyalist tekellerin ihtiyaçları çerçevesinde çıkarılan Vakıflar Yasası ve 2B Yasası, Türkiye’yi bekleyen tehlikeleri artırmış, hemen her kaynağın satışı mümkün hale gelmiştir.

Soru 15: Suyun Ticarileştirilmesine Hayır Platformu çerçevesinde verilen mücadeleyi yeterli görüyor musunuz? Suyun ticarileştirilmesi emperyalist politikalarından bağımsız değilse, emperyalizmi bu tür platformların sınırlı aktiviteleri ile geriletmek mümkün müdür?

Yanıt: Aslında bu soru bugün hemen her mücadele alanında rastlanan eğilimleri, temel-tali ilişkisinin doğru kurulmasını tartışmak açısından çok önemli ve güncel bir meseleye işaret ediyor.

Öncelikle suya dair tekellerin hesaplarının, mevcut krize bağlı olarak, tüm kaynaklara dönük yaşanacak yeniden paylaşımın dışında bir olgu olmadığı bilinmelidir. Diğer bir ifadeyle bu, küresel kapitalizmin kendini yenileme sürecinde oluşturduğu saldırılardan birisidir. Dolayısıyla **su konusundaki mücadele, su ile sınırlı kalmamalı**, kapitalizmin saldırılarına bir bütün olarak karşı durulmalı, alternatif politikalar da bu bilinçle geliştirilmelidir. Ne var ki solun son yıllarda giderek artan biçimde liberal rüzgarlardan etkilenmesi, bütünlüklü ve sonuca giden mücadele hattı yerine, parçalı ve günübürlük (feminist, çevreci, siviltoplumcu, vb) mücadeleye ilginin artması bizleri kaygılandırıyor.

1980 öncesi süreçte de toplumun farklı kesimleri buldukları alana göre legal veya illegal çeşitli örgüt- lülüklerin çatısı altında toplanmış-

tı. Mühendisler odasından memur derneklerine, sendikalardan politik hareketlere kadar geniş yelpazeye yayılan örgütlenmeler birbirini kesen değil tamamlayan/güçlendiren bir duruş içindeydi. Ekonomik demokratik mücadelenin sorunları, ona uygun yöntem ve araçlarla karşılanırken, bu konuda katedilen mesafeler, sağlanan başarılar **politik mücadele için bir basamak** oluşturur, siyasal örgütlenmenin politik iktidar mücadelesi ile çelişmek yerine onu besleyen, güçlendiren bir işlev görürdü. Benzer şekilde çeşitli biçimlerde verilen politik mücadele, ekonomik demokratik mücadelenin ne reddi ne de hafife alınması anlamına gelmez, aksine o alanda başarının koşulunu hazırlardı. Mücadele alanları arasındaki bu **diyalektik ilişkilene**, politik önderlik altında tüm güç ve imkanların bir sinerji oluşturarak iktidar hedefini yakınlaştırmasının metodolojik güvencesiydi.

O süreçte “Bu bizim sorunumuz, işçi de olsa erkekleri veya Kürt örgütlenmesini ilgilendirmez.” deme ihtimali olan bir kadın örgütlenmesi yoktu. Olamazdı da. Çünkü mücadele içindeki hemen herkes, sorunun bu şekilde tekleştirilerek daraltılıp yalıtılmasının başarı şansını sıfırlayacağını bilebilecek asgari formasyona sahipti.

Sınıf kardeşliği temelinde hareket etmenin ne kadını ne de Kürt, Alevi, vb kesimlerin sorunlarını yadsımak anlamına gelmediğini herkes bilir; “yaşasın halkların kızkardeşliği” gibi zorlama sloganlara ihtiyaç duyulmaz; gününbirlik çıkarlar değil devrim hedefli kazanımlar gözetilirdi. Dün, okulda öğrenciyi, fabrikada işçiyi, mahallede tüm mahalle halkını örgütleyip aynı örgütsel çatı altında yoldaşlaştıran bir hareketin birikimini bugüne taşıdığını söyleyenlerin **feminist omuzları devrimci omuzlara tercih etmesi**, dünle ideolojik politik hiçbir

bağının kalmadığının göstergesidir. Bu bir hafıza kaybı olmanın yanında bir değer erozyonunun da dışavurumudur. 8 Mart kutlamalarında alana hiçbir erkeğin hiçbir koşulda alınmaması için miting komitesinin polise talimat vermesi; ama alanın burjuva da olsa her kadına açık olması, yaşanmakta olan erozyonun boyutuna dair önemli bir göstergedir.

İşte, suyun metalaştırılması dahil çeşitli sorunlarla mücadeleyi önüne koyan ve dönem dönem antiküresel eylemlerde bulunan çevreler, sorunları yukarıda tanımladığımız biçimde temel-tali ilişkisi içinde ele alır, tekilleştirme yerine kendini bütünün bir parçası olarak görürse, o zaman yapılan basın açıklamaları dahil hiçbir adım boşa atılmış olmaz.

21 MART 2009

DEVRİMCİ HAREKET

BİR TOPLATININ DÜŞÜNDÜRDÜKLERİ OKUR MEKTUBU

6 Mayıs mücadele tarihimizde Deniz Gezmiş Hüseyin İnan, Yusuf Aslan'ın 1972 yılında idam edilmesinin, 4 Mayıs'ta Fikri Sönmez'in 1985'te Amasya zindanında ölümünün yıl dönümleri... Her devrimcinin ölümü oligarşi ile mücadelede büyük kayıp, anıları ise geleceğe büyük bir mirastır. Egemenlerin, devrimcileri idam ederken, infazlar gerçekleştirirken amaçları; mücadeleyi yok etmektir. Fakat her düşen devrimcinin gövdesi birer devrim fırtınası yaratır ve mücadelede düşenlerin, bayrağı onlardan sonra gelenlere iletmesi ile daha da boyutlanarak devam eder.

Aynı tarihlerde Fatsa'da da Fikri Sönmez ve Deniz Gezmiş'leri anmak adına bir toplantı düzenlendi, hem nitelik hem de nicelik olarak

çok geri bir çalışmaydı. Anılan, anıları hatırlanan insanlar, sıradan insanlar değildi. Onlar, Türkiye Devrimci Hareketine belirli bir mücadele kesitinde yön vermiş, tarihe mal olmuş insanlardı. ÖDP çevresince düzenlendiği aşikar olan bu gecede devrimci bir nitelik yerine, ne olduğu belli olmayan “özgürlükçü” sol bir duruş vardı. Toplantı yerel bir burjuva gazeteden duyuruldu. Halka toplantıyı düzenleyen “anısını yaşatan arkadaşları” diye duyuruldu. Orada hasbelkader toplanan halktan insanların, gecenin henüz ikinci saatinde “*devrim için tek yol özgürlükçü sol*” sloganını duyar duymaz salonu terk etmeye başlaması, çöşkünün olmaması, devrimci nitelikten uzaklaşırken nelerin olabildiğinin ayrı bir

göstergesiydi, içi doldurulamayan, kalıcılaşmayan hiçbir tavır halka ulaşamamıştır. Devrimci iddialar yerine içi boş laflar, böyle sonuçlara gebe kalacaktı ve öyle de oldu.

Halkın başkanını anmayı, halk içinde çalışmak yerine, halka belli günlerde çağrılar yapmayı tercih eden “özgürlükçü sol”cularımız Fikri Sönmez'lerin, Habil İrgül'lerin, İlhan Durmuş'ların, Ayşe Makkar'ların sesini acaba ne kadar taşıyabildiler ya da gerçekten böyle bir niyetleri var mı? İsimsiz kahramanlıklarla sessiz fedakarlıklarla büyütülen Fatsa Devrimci Mücadelesi hala aynı bırakılan yerde halkın içerisinde aranmalıdır, şekli solculukta değil!

**FATSADAN DEVRİMCİ
HAREKET OKURU**

SİSTEMİN GERÇEKLIĞİ İLE YÜZLEŞEN KİTLELER DEVRİMCİLERİN YOL GÖSTERİCİLİĞİNİ BEKLİYOR

Gelişmeleri doğru okumak ve gündeme uygun yöntem ve araçlarla müdahale etmek başarının koşuludur. Devrimcilerin kendileri dışında oluşturulmuş gündemlere yedeklenir duruma düşmesi veya muhtemel yönelimleri yanlış okuyarak gelişmelerin peşinden sürüklenmesi, son dönemlerde solun önemli tartışma konularındandır.

Bilinir ki **sürece damgasını vuran çelişmeler** doğru tanımlanamadığında isabetli değerlendirmeler ve çözüm önerileri geliştirmek olası değildir. Aynı durum dünya ölçeğindeki süreç için de geçerlidir. Krizin izleyeceği muhtemel seyirden Filistin'deki saldırıya, ülkedeki siyasal gelişmelerden Ergenekon'a kadar hemen her düzeydeki sorun, böyle bir kavrayışı gerektiriyor.

Halen sıcaklığını koruyan yakın geçmişteki en etkili gelişme, İsrail'in Gazze'ye yönelik saldırısı oldu. Bu saldırının nedenleri için İsrail'deki seçim, Mahmut Abbas'ın görev süresinin dolması, Hizbullah karşısında alınmış olan yenilginin rövanşının Hamas'tan alınması, ABD'nin emperyalist politikalarına direnen güçlere gözdağı verilmesi, vb olgulardan söz edildi.

İsrail saldırısı, dünya ölçeğindeki çelişmeler bağlamında **makro düzeyde** irdelenecek olursa, ABD ve İsrail'i dünyanın büyük bir bölümünün tepkisini çekecek boyutta bir yıkım ve katliam yapmaya iten ve onun sonucunu göğüslemek zorunda bırakan nedenleri tartışmak gerekiyor. Bu bağlamda da öncelikle giderek derinleşen ve henüz gerçek sonuçlarıyla yüzleşilmemiş olan krizin sebep olacağı çelişmelerin ne türden

çatışmaları beraberinde getireceği ve sürecin izleyebileceği muhtemel seyir üzerinde durulmalıdır.

Eğer mevcut kriz, kimilerinin iddia ettiği gibi bütünüyle finans kesiminde yaşanan sorunlardan, bu alanda uygulanan yanlış politikalarından kaynaklanıyor olsaydı, aşılması kolay olurdu ve bu boyutta yıkıcı sonuçlar doğurması beklenmezdi. Sistem daha önce sırf finans kesiminden kaynaklanan krizlerden de geçti. Ama bu kez yaşanan farklı nitelikte bir krizdir. Aslında bu kriz, kapitalizmin değişik dönemlerde ertelenerek biriken sorunlarının, küreselleşme politikalarının sebep olduğu çelişmelerle beraber birikerek ertelenemez hale gelmesiyle ortaya çıkan bir sonuçtur. Bu süreçte muazzam ölçekli kredi köpüğünün imkan verdiği satın alma gücünün ihtiyaçları doğrultusunda şekillenen ve gerçekte dünyadaki nüfusun temel taleplerini çokça aşan olağanüstü bir üretim kapasitesi ortaya çıkmıştır.

Batıda varolan üretim kapasitesine Çin, Hindistan, Malezya, Endonezya gibi ülkelerde oluşan muazzam üretim kapasitesinin eklenmesiyle büyüyen üretim çapının ihtiyacı kadar bir pazarın üretilenmesi ve kredi köpüğünün patlamasıyla yaşanan kriz, bugünkü çöküşü hazırladı. Geline aşamada bu krizin aşılabilmesi için emperyalist aktörlerin başvurabileceği yöntemlerden biri de dünya ölçeğinde belli bir üretim kapasitesinin fiziki olarak yok edilmesi (veya bu mümkün değilse) atıl ve işlevsiz kılınarak devre dışı bırakılması olacaktır.

Birinci ve İkinci Dünya Savaşı'nda yeni güç ve dengelere göre

mevcut pazarların paylaşımının yanında, karşı tarafın üretim kapasitesini yok etme amacı da güdülmüştü. Örneğin: İkinci Dünya Savaşı'nda Alman ekonomisi tümüyle çöktürülmüştür. Savaş sonrasında ABD ekonomisini daha da güçlendiren olgulardan biri de Marshall Planı vasıtasıyla Amerikan sermayesinin yeni teknoloji ve yöntemlerle Avrupa'ya gelmesiydi. Bu aynı zamanda Amerikan sermayesinin Avrupa'yı işgaliydi.

Bugün ise fiziki imha yöntemiyle yok edilecek üretim kapasitesinin çok sınırlı kalacağı düşünülürse, geriye rakiplerin üretim kapasitesinin atıl bırakılması ya da ürünleri pazarlayamaz hale getirilmesi yöntemi kalıyor. Bu da Dünya'da çok önemli çatışmaların yaşanmasını beraberinde getirecektir. **Çatışmalar bir dünya savaşı biçiminde olamayacağı için, ittifaklara ve çıkar ilişkilerine dayalı bölgesel çatışmaların yaşanması beklenmelidir.**

İşte tam da bu noktada, ABD-İsrail ittifakının Gazze'de yapmış olduğu olağanüstü katliam ve yıkımı global düzeydeki gelişmeler üzerinden değerlendirecek olursak; askeri olanakları, politik yetenekleri ve kriz nedeniyle ekonomik güçleri tartışılır hale gelmiş olan bu ülkelerin hiçbir demokratik tepkiyi dikkate almadan neler yapabileceğini ortaya koyduğunu; muhtemel çatışma odaklarına **gözdağı** verdiğini söyleyebiliriz.

Önümüzdeki dönemde ülkeler arasında **farklı kutuplaşmalar, farklı çatışma alanları** ortaya çıkacaktır. Bunlar Ortadoğu'da, Afrika'da veya Latin Amerika'da; önemli ulaşım yolları üzerinde, Malaka Boğa-

Uluslararası ilişki ve çelişkilerin üzerinden yürüdüğü ana eksenler vardır. Aynı sınıfsal zeminin aktörleri arasında yaşanan çelişmeler ne denli keskin olursa olsun değişen konjonktürel çıkarlar eşliğinde aşılabılır ve kutuplar arasında geçişler söz konusu olabilir. Mevcut ana yönelimin gölgesinde bazen bununla çelişiyormuş gibi görünen gelişmeler olur. Örneğin; Türkiye Başbakanı, İsrail veya ABD yetkilileri ile sanki aralarında büyük çelişmeler varmış gibi sert bir üslupla tartışır. Bu, uluslararası ilişkilerde tarafların iç kamuoyunda güven ve destek yitimine uğramaması için başvurulmuş (aynı zamanda göz yumulan) bildik bir durumdur. Örneğin Davos'ta yaşanan tartışma ve devamında kurgulanan sürecin böyle bir boyutu vardır. Hatta sadece iç kamuoyuna değil, önümüzdeki dönem daha da yoğunlaşacak olan arabuluculuk/taşeronluk rolüne de hizmet etmek üzere, bölge halklarının algısının yönlendirilmesine dönük hesaplarla hareket edildiğini söyleyebiliriz.

zı çevresinde, vb olabilir. Yani farklı çatışmaların olabileceği potansiyel bölgeler vardır. Ülkemiz, bu bölgeler içerisinde en sıcak alanların ortasında yer almaktadır.

Bugüne kadar emperyalist ülkeler açısından Ortadoğu'da en önemli olgulardan biri, kendine işbirlikçi rejimler bulabilmektir ve bunu bir ölçüde başarmışlardır. İsrail-Türkiye ittifakı ekseninde, gerici bölge rejimlerini kapsayan bir ittifak vardı. Bunun karşısında ise, özellikle İran eksenli farklı bir odak oluştu. Ortadoğu, yaklaşık son 20 yıldır (İran Devrimi'nden sonra) böyle bir kutuplaşma yaşıyordu. Bu gidişattan ABD'nin, uzun dönemli çıkarları açısından pek de memnun olduğu söylenemez. Bu nedenle, birbirleriyle düşman noktasına gelen İran eksenli blokla daha çok ABD'ye yakın olan ülkelerin oluşturduğu blok arasındaki çatışmaların, güvensizlik ortamının aşılacak adım adım tek bir

potaya doğru çekilmesi ve ABD eksenli bir politikaya odaklanması yönündeki hesaplar ağırlık kazanmış görünüyör.

Uluslararası ilişki ve çelişkilerin üzerinden yürüdüğü ana eksenler vardır. Aynı sınıfsal zeminin aktörleri arasında yaşanan çelişmeler ne denli keskin olursa olsun değişen konjonktürel çıkarlar eşliğinde aşılabılır ve kutuplar arasında geçişler söz konusu olabilir. Mevcut ana yönelimin gölgesinde bazen bununla çelişiyormuş gibi görünen gelişmeler olur. Örneğin; Türkiye Başbakanı, İsrail veya ABD yetkilileri ile sanki aralarında büyük çelişmeler varmış gibi sert bir üslupla tartışır. Bu, uluslararası ilişkilerde tarafların iç kamuoyunda güven ve destek yitimine uğramaması için başvurulmuş (aynı zamanda göz yumulan) bildik bir durumdur. Örneğin Davos'ta yaşanan tartışma ve devamında kurgulanan sürecin böyle bir boyutu

vardır. Hatta sadece iç kamuoyuna değil, önümüzdeki dönem daha da yoğunlaşacak olan arabuluculuk/taşeronluk rolüne de hizmet etmek üzere, bölge halklarının algısının yönlendirilmesine dönük hesaplarla hareket edildiğini söyleyebiliriz.

Almanya eski başbakanı Gerhard Schröder'in, Şubat ayında Beyaz Saray'ın onayıyla İran'a, nükleer programla ilgili bir ziyarette bulunması bekleniyor. Yani artık Ortadoğu'da söz konusu olan İran dahi olsa, mevcut ülkelerle çelişme ve çatışma olasılıkları saklı tutularak, esneme ve yakınlaşma olasılıkları üzerinde de duruluyor. Bu esnekliğe ayak uydurarak ABD politikaları dahilinde bölgede arabulucu/taşeron işlevi görebilecek ülkelerin başında Türkiye geliyor. Bir süredir Hizbullah'tan Hamas'a, Suriye'den İran'a kadar geniş bir yelpazede yürüttüğü ve yer yer sanki ABD'yle çelişiyormuş gibi imaj bırakan diplomatik ilişkileri bu çerçevede değerlendirilmelidir. Bugün bu ilişkiler daha da önem kazanmış durumda. Çünkü önümüzdeki 1-2 yıllık süreçte krizin sonuçları giderek çok daha net biçimde açığa çıkacaktır. **Dolayısıyla önümüzdeki 1-2 yıl, dünya genelinde çok önemli çelişme ve kavgaların ortaya çıkacağı bir dönem olacaktır.**

Bu muhtemel gelişim seyri içerisinde Türkiye'ye ABD (emperyalizm) tarafından biçilen rol ise, görüldüğü kadarıyla, Ortadoğu'daki Müslüman ülkeler arasında oluşabilecek kutuplaşmayı bir biçimde aşmanın ve onları ABD işbirliğinde bütünleşen bir yapıya çekmenin araçlarını yaratmaktır. Bu çerçevede, kuruluş sürecinde ılımlı İslam olarak tasarlanan ve Ortadoğu'daki kimi ülkelerle zaten belirli bir teması bulunan AKP'nin (ve onun etrafında oluşan ülkedeki siyasal yapının) krizin sonuçlarının göğüslenmek zorunda kalınacağı zor dönemde de işbaşında kalması, ABD'nin/emperyalizmin tercihidir. **Seçim sü-**

reci de bu tercih ekseninde yönlendirilecektir.

Medyada yer yer magazinsel havada ABD'nin Türkiye'deki AKP iktidarını dışladığına dair verilen imaj gerçeği yansıtmıyor. Bunun için gerekçe olarak gösterilen, Obama'nın seçim sonrasında en son aradığı ülkelerden birinin Türkiye olması veya İsrail'in Hamas'la ilişkiler nedeniyle Türkiye'yi yüksek perdeden eleştirmesi, bütünüyle diplomasi gerekliliği doğrultusunda atılan adımlardır ve sadece kamuoyunu yönlendirmeye dönük bir çabadır. Gerçekte ise çıkarları tam bir bütünlük içerisinde.

Türkiye-ABD arasında yaşanan işbirliğinin sonuçlarının gözlemlendiği coğrafyalardan biri de Kuzey Irak oldu.

Türkiye'nin Ortadoğu'da daha aktif olabilmesinin önündeki en önemli engellerden biri Kürt sorunuydu. Bugün ise Kuzey Irak'ta giderek şekillenen bir Kürt devletiyle ilgili beklentiler, sözünü ettiğimiz çıkar ortaklaşmaları nedeniyle bir biçimde ertelenebilmiş durumdadır. Çıkarlar ve zorunluluklar öylesine örtüşmüş görünüyor ki, daha düne kadar PKK işbirlikçisi olarak suçlanan Kuzey Irak yönetimi, PKK'ye karşı mücadelenin bir aracı haline getiriliyor. Ve ortak karargahlar kuruluyor.

Her şeyi ABD ile işbirliği ekseninde çözmeyi önüne koyan Türkiye, artık onun politikalarının bir parçası haline geliyor. İşte bu koşullarda, AKP'nin ABD (emperyalizm) açısından bölge politikalarının önemli bir aracı haline geldiği bir noktada, **Türkiye'de seçim süreci yaşanıyor.** Seçim sürecinden AKP'nin en azından geçmiştekine yakın bir başarıyla çıkması, emperyalizmin temel tercihlerindedir. Ergenekon süreci de bu politikanın bir aracıdır. Ordu içerisindeki bazı eğilimlerin, deşifre olmuş kontroller, vb'nin üzerine gidiliyormuş imajı yaratılarak farklı kesimden insanların desteğinin alınması amaçlanıyor.

İşte tam da bu noktada, uzun süredir ülkedeki gelişmelere müdahale araçlarından yoksun olan ve önemli bir siyasal varlık gösteremeyen devrimcilere, önümüzdeki süreç önemli bir fırsat tanıyor. Ülkemizde kriz, gerek seçim politikaları gerekse bir biçimde bulunan borçlarla belirli oranlarda ertelenmiştir. Yani Türkiye'nin krizle henüz gerçek anlamda yüzleştiği söylenemez. Bunun sonuçları, seçim sonrasında adım adım ortaya çıkacaktır. İşte geniş halk yığınlarının bir daha eskisi gibi yaşamasının mümkün olmadığı, yani hiçbir şeyin eskisi gibi gitmeyeceği o koşullarda, **12 Eylül'le beraber yaratılan ve kitleleri gelecek için mücadeleden uzak tutan depolitizasyon sürecinin etkileri büyük oranda ortadan kalkacak; sisteme karşı çok ciddi muhalefet eğilimleri ortaya çıkacaktır.** O tarihsel anda geniş halk yığınlarının muhalefetinin odaklanabileceği yer olarak devrimci yapıların görülmesi için, bugünden bu durumu öngören bir hazırlık yapılmalıdır. Aksi takdirde Cumhuriyet Mitingleri'nde olduğu gibi, halk yığınlarında biriken tepki ve alternatif arama eğilimi bir kez daha **sahte odaklarca** yedeklenecek, şu veya bu burjuva kanala akıtılacaktır.

Bu nedenle devrimciler, bugünden yarına süreçte muhtemel gelişmeleri, temel ve tali öneme göre dikkate alan bir öngörü ve donanım içinde olmalıdır. Ortaya çıkacak muhalefet eğilimlerini örgütleyebilecek araç ve yöntemler yaratılabildiği o-

landa, kitlelerin sistem içi odaklara yedeklenmesinin önü alınmış olacaktır.

Devrimciler açısından bu dönemde yerel yönetimlerde şu ya da bu oranda bir görev almak, seçimlerde kendi varlığını göstermek, belirli oranlarda oy alabilmek başarının ölçüsü olmamalıdır. Kaldı ki bugün bu sistem içerisinde **devrimci demokratik bir yerel yönetim anlayışını** hayata geçirmek de mümkün değil. Bugün için devrimcilerin yapması gereken, kapitalizmin dünya ölçeğinde kendini teşhiri oranında arayışları sistem dışına yönelen, devrimci bir çalışma için hazır hale gelen kitleleri, **burjuva zeminde rantla malul seçim oyunlarına alet etmek değil, örgütleyerek devrimci tercihlerin olduğu bir zemine çekmek** olmalıdır. Bunun için seçim döneminde politize olmuş insanlara AKP ve uygulamaları dahil her sorun sistemle bağı kurularak anlatılmalı, **"AKP'li bir belediye olacağına CHP'li bir belediye olsun"** diyen ehvenişer tuzaklara düşmeden, devrim öngörüsünü günü birlik hesaplara kurban etmeden çalışma yapılmalıdır. Böyle bir çalışma, devrime dair inancını yitirmemiş olanları buluşturacak ve bu ülke topraklarında bir kez daha devrime yürüyen kortejlerin çoğalarak büyümesini sağlayacaktır.

3 ŞUBAT 2009

DEVRİMCİ HAREKET

Türkiye'nin Ortadoğu'da daha aktif olabilmesinin önündeki en önemli engellerden biri Kürt sorunuydu. Bugün ise Kuzey Irak'ta giderek şekillenen bir Kürt devletiyle ilgili beklentiler, sözünü ettiğimiz çıkar ortaklaşmaları nedeniyle bir biçimde ertelenebilmiş durumdadır. Çıkarlar ve zorunluluklar öylesine örtüşmüş görünüyor ki, daha düne kadar PKK işbirlikçisi olarak suçlanan Kuzey Irak yönetimi, PKK'ye karşı mücadelenin bir aracı haline getiriliyor. Ve ortak karargahlar kuruluyor.

KAPİTALİZM KRİZ HALİNDEYKEN DAHA KOLAY YIKILIR

“Sorunlar, onları yaratanların mantığı ile çözümlenemez.” Albert Einstein

Sermayedarların düzeni, baskı ve sömürü üzerine kurulmuş olan kapitalizm, varoluşundan beri en büyük krizle karşı karşıya. Krizin hangi yıkımlarla, nerede ve nasıl duracağı bilinmiyor.

Dünya krizle çalkalanıyor. Kriz, gerçekte emperyalizmin yarasını bırakmayan bir hastalıktır. Ama dönem dönem bu hastalık, sistemi komaya sokacak kadar derinleşir. Bugün yaşanan böyle bir krizdir.

İlkin krizin varlığı gizlendi. Daha sonra krizin sadece bir **finans krizi** olduğu söylendi. Varolan birikimleri hortulamak için zaman kazanma yoluna gidildi. Şimdi artık krizin varlığı kabul ediliyor. Bu kez de krizi; işten atmaların, hak gasplarının, **az ücretle çok iş yaptırmanın** gerekçesi olarak kullanıyorlar.

Bugüne dek bizi öyle çok sömürdüler ki, onlar krize girse de aç kalmaz. Çünkü stokları vardır. Firmaları battığında dahi varlıklarını yitirmezler, çünkü devletler onları kurtarmak için vardır.

Kriz dönemlerinde yoksulların tüketimi düşerken, **lüks tüketimde artış gözlenir.** Fabrika işçisi işten çıkarılırken hiçbir güvenlik görevlisinin işine son verilmez. Çünkü aç ve yoksul bırakılan halkın tehdit altında tutulması gerekiyordur. Dünya halkları krizin ilk belirtileri ile beraber yoklukla yüzleşmeye başlamışken, Filistin halkının evini başına yıkmak için gerekli milyon dolarların bulunmasında da güçlük çekilmemiştir.

Sanki sürekli kar peşinde koşarak; doğayı, ülke imkanlarını bu amaçla talan ederek, insanlığın geleceğini değil kasalarında biriken dolarları gözeterek dünyayı bu

noktaya getiren kendileri değilmiş gibi **krizden de karla çıkmanın yollarını arıyorlar.**

Kapitalizm, üretimin gerçek sahiplerini aç ve açıkta bırakan; **çalışanın değil sömürenin karnını doyuran** bir sistem olduğu için krizden kurtulamaz.

Krizin sebebi, yüksek ücret veya halkın tutumlu davranmaması, çok harcama yapması, vb değildir. Bu iddialar gerçekliği örtmek için kapitalizmin sözcüleri tarafından ortaya atılan yalanlardır.

Borsa oyunları ile paradan para kazanan biz değiliz.

IMF ile anlaşıp ülkenin geleceğini ipotek altına alan biz değiliz.

Özelleştirmelerle ülke kaynaklarını emperyalist tekellere peşkeş çeken biz değiliz.

Maliyeti düşürmek için günde 1 Dolar'ın altında ücretle üretim yaptırıp, varlık içinde yokluğa sebep olan biz değiliz.

Yani krizin sebebi biz değiliz. O na çözüm aramak da bizim işimiz değil.

Krizden çıkılınca da ezilecek sö-

mürülecek olan biziz.

Biz halkız ve ancak **üretenin yöneten olduğu kendi iktidarımızda** tüm kaynaklar halkın hizmetinde olacağı için krizden bütünüyle kurtulmak mümkün olacaktır.

Burjuva siyaset sahnesinin **seçim manevraları** arasında çözüm aramak da, krizden kurtulup refaha ulaşılacağı yalanına kanmak da, vakit kaybıdır. **Sistem hiç olmadığı denli teşhir olmuş, makyajsız kalmıştır.**

O halde harekete geçelim. Sistemi kurtarmak yerine onu değiştirmenin, geleceği kuracak basamakları çoğaltmanın yollarını arayalım. Bunun için yıllardır **“tüm kötülüklerin kaynağı kapitalizmdir”** diyen devrimcilere yüzümüzü dönelim.

Kapitalizm kriz halindeyken daha kolay yıkılır. Bize düşen, **ta-
mir etmek değil yıkmak olmalıdır.** Yıkılalım ki kapitalizmin çürük kokularının yerini insanlığın baharını müjdeleyen güzellikler alsın.

26 OCAK 2009

DEVRİMCİ HAREKET

ÇOCUK EMEĞİ SÖMÜRÜSÜ BİR KAPİTALİZM GERÇEĞİDİR

Marks'ın deyimiyle insanlık öncesi son toplum biçimi olan kapitalizm, 1929 buhranından sonra tarihinin en derin krizi ile karşı karşıya. Kapitalist üretim biçiminin ana karakteri olan anarşik üretim, bir yandan metaların, insanoğlunun ihtiyacının çok üzerinde üretilmesine sebep olurken diğer yandan da bu metaları üreten işçi ve emekçilere sefalet düzeyinde bir yaşam dayatıyor.

Anarşik/düzensiz üretim, aşırı üretim olarak kendini gösterirken herhangi bir metanın üretim maliyetinin olabilecek en alt düzeye çekilmesi işçi ve emekçilerin en üst düzeyde sömürülmesi anlamına geliyor. Üretilen metaların/nesnelerin potansiyel alıcısı durumundaki geniş halk kitlelerinin yaşadığı ve kapitalizmin sebep olduğu sefalet hali esasında krizin temel sebebini oluşturuyor. 1929 Buhranı'nın da, 1974 Krizi'nin de ve son olarak bugün yaşanmakta olan krizin de temel sebebi; eksik tüketim diğer yanıyla da aşırı üretimdir.

Kriz dönemlerinde kapitalizm kendini alabildiğine teşhir eder. Emekçilerin sisteme karşı olan öfkeleri artar, sistemden beklentileri azalır. Sistem dışı arayış ve alternatifler ön plana çıkar. Kriz dönemlerinde kapitalizm insanlara işsizlikten dolayısıyla açlıktan ve sefaletten başka bir şey veremeyeceğini artık gizleyemez duruma gelir. Bu gibi dönemler esasında devrimciler için örgütlülüğü daha yüksek noktalara çekme, mevcut birikimleri devrim havuzuna daha fazla akıtma bağlamında önemli tarihsel dönemlerdir. Devrimcilerin doğru yönlendiriciliği eşliğinde kitlelerin kapitalizmin alternatifini yaratmak için harekete geçmesi uzak bir ihtimal olmaktan çıkıp gözle görünür bir olgu haline

gelir.

Böyle bir durumda belki de on yıllar alan bir süreçte oluşacak birikimler birkaç yıla hatta aya sığar. Zamanın kalp atışları daha da hızlanır. Tabii, sözünü ettiğimiz ve halk açısından kazanımla sonuçlanabilecek bu sürece devrimci bir müdahale şarttır. Yoksa, krizin kendiliğinden bir olumluluk olarak görülmesi ve devrimci süreç yaratacağı düşünülmesi bütünüyle boş bir beklentidir. Böyle bir beklenti hiçbir tarihsel kesitte yaşanmamıştır.

Kapitalist kriz dönemlerinde devrimcilerin ve onların önderliğindeki emekçilerin müdahalesi yetersiz kaldığı oranda sömürünün de, baskının da dozu artar. Toplumsal çürümenin boyutları -çaresizliğinde etkisiyle- tahmin edilemeyecek noktalara ulaşır. Her kriz döneminde sermaye daha merkezileşir; tekelleşme daha da artar. Bu olgu beraberinde birçok olguya etki eder. Örneğin emekçilerin sahip olduğu haklar teker teker tırpanlanır. Ülkemiz özgülünde örnek vermek gerekirse; SSGSS, İstihdam Yasası son dönemde en öne çıkan örneklerdir.

Tüm yasal düzenlemeler/pratikler kriz esnasında yükü burjuvazinin sırtından emekçilerin sırtına kaydırarak biçimde yapılır. Ülkedeki tüm birikim ve değerler emperyalizme haraç mezat satılır. 2B ve Vakıflar Yasası adlı yasalar da sözünü ettiğimiz durumun en öne çıkan örnekleridir.

Ayrıca, her kriz dönemi emekçilerin sisteme yönelen öfkelerinin bastırıldığı ve faşizmin dağarcığındaki tüm araçların kullanıldığı dönemlerdir. 1929 Buhranı'ndan sonra özellikle Avrupa'da faşizmin egemen olması ve 1974 Krizi'nden sonra birçok ülkede cuntaların ve açık faşizmin yaşanması bir tesadüf

değildir.

Kriz dönemlerinin öne çıkan özelliklerinden biri de üretim maliyetlerinin olabilecek en asgari düzeye çekilmesidir. Burjuvazi, kendi sömürü ve baskı aygıtı olan devlet eliyle bunu çok çeşitli yöntem ve araçlarla uygular. Örneğin kapitalistin ödemek durumunda olduğu işçi sigorta primleri çeşitli yollarla emekçilerin oluşturmuş olduğu fonlardan ödenir. Böylelikle kapitalistin yükü biraz daha hafiflemiş, emekçinin ise biraz daha ağırlaşmış olur. Vergilendirme sisteminde yapılan değişikliklerle işverenin ödeyeceği vergiyi düşürmek yine bir başka yöntemdir.

Sayıdığımız bu yöntemler içerisinde maliyeti düşürme/karı yükseltme açısından en çok başvurulan ise işçi ücretlerini en asgari düzeyde tutmaktır. İşçi ücreti üretim maliyetlerinde önemli bir yer tutar. Bu yüzden kriz dönemlerinde hedef tahtasının tam ortasında daima işçi ve işçi ücretleri vardır. Kapitalist, işçi çıkararak normalde on işçiye yaptırdığı işi örneğin altı işçiye yaptırır. İşçinin sigorta primini ödemekle yükümlü olduğu halde ödemez. İşçinin yol-yemek-fazla mesai gibi ücretlerinden kesinti yapar.

Kapitalizm açısından maliyeti düşürmenin bir başka yöntemi vardır ki, o da; varolduğu günden bugüne en acımasız biçimde sömürdüğü çocuk emeğini yoğun biçimde kullanmaktır. Yetişkin bir işçinin aldığı ücretin neredeyse dörtte birini alır çocuk işçi. Fakat yetişkin bir işçinin yaptığı işi, hatta zaman zaman daha fazlasını yapar. Bunun yanında işyerinde uygulanan baskı ve haksızlıkların en koyusuna maruz kalır. Çocuk işçiler ayak işlerinden ağır işlere kadar her işe koşulur. İşyerlerinin temizlenmesi, herhangi bir şey

gerektiğinde kilometrelerce öteye yürüyerek gitme vb. işler çocuk işçilerin sırtındaki işlerden bazılarıdır. Yaşlarının küçüklüğü onları dayak ve fiziki şiddet gibi durumlarda da bütünüyle savunmasız bırakır.

ÇOCUK EMEĞİ SÖMÜRÜSÜNÜN YENİ SÖMÜRGE ÜLKELERDE DAHA SIK GÖRÜLMESİ BİR TESADÜF DEĞİLDİR.

Çocuk emeğinin sömürülmesi kapitalizm öncesi toplum biçimlerinde de görülen bir olguydu. Fakat, kapitalizmin ortaya çıkışıyla birlikte bu olgu sistematik bir hal aldı. Karl Marks, bir makalesinde 1860'ların İngiltere'sinde yayımlanan bir rapordan yaptığı anlntıyı şöyle aktarıyordu:

"9-10 yaşındaki çocuklar sabahın ikisinde, üçünde ya da dördünde çul yataklarından zorla kaldırılmakta, bir dilim ekmek için gece saat ona, onbire, onikiye kadar çalıştırılmaktadır. Elleri ayakları yorgunluktan bitkin, vücutları kavruk, yüzleri kirreç gibi, insanlıkları taş gibi bir uyuşukluğa dönüşmüş; düşünmek bile insana dehşet veriyor."

Kapitalizmin ortaya çıktığı ve yeni yeni gelişmeye başladığı dönemlerde acımasız bir sömürü hüküm sürüyordu. Bugün de özünde aynı durum yaşanmasına rağmen o günlerde işçi sınıfı 8 saatlik işgünü vb. haklarını henüz elde etmemişti. O şartlarda insanlar günde 16-18 saat varan sürelerle çalıştırılıyordu. Bu sömürüden çocuklar da nasibini alıyordu. Marx'ın betimlediği durumun üzerinden yaklaşık yüzelli yıl geçmesine rağmen çocuk emeği sömürüsü özünde değişmemiş sadece biçimsel birtakım değişiklikler yaşanmıştır. Örneğin, bugün 16-18 saatlik çalışma saatleri yaygın olmasa da halen birçok ülkede yüzbinlerce hatta milyonlarca çocuk zorla çalıştırılmaktadır.

Sovyetler Birliği'nin dağılması hepimizin bildiği gibi "Yeni Dünya Düzeni", "Küreselleşme" diye ifade

edilen yeni bir dönemin başlangıcı oldu. Sovyetler'in varlığı sürecinde halklara karşı saldırılarını belirli bir düzeyde tutma zorunluluğu hissedilen emperyalizm, SSCB'nin dağılmasından sonra çok daha geniş bir hareket alanı yakaladı. "Demokrasi"nin, "refah"ın küreselleşmesi yalanları eşliğinde uygulanan küreselleşme, esasında dünyadaki mevcut pazar alanlarını bir bütün halinde sömürü çemberinin içine almak ve oralandaki halkları iliğine kadar sömürmek demektir.

Küreselleşme sürecinde emperyalist ekonomi politikalarında en öne çıkan uygulamalardan biri de üretimi işgücünün ve üretim maliyetlerinin en düşük olduğu coğrafyalara kaydırmak oldu. Örneğin bir Alman otomobil tekeli olan Opel, üretiminin önemli bir bölümünü Almanya dışındaki coğrafyalara taşıdı. Çünkü Almanya'da ortalama 1500 euro'ya çalışan bir işçi kapitalist için yüksek bir maliyet demektir. Türkiye, Brezilya, Hindistan, Endonezya gibi ülkelerde bir işçinin ücreti ise hepimizin bildiği gibi maksimum 300-400 eurodur. Diğer bir ifadeyle Opel, Almanya'da bir işçinin aylığı için ödediği miktar ile Türkiye'de yaklaşık dört işçi çalıştırmaktadır. Sözü ettiğimiz bu durum sadece otomotiv sektörü için geçerli bir olgu değildir. Diğer birçok sektörde de maliyeti düşürme amaçlı üretimi yeni-sömürge ülkelere kaydırma biçiminde bir yöntem başvurulmuştur. İşte bu durum, yeni-sömürge ülkelerde, özellikle küçük ve orta ölçekli işletmelerde (daha çok atölye tipi üretim birimlerinde) çocuk emeğinin yoğun sömürüsünü beraberinde getirdi. Çünkü çocuk işçilerin ücreti işçi ücretleri içerisinde en düşük olanıdır. Yeni sömürge ülkelerde bu süreçte çocuk işçi çalıştırma oranı artarken metropol kapitalist ülkelerde bu oran düştü. Örneğin bugün Nike'in Endonezya'daki fabrikasındaki çocuklar günde ortalama 1 dolara çalıştırılmakta. Türkiye'de de bundan çok farklı olmayan bir du-

rum yaşanmakta.

BETAM (Bahçeşehir Üniversitesi Ekonomik ve Toplumsal Araştırmalar Merkezi) tarafından yakın zamanda yapılan bir araştırmaya göre Türkiye'de 6-14 yaşları arasında 320 bin çocuk işçi var. 320 bin çocuğun 125 bini okula devam etmemiş. 30 bini ise hiç okula gitmemiş. 6-14 yaş arasında çalışan erkek çocukların %33.5'i, kız çocuklarının ise %48.5'i okula devam etmiyor.

Aynı araştırmanın verilerine göre;

- 207 bin erkek çocuk, 113 bin kız çocuk çalışıyor.

- Çalışan 70 bin erkek, 55 bin kız çocuk okula gitmiyor.

- Kızların %31.2'sini aileler okutmuyor.

- Çocukların 109 binine maaş veya yevmiye veriliyor.

- Kızların %72'si tarlada çalışıyor.

- 56 bin çocuk inşaatta çalışıyor.

Sözü edilen rakamlar bile başlı başına dehşet verici. Fakat daha da kötü olanı, gerçek rakamların araştırmada geçen rakamlardan daha yüksek olması. Hepimizin bildiği gibi çocuk işçilerin birçoğu tezgahçılık, işportacılık, ayakkabı boyacılığı, çöp-kağıt toplayıcılığı vb. işlerde çalıştırılmakta. Bu yüzden bu gibi işlerde denetleme şansı az olduğundan gerçek rakamların verili rakamların çok üstünde olduğu neredeyse kesin.

KAYNAĞI SİSTEM OLAN SORUNLAR SİSTEMİN YASALARIYLA ÇÖZÜLMERZ

Çocuk emeği sömürüsünün en temel sebebi olan maksimum kar sağlama amacı, aynı zamanda kapitalizmin en öne çıkan varoluş sebeplerinden biridir. Bu bağlamda çocuk emeği sömürüsünü ortadan kaldırmak veya kaldırmaya çalışmak kapitalist üretimin doğasına aykırı bir olgudur. Bu noktada kapitalizmin çocuk emeği sömürüsünü ortadan kaldırmadığını, fakat kaldırıyor gibi görünmek noktasında atraksiyonlarda bulunduğunu söyleyebiliriz. İşte

sözünü ettiğimiz bu duruma en iyi örnek sistemin çocuk işçiliğinin önlenmesi noktasında çıkarttığı yasalar ve imzalanan kimi uluslar arası anlaşmalardır. Bugün Türkiye’de “Çıracılık Eğitimi” ile ilgili kurumlar ve “Çıracılık Yasası” gibi yasalar varsa bu zaten bir olgu olarak çıracılığın (yani çocuk işçiliğinin) devlet tarafından kabul edildiğini, hatta sistemin bir parçası olarak formüle edildiğini gösterir. Herhangi bir yasa ile çocuk emeğinin sömürülmesinin engellenmesi noktasında bazı adımlar atılsa da bunlar hayatta karşılığı

olmayan adımlardır. Aynı şekilde Türkiye’nin ILO gibi uluslar arası kuruluşlarla uzun zamana yayılan bir ilişkisi vardır ve birçok anlaşma imzalanmış durumdadır. Fakat, yapılan bu anlaşmalar her ne kadar çocukların çalıştırılmasının engellenmesine ilişkin maddeler içerse de işlev bakımından çok bir şey ifade etmemektedir. Bunun sebebi ise özellikle Türkiye gibi ülkelerde küçük ve orta ölçekli işletmelerin yaygınlığı, denetime tabi işletmelerin azlığı, denetimlerin sağlıklı yapılması ve bu durumu engellemede

işlev görebilecek sendikal yapıların yeterli örgütlülüğe ulaşamamalarıdır. Buradan “Çocuk emeğinin sömürüsünün önlenmesi için sistem içinde yapılan girişimler nafiyledir!” gibi bir sonuç çıkarmıyoruz. Fakat bilinmelidir ki, doğada yakalanıp kafese konulan bir kuşun kafesini istediğiniz kadar genişletin, ona özgürlüğünü vermiş olmuyorsunuz. Bu bağlamda özgürlüğün gerçek biçimi nasıl ki kafesi yok etmeyi gerektiriyorsa çocuk emeği sömürüsünü yok etmek de kapitalizm denen kafesi kırmaktan geçiyor.

İSRAİL DÜNYA HALKLARINA HESAP VERECEK

İsrail, Savaş makinasının en gelişmiş silahlarını kullanarak ölüm ve yıkım kusuyor; kadınları, çocukları, bebekleri öldürüyor. Hastaneleri, okulları, ambulansları vuruyor. Yaralıların tedavisini; ilaç sevkini önüyor. Yaralılarda uranyum tespit ediliyor. Gazze üzerine fosfor bombaları yağıyor. Kim bu İsrail; bu gücü, bu cüreti nereden alıyor? İsrail söz konusu olunca uluslararası hukuk neden iflas eder? BM neden karar alamaz?

Çünkü İsrail’in arkasında küresel sermayenin gücü, dünyanın en büyük teröristi ABD var. Bu nedenle Arap ülkeleri dahil bölgedeki tüm devletler ya suskun ya da timsah göz yaşları döküyor. Bu savaş, Yahudi-Müslüman savaşı değil, emperyalizmin bölge halklarını sindirme, direniş eğilimlerini ehlileştirerek teslim alma savaşıdır. Bu saldırıya ABD ile işbirliği yapan tüm bölge devletleri ortaktır. **Filistin’in gerçek dostları halklardır.**

Dünya halkları İsrail’i, barış gönüllüsü *Rachel Corrie*’yi buldozerle ezerek öldürmesinden, insanların kemiklerini taşla kol kırarak yaptığı işkencelerden, 41 yıldır işgal altında tuttuğu Golan Tepeleri’nden, Sabra-Şatilla’dan, Cenin Kam-

pı’ndan, soykırıma varan sayısız katliamdan tanıyor.

Bir ülke düşünün ki yarısı her türlü zorbalık sonucu gaspedilmiş, diğer yarısı ise işgal edilmiş; sudan elektriğe, ısınma imkânlarından yiyeceğe kadar tüm ihtiyaçlar işgalci gücün elinde keyfi bir denetime tabi tutulmuş ve insanlar yarı tutsak bir yaşama mahkum edilmiştir. Orada çocuklar savaşın içinde doğar. İlk tanıştıkları oyuncak silah, ilk silahları sapan, ilk mermileri taşır. **Erken büyür Filistin’de çocuklar.** Her an öldürülme ihtimali, ölümü sıradanlaştırır.

Filistin’de tüm yaşta insanlar direniş kuşağıdır; direniş, **bir yaşam biçimidir.** Öyle bir direniştir ki şarkılara, şiirlere taşınmış; yönetmenlerin, ressamların esin kaynağı olmuştur.

Filistin’e nasıl destek verileceği veya İsrail’e karşı nerede ve nasıl durulacağı doğru saptanamadığında hedef şaşırma olasılığı yüksektir. ABD’ye ve onun işbirlikçisi devletlerin uygulamalarına karşı durulmadan İsrail’e karşı durulamaz.

Yaşananlar ABD’yi ve işbirlikçilerini halkların nezdinde teşhir etmiştir. Bu aşamada gündeme so-

kulan **ateşkes** çabaları, İsrail’in imajını düzeltme ve elini güçlendirme üzerine kurulmuştur. Bölgeye “barış gücü” adı altında asker gönderilerek Filistin’in iradesi bütünüyle teslim alınmak istenmektedir. Türkiye egemenlerinin bu konudaki gayretkeş tutumları taşeronluk eğiliminin vardığı boyutu yansıtmaktadır.

Filistin Ortadoğu’nun kalbi, emperyalizme ve onun işbirlikçilerine karşı verdiği mücadele ile **dünya halklarının onurudur.** Filistin’in teslim alınması, tüm bölge halklarının geleceğini etkileyecektir. Oradaki kuşatmada bizler de tutsağız. Gazze’den yükselen duman bizim de genzimizi yakıyor. Onlarla aç, onlarla ilaçsız ve yaralıyız. Onları sahiplenmek kendi onurumuzu, kendi geleceğimizi sahiplenmektir. Gazze’deki ablukayı dağıtmak, saldırıyı durdurmak ve İsrail’i işbirliği yaptığı güçlerle beraber teşhir etmek için herkesin yapabileceği bir şey mutlaka vardır. O halde vakit geçirmeden harekete geçelim. Gazze yanıyor. Filistin öldürülüyor. Yarın çok geç olabilir.

9 OCAK 2009
DEVİRİMCİ HAREKET

GAZZE'DE DİRENEN İNSANLIK ONURUDUR

İstediği yeri vuran, BM kararları dahil hiçbir denetime sığmayan, ABD'nin bölgedeki kanlı eli/maşası İsrail, 27 Aralık'ta Gazze'yi kana boğdu. Yaralarını sarma telaşındaki halkın üzerine; hastane, okul, cami ayırımı yapmadan bomba yağdırdı. 60 yıllık varoluş zincirinde meşru tek bir halka bulunmayan, **kan ve şiddetle beslenen** İsrail, katliamlarına bir yenisini eklemiş oldu.

İsrail, ABD'nin bölgedeki çıkarları temelinde her türlü saldırı için donatılmış bir işgal devletidir. Kendini, yarattığı düşmanlar üzerinden tanımlamakta ve halkı sürekli bu algı üzerinden yönlendirmektedir.

İsrail, 2006 yılında Hizbullah karşısında almış olduğu yenilgiyi sindirememiş, seçim arifesinde bunun rövanşını Hamas'tan almak istemiştir. Tüm provokasyonlara, oyun ve saldırılara rağmen etkisizleştirilemeyen Hamas'a saldırı, emperyalist politikalara direnen tüm güçlere bir gözdağıdır. Özellikle sivil hedeflerin seçilmesi, gerekirse nelerin göze alınabileceğinin göstergesidir. Kaldı ki İsrail'in saldırmak için gerekçeye ihtiyacı yoktur. Çünkü katliam, şiddet ve işgal varlık sebebidir. Ateşkesin bitmiş olması sadece bir ayrıntıdır.

Yüzde 65 oyla seçimleri kazanmış olan Hamas'ı ve ona oy veren Filistinlileri cezalandırmak için Gazze'ye; elektrik, ilaç, yiyecek girişini yasaklayarak bölgeyi yarı açık bir hapisaneyeye çevirmiştir.

TÜRKİYE DE MISIR DA SORUMLUDUR

Gazze saldırısından 5 gün önce Başbakan Olmert Ankara'yı, Dışişleri Bakanı Livni ise 2 gün önce Kahire'yi ziyaret etti. Saldırı

sonrasında verilen tepkiler hangi çerçevede olursa olsun Türkiye ve Mısır'ın katliamdaki sorumluluklarını hafifletmiyor. Mısır'ın ABD ile işbirliğinin boyutu ve Türkiye'nin bölgede taşeronluk için ne denli istekli olduğu biliniyor.

Filistin halkının dostu, devletler değil halklardır. Onları sahiplenene yine halklar olacaktır.

Saldırı, emperyalist masalarda yapılan barış görüşmelerinin ölü doğduğunu ve İsrail'e güç biriktirme ve fırsat kollama imkanı tanıdığını bir kez daha gösterdi.

Saldırı aynı zamanda, Filistin yönetiminin emperyalizmle işbirliği/uzlaşma yönündeki eğiliminin halkların yararına olmayacağını bir kez daha göstermiş, bu eğilimin teşirini hızlandırmış; Filistinli örgütlerin bir an önce iç çatışmayı bırakarak, **ortak düşmana karşı ortak tavır** bilinciyle hareket etmesinin önemini yakıcı biçimde ortaya çıkarmıştır.

FİLİSTİN KAZANACAK
Gazze'ye yapılan saldırı, dün-

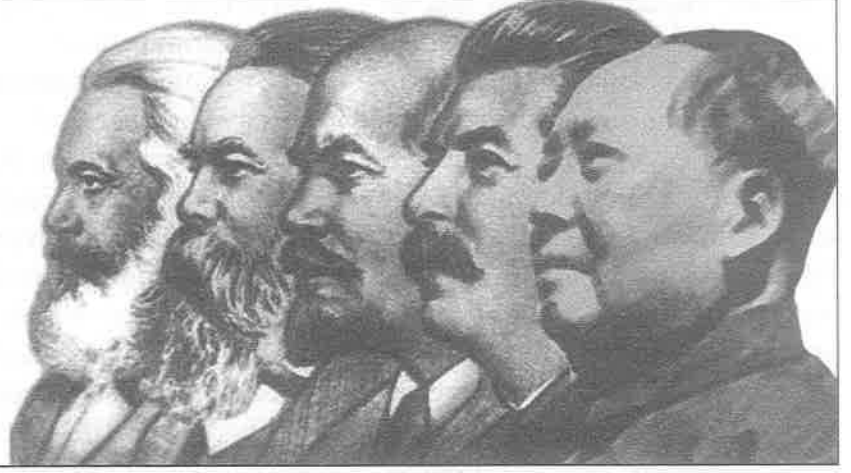
ya halklarını bir kez daha dayanışma refleksi, duyarlılık ve kardeşçe sahiplene açısından sınava sokuyor. Evet, Gazze halkı büyük kayıp verdi. Belki daha da verecek, ama halkların öldürerek tükenmediğini, ülkeleri işgal edilse de teslim alınmadığını İsrail de ABD de biliyor. İsrail'in kara hareketi için hazırlık yaptığına dair haberler geliyor. Süreç farklı da gelişebilir, ancak böyle bir hareket olursa, tüm kuşatılmışlıklarına rağmen Filistinlilerin İsrail'e Hizbullah benzeri bir ders vermesi beklenmelidir.

Gazze kanamaya devam ediyor. Kara hareketi olsa da olmasa da Gazze'yi sahiplenmek; emperyalizmin bölge politikalarına, kendi eliyle veya taşeronları aracılığıyla yaptığı katliamlara karşı durmak, insanım diyen herkesin görevidir. Örgütlü güçler bunun için yol gösterici olmalı, insanların kendi evleri, kendi değerleri bombalanıyormuş gibi harekete geçmesi sağlanmalıdır.

31 Aralık 2008
DEVİRİMCİ HAREKET

DOĞRU YERDEN ÖĞRENELİM

ÇİN- SOVYET KUTUPLAŞMASI

Orhan Keskin

Çin-Sovyet kutuplaşmasının bir tarihsel döneme ait olduğu, yaşandığı süreçte tarafların düşüncelerini olgunlaştırdığı; üzerine daha fazla bir şey söylemenin gereksizleştiği ve bugün, güncelliğini yitirmiş bir konu olduğu düşünülebilir. Sosyalizmin bir tarihsel döneminin sona erdiği, halkların gönlündeki eski sıcaklığının kalmadığı günümüz dünyasının sorunlarının çok daha farklı olduğu da söylenebilir.

Üzerinden 30 yıl geçmiş, aktörlerinin büyük oranda tarih sahnesinden çekilmiş olduğu bir konunun eski güncelliğini/sıcaklığını korumadığı doğrudur. Kimin haklı kimin haksız olduğunu tespitten öte mücadele biçimleri (ideolojik, politik, demokratik) arasındaki ilişki doğru kurulamadığında dost-düşman ayrımı muğlaklaşmaya, yanlış bir mücadele tarzı, fiili karşı karşıya gelişlere yol açabiliyor. Sosyalist ülkeler arasında ideolojik zeminde süren tartışmalar (modern revizyonizm) kısa süre sonra yapay politik çatışmalara (sosyal emperyalizm-sosyal faşizm) dönüşüyordu. Kazananın emperyalizm; kaybedenin sosyalist kamp

olduğu bir süreç böylece tamamlanmış oldu.

Dünya'da ve ülkemizde önceki kadar keskin olmasa da benzer nitelikte kavrayış yanlışlıklarına sıkça tanık oluyoruz. Herhangi bir ülkedeki devrimci mücadele abartılarak, ona büyük anlamlar yüklenirken diğer taraftan o süreçleri uzun yıllar önce geçmiş Küba, Vietnam ve Kore gibi ülkeler pek çok eksikliğine rağmen hak etmediği dozda eleştirilere muhatap olabiliyor. Türkiye'de de ideolojik zeminde yürütülen sol içi tartışmalarda karşılaştığımız üslup, yöntem yanlışlıkları çeşitli bölgelerde fiili karşı karşıya gelişlere (çatışma) yol açıyor. Bizim kadar olayın muhatabı çevreleri de üzen, savunulamayacak sonuçlar ortaya çıkabiliyor. Düşmana bile uygulamakta tereddüt edilen saldırılar dost, siper yoldaşı dediğimiz çevrelere reva görülebiliyor.

İdeolojik mücadelenin dost ve kardeş yapılar arasında sürmesi, üzerinde düşünce üretilmesi, gerekli sonuçların çıkarılması hepimizi ileriye taşır. Ancak dost, kardeş sıcaklığı terk edilip süreç fiili karşı karşıya gelişlere evril-

diğinde böyle bir olayın tarafı olsak da, olmasak da kaybeden devamlı devrimciler olacaktır. Çalışma yaptığımız her yerde halk olumsuzlukları sadece olayın tarafı olan yapılara değil solun tamamına fatura ediyor.

MODERN REVİZYONİZM

Ekim devrimi yeni bir tarihsel dönemin başladığının ilanıdır. Gücünü sadece Sovyetler'den değil tüm dünya proletaryası ve ezilen halklardan almıştır. Devrime başlangıçta birkaç haftalık ömür biçen emperyalizm, kısa sürede yarıldığını anlayıp önce iç savaş ve açık işgalle devrimi yok etmeye çalışmış, işe yaramadığını görünce abluka ve tehditle sindirmeye yönelmiştir. Görünüşte devrim ve savaş Sovyetler coğrafyasında sürüyor olsa da aslında tüm dünyaya yayılmıştı. Cephede askerler silahları bırakmış, işçi sınıfı silah sevkiyatını reddetmeye ve fiilen engel olmaya başlamış, Sovyetleri desteklemek için sayısız miting, boykot, gösteri, işgal her coğrafyaya yayılmıştı. Sovyetlerin, işçi sınıfının ve halkların kalbi ve beyni olduğu kanıksanmıştı.

İkinci Paylaşım Savaşı'nda ölüm ve yıkımlar karşısında adeta akıl sağlığı bozulan kitleler sakin ve huzur dolu bir hayatı özlemiştir. Savaşta kaybedilen milyonlarca kadronun yerinin doldurulamamasının yanı sıra devrimini yapmış ülkelere de yardım kaçınılmaz bir sorumluluktur. **İşin çok, kadronun az olduğu ortamda her renkten mücadele kaçını ve bireyciler parti ve devlet kademelerine sızmaya başlamış, Stalin zamanında kontrol altında tutulmalarına rağmen ölümünü fırsat bilip saklandıkları deliklerden çıkmaya, karşı devrimci faaliyetlerine hız vermeye başlamışlardır.** Macaristan ve Polonya olayları bu durumun en uçlaşmış biçimleriydi. Stalin karşıtı kampanya kan ve can pahasına oluşturulan değerlerin hedef tahtasına konmasına yol açmış, karşı çıkan kadrolar hızla tasfiye edilmiştir. (Molotov, Kaganoviç vb.) Arnavutluk ve Çin gibi ülkelerin uzun süre sessiz kalmaları sonrasında gösterdikleri tepkilerin cılız kalmasının, kapsayıcılığının sınırlı olmasının sebebi çok geç kalmalarıydı.

SBKP 20. Kongresi (1954) ile girilen süreç Stalin şahsında Lenin'in hedef tahtasına konulmasıydı. SBKP'nin girdiği revizyonist yolun teşhiri haklı ve meşru idi. Bu durum sosyalizmin ana yurdu sayılan Sovyetler Birliği'ne koşulsuz desteğin, güvenin sarılmasına, SBKP'nin ciddiyetinin sorgulanmasına yol açmıştı.

SBKP 22. kongresi ile birlikte (1961) emperyalist ülkelerle (başta ABD) ilişkiler sıcaklaştırılmaya/yumuşatılmaya çalışılırken sosyalist bir ülke ile (Arnavutluk) tüm ilişkilerin kesilmesi revizyonizmin zirve noktası olduğu kadar düşüşünün de en tipik göstergesidir.

Çin-Sovyet Kutuplaşması nedir?

Sosyalist Bloğun güçlerini ortak düşmana karşı birleştirmek yerine

birbirlerini zayıflatmak için kullanmalarının adıdır.

Çin-Sovyet kutuplaşması neden ve nasıl ortaya çıktı?

İkinci Emperyalist Paylaşım Savaşı'nda Dünyayı Faşizm tehlikesinden kurtaran Sovyetler, halkların gönlünü kazanırken; Stalin baba (kurtarıcı) olarak görülüyordu. Emperyalist ülkelerde dahi prestiji ve desteği çok yüksekti. **Emperyalizm bu süreçte saldırarak güçten yoksun olduğu için kara propaganda ve soğuk savaş başlattı. Stalin hayattayken çok etkili olmayan bu yöntemler ölümüyle birlikte Sovyet yöneticilerini korkutmaya başladı; tansiyonu düşürme, emperyalistleri sakinleştirme, ödünler verme, ilkelere vazgeçme gibi yöntemler denenmeye başlandı. Her geri adım yenilerinin atılmasını zorunlu kıldı, her ödün saldırganları daha da cesaretlendirdi. Kontrol kaybedilip dizginler elden kaçınca dost-düşman ayrımı birbirine karışmaya başladı. İlkesizlik, pragmatizm siyaseti belirlemeye, revizyonizm yenilik, değişim adıyla her alana nüfus etmeye başladı.**

Konunun daha iyi anlaşılabilmesi için Çin-Sovyet Kutuplaşmasına yol açan sürecin ana hatlarıyla incelenmesi faydalı olacaktır.

1. Barış içinde bir arada yaşama, barış içinde yarış

Lenin'in Sovyetler Birliği'nin ilk yıllarında gerek iç savaş gerekse emperyalist işgal ve abluka dönemlerinde iki ayrı sistemin (Sosyalizm ve Emperyalizm) bir arada yaşayabileceğini öngören tezidir. SBKP 20. Kongresi bu tezi sulandırarak "barış içinde yarış" haline getirmiştir. Yeni haliyle bu tez silahlanma yarışı sonucu nükleer silahların ortaya çıktığını, bunların kullanılması halinde dünyanın mahvolacağını, bunu engellemek için tansiyonun sürekli düşürülüp mücadelenin savaşla değil ekonomik yarışla sürdürülmesi gerekti-

ğini anlatır.

SBKP'ye göre sosyalizm ile emperyalizm arasındaki mücadele temeldir. Her şey ikisi arasındaki mücadeleye tabi olmalı, atılacak her adım onu gözetmelidir. Kısacası ulusal kurtuluş mücadeleleri, kapitalist ülkelerdeki devrim mücadeleleri hep bu ihtiyaca göre konumlanmalı. Küçük bir kıvılcım termonükleer savaş başlatabilir, o yüzden emperyalistleri kızdırıp çılgınca işler yapmaya itecek olaylardan özenle kaçınılmalı vs. SBKP'nin başlangıçta sosyalizm ile emperyalizm arasındaki çelişme (baş çelişki) tezi giderek ABD ile SSCB arasındaki çelişmeye indirgenmiş, ve her şey ikisi arasındaki yarış ve rekabete bağlanmıştır.

2. İleri demokrasi ve kapitalist olmayan yol

Sovyetler birliği yöneticilerine göre emperyalizm ile sosyalizm (ABD ile SSCB) arasındaki mücadelenin sonucunu ekonomik yarış belirleyecektir. Dünyada soğuk savaş engellenip yumuşama ortamı yaratılmalıdır. **Sosyalist ekonominin üstünlüğü ortaya çıktıkça kapitalist ülkelerde demokrasi gitgide gelişerek ileri demokrasiye (sosyalizme) evrilecektir. Kapitalizmin tam olarak gelişmediği kalkınmakta olan ülkelerle ilişkiler geliştirilip sosyalist ekonominin üstünlüğü benimsendikçe kapitalist olmayan yoldan sosyalizme geçecekleri varsayılmaktadır.** İleri demokrasi ve kapitalist olmayan yol projelerinin işleminin tek engeli dünyayı mahvedecek termonükleer savaş olacaktır. Bilimsellikten uzak bu teoriler revizyonizmin saplandığı bataklığı gözler önüne serer.

3. Stalin Meselesi

SBKP yöneticileri Stalin'in ölümünden itibaren kara propaganda ile kamuoyu oluşturmaya, Stalinist saydıkları yönetimleri (Polonya, Macaristan vb.) devirmeye baş-

lamış, karşı devrimcilere önce "itibar"larını iade edip hızla yükselmelerini sağlamış, 20. kongre ile birlikte ise Stalin'e her türlü küfür hakaret, iftira yağdırılmıştır. 22. kongrede (1961) aynı tarz sürmüş daha da ileri gidilip Stalin'in cenazesi yerinden çıkartılıp yakılmıştır. Başlangıçta bu süreci kısmen onaylayan Çin-Arnavutluk cephesi özellikle 22. kongre ile birlikte kesin tavır alarak karşı çıkmaya, Stalin'i sahiplenmeye başlamıştır.

4.Yugoslavya Sorunu

SBKP yöneticileri 3. Enternasyonel tarafından revizyonist, işbirlikçi vb. ilan edilen YKP (Yugoslavya Komünist Partisi) ile ilişki geliştirmeye başlamış, sıkışıkça ilişkileri dondurup süreç içinde tekrar tekrar tazelemiş; devamlı "itibar"larını iade etmiştir. Çin-Arnavutluk tarafı bu konuyu da başlangıçta Sovyetlerin iç meselesi olarak görmüş ancak Macaristan ve Polonya'da karşı devrimci ayaklanmaların arkasında Yugoslav revizyonistlerinin (ABD) olduğu ortaya çıkınca açıktan tavır almışlardır.

5.Arnavutluk Sorunu

SBKP Yöneticileri 1960 Bükreş toplantısına kadar aralarının iyi olduğu AEP'i Çin'e tavır alma konusunda ikna edememiş, ilişkiler hızla bozulmuştur. 81'ler toplantısında (1960) gergin olan ilişkiler 22. Kongre'nin Arnavutlukla her türden ilişkiyi kesme kararı alınmasıyla kopmuştur.

6. "Bütün halkın devleti, bütün halkın partisi"

SBKP 22. kongresi programında "SSCB'de proleterya diktatörlüğü artık gerekli değildir. Proleterya diktatörlüğü devleti olarak ortaya çıkmış olan devlet, içinde bulunduğu yeni bugünkü aşamada tüm halkın devleti haline gelmiştir" deniliyor. Devlet, marksizmin en sade, kolay anlaşılır konularından biridir. Gerek Engels gerekse Lenin devletin sınıflı toplumların

bir ihtiyacı olarak ortaya çıktığını ve yine sınıfların ortadan kalkmasıyla sönüp gideceğini söylemişlerdi.

Burjuvazi iktidarını maskeleyerek için her dönem devletin tüm halkın devleti olduğu yalanını ortaya atmıştır. **Ancak sosyalist toplumdansınıfsız topluma (Komünizm) geçmek için kafa emeği ile kol emeği arasındaki ayrımın ortadan kalkması yetmez; (Sovyetlerde böyle bir süreç hiç yaşanmadı) emperyalizmin de bir tehdit olmaktan çıkıp sınırlı bir coğrafyaya hapsedilmesi zorunludur.**

Programın devamında 22. kongre kararları daha da ileri gidip "20 yıl içinde komünist bir toplumun esas olarak inşa edilmiş olacağını" ilan ediyordu. Bu anlayış yaklaşık aynı sürede bırakalım komünist toplumun kurulmasını sosyalizmin yıkılışına yol açmıştır.

Sonuç olarak SBKP içinde revizyonizmin geliştiği bu durumun sosyalizm mücadelesine darbe vurmakla kalmayıp gerek halk kurutuluş mücadeleleri gerekse emperyalist-kapitalist ülkelerde işçi sınıfının iktidar mücadelesini gerelettiği açıktır.

7.Sosyalist ülkelerarası rekabet

SBKP önderleri sosyalist bloğun hem ekonomik hem de siyasal olarak ortak hareket etmesini (kendi önderliğinde) savunurken ÇKP devrimlerin ulusal karakterini öne çıkarıp farklılıkları abartmıştır. Her devrimin özgünlüğü olduğu doğrudur ancak farklar ayrışma değil zenginlik olarak algılandığında avantaja dönüştürülebilir. Eleştiri silahı devrimciler için önemlidir. Ancak özeleştirilmediğinde yapıcı değil yıkıcı sonuçlar doğurur. SBKP emperyalizm (ABD) ile mücadeleyi ekonomik mücadeleye indirgeyerek hata yaptığı kadar Çin tarafı da her an teyakkuz halinde olma talebinde hatalıdır.

ÇKP'nin her yapısını eleştirmesi, memnuniyetsizlik hali, sosyalizmin yaramaz çocuğu intibasını bırakmıştır. Küba devrimi sonrası ABD işgale yeltenince SSCB füze sistemi yerleştirmiş, fiili saldırı durup anlaşma yapıldıktan sonra füzeler çekilmişti. Çin, füzeler yerleştirildiğinde de çekildiğinde de bu durumu eleştirmiştir. Ancak aynı dönemde Çin'in pratikte herhangi bir girişimde bulunmadığı için eleştirileri yapay ve cılız kalmaktaydı. Aynı tavır ABD'nin Vietnam işgali (1964) döneminde de tekrarlanmıştır. SSCB yardım miktarının azlığı konusunda Çin tarafınca acımasızca eleştirilmiş, Sovyetlerin gizlice ABD'yi desteklediği ileri sürülmüştü. Aynı dönem Çin'in hangi yardımları, ne oranda yaptığı da ayrı bir tartışma konusudur.

Sonuç olarak SBKP her şeyin merkezine kendini koymak istediği için haksızdır. Çin tarafı ise ortak paydaları büyütme yerine farklılıkları kaşıyıp, devrimlerin ulusal karakterini abartarak bölünmelere, kamplaşmalara zemin hazırlamıştır.

"SOSYAL EMPERYALİZM"

SBKP ile Çin-Arnavutluk arasında süren polemik 1964 yılında Kruşçev'in iktidardan düşmesi ve yerine Brejnev'in geçmesi ile yeni bir aşamaya girmiş oldu. SBKP polemik tırmandırmayı bırakmış AEP'e Varşova Paketi'na tekrar dönmesini önermiş ama red cevabı almıştı. ABD'nin önce Küba'ya saldırmaya kalkması (1963) ardından Vietnam'ın işgali (1964) yaşanırken herkesin gönlünden geçen, emperyalizme karşı ortak bir duruşun sergilenmesiydi. Çin'in ilk atom bombasını patlattığı (1964) AEP'in 5. Kongresini topladığı (1966) dönemde beklentilerin karşılanması bir yana SBKP ile ilişkiler koptu. ÇKP-AEP tarafı Sovyetler Birliği'ni "Sosyal Em-

peryalist” olmakla suçlayıp ABD ile birlikte baş düşman ilan etti.

“Sosyal Emperyalizm” nedir?

Sovyetler Birliği’nde üst yapıda proletaryanın, iktidarı burjuvaziye kaptırması sonucu sosyalizm, devlet kapitalizmine dönüşür.

“Sosyal Emperyalizm” SSCB’de ne zaman ortaya çıktı?

SBKP’nin 20. Kongresi (1956) başlangıç, Çekoslovakya’nın “işgali”ne (1968) kadar ki dönem ise sosyal emperyalizmin tamamlanmış süreci olarak görülür.

Sovyetler Birliği’nde “Sosyal Emperyalizm” in göstergeleri nelerdir?

Revizyonizm’in iktidara gelmesiyle SSCB’de “Sosyal Emperyalizm”e geçilmiştir. **Bu tespit, birincisi; üst yapıda meydana gelen değişikliklerle alt yapının da değişeceğini varsaymasıyla yanlıştır. İkincisi direnen unsurları ve proletaryayı hesaba katmadığı için yanlıştır. Üçüncüsü sosyalizmden kapitalizme geçiş düz bir çizgi olarak değerlendirildiği için yanlıştır.**

Devlet Kapitalizmi ya da “Sosyal Emperyalizm”e dönüşüm sosyalist bir ülkede mümkün müdür?

Sosyalizm’den Komünizm’e geçilebileceği gibi kapitalizme de geri dönülebilir. **Sosyalizm bir geçiş toplumdur. Başlangıçta kapitalizmden devralınan kurumlar (hukuk, sanat vb.) ihtiyaca göre düzenlenip kullanılabilir gibi sosyalizmin ileri aşamalarında ihtiyaç olmaktan çıkıp sönmeye başlar. Sosyalizm aşamasında karşılaşılan zorluklar ve uygulamalar sonucu kapitalizme geri dönüş de mümkündür.**

“Sosyal Emperyalizm”e geçiş bu kadar kısa sürede mümkün olabilir miydi?

Sovyetler Birliği gibi sosyalizmin kurulmasının on yıllar sürdüğü bir toplumda geriye dönüş de bir çırpıda olmaz. Bugün bile eski sosyalist ülkelerde sosyalizmin

kazanımlarının (sağlık, eğitim, ulaşım, barınma, ısınma vb.) kolayca halkın elinden alınması mümkün görünmüyor.

AEP-ÇKP, “Sosyal Emperyalizm” tezlerini desteklemek için Varşova Paktı’nın NATO kadar tehlikeli olduğunu COMECON (Sosyalist Ülkeler Arası Ekonomik Birlik) aracılığıyla da diğer sosyalist ülkelerin sömürüldüğünü/yağmalandığını ileri sürmüşlerdir. *“Sovyetler birliği COMECON ülkelerine karşı tipik bir yeni sömürgeci siyaseti gütmektedir... Varşova Paktı Sovyet Sosyal Emperyalizmi’nin baskı, şantaj ve silahlı müdahale siyasetine yarayan saldırgan bir askeri pakttır.”* (Emperyalizm ve Devrim- Enver Hoca)

Sovyetler’ de kapitalizm olduğunu göstermek için bürokrasinin burjuvalaştığı ve artı-değer sömürsünün olduğu ileri sürülmüştür. Maddi teşvik, pazarla piyasa ilişkisi gibi uygulamalar sosyalist toplumda da vardır. Bunlar komünizme yaklaştıkça ihtiyaç olmaktan çıkar. Sovyetlerin cüzi faizle diğer sosyalist ülkelere kredi vermesi, tarım aletleri ve sanayi tesisleri kurması, satması ya da almasını sömürü ile açıklamak yanlıştır. **Sovyet yönetim kademelerinde ortaya çıkan yozlaşmayı burjuvalaşma olarak tanımlamak da eksiktir. Çünkü bu yalnızca revizyonizmin gelişmesine, kök salmasına yol açar.**

“Sosyal Emperyalizm” tespiti anti bilimsel ve anti Marksist’tir. Delil olarak sunulan pek çok veri Sovyetlerin kuruluşundan beri vardır. Aynı uygulamalara Çin-Arnavutluk’da da rastlamak mümkündür. **Benzerliklerden, görünüşten yola çıkarak yapılan çıkarsamalar hata payını artırmış, sorunların aşılmasına değil düşmanlığın kök salmasına yol açmıştır. Ve sosyalist cepheye açılan yara kangrenleşmiştir.**

“ÜÇ DÜNYA TEORİSİ”

1972 yılında ABD-Çin arasında ping pong diplomasisi denilen görüşmeler sonucu ilişkiler sıcaklaşmış Çin Birleşmiş Milletler daimi temsilciliğini (5 üyeden biri) elde etmişti.

“Sosyal Emperyalizm” tespitinde ABD ile Sovyetler baş düşman ilan edilip ikisine de belirli bir mesafe konulmuştu. 1974’te Deng Siao ping “Üç Dünya Teorisi” adıyla anılacak yeni tespiti açıkladı. **Buna göre ABD ile SSCB birinci dünyayı, gelişmiş kapitalist ülkeler ikinci dünyayı, geriye kalan diğer ülkeler ise üçüncü dünyayı oluşturuyordu.** Çin bu tespitinde iki süper güçten (ABD-SSCB) Sovyetler Birliği’ni baş tehlike olarak görmesiyle AEP’ ten ayrılmış oldu.

AEP neden “Üç Dünya Teorisi” ne karşı çıktı?

AEP, bu ‘teori’nin; ABD-Çin yakınlaşmasının bir sonucu ve asıl amacın SSCB’ye karşı bir ittifak olduğunu düşünüyordu. Ayrıca bu “teori” Yugoslav Revizyonizmi’nin “bloksuz dünya” teziyle hemen hemen aynı şeydi. Sosyalist bir ülkenin krallık ve prenslikle yönetilen ülkelerle aynı kategoriye ve kampa konulması doğru değildi. Bu Çin’in ilgili ülkelere şirin gözükme, yayılcı emellerini gerçekleştirmek için attığı bir adımdı. Son olarak bu “teori” halkların demokratik hak ve özgürlükleri kazanmak ve sosyalizm için verdikleri mücadeleyi reddetmek anlamına geliyordu.

“Üç Dünya Teorisi”nden çıkarılacak dersler ve sonuçlar nelerdir?

a) Burjuvazi ve Proletarya arasındaki çelişmeyi yok saydığı için Şovenist ve Sosyal Emperyalist bir teoridir.

b) Halklara ve devrimcilere ABD ve özellikle SSCB’ye karşı birleşmeleri, hükümet ve iktidarlarını desteklemelerini öğütlediği

için gerici bir içeriğe sahiptir.

c) Ezilen uluslarla emperyalist güçler arasındaki çelişkiyi yok saydığı için gericidir.

d) Sosyalist sistemle emperyalizm arasındaki çelişkiyi içermediği için gericidir.

e) Ülkeleri sadece ekonomik gelişmişlik düzeyine göre grupladığı için gericidir.

f) AET (AB) ve NATO'nun desteklenmesini savunduğu için gericidir.

g) Sovyetlerden yardım alan ulusal kurtuluş savaşlarını düşman-

ca karşıladığı için gericidir.

“Üç Dünya Teorisi” ile gelişen nokta emperyalizm dururken silahı birbirine doğrultup ateşlemenin sonucudur. Emperyalizmin en önemli özelliği böl, parçala, yönettir. Önce Yugoslav revizyonizmini Sosyalist bloğu bölmek için kullanmış; ardından SBKP ve ÇKP-AEP arasındaki çelişmeleri derinleştirmek için uğraşmış, ABD-Çin görüşmeleri ile parçalamış ve yönetmeye başlamıştır.

Savaşın bilinen kuralıdır. Dost cepheyi geniş, düşman cephesini dar tutacaksın. Hedefi vurmak için odaklanacaksın. Her yöne rasgele yumruklar sallamak yerine uygun zamanı kollayıp öyle harekete geçeceksin.

Sosyalizmin bir tarihsel dönemi kapandı. Bugün bizlere düşen; gerekli dersleri çıkarıp emperyalizmin, bölüp parçalamasına ve yönetmesine izin vermemektir. Kapitalizm yeryüzünden silinmedikçe insanlık tehlikededir.

ARNAVUTLUK FIRTINALI BİR DENİZDE YOL ALMANIN ADIDIR

Hiçbir devrim modeli ithal edilemeyeceği gibi indirgemeci bir yolla tekrar da edilemez. Arnavutluk deneyimi şablonculuktan uzak bir bütün halinde incelendiğinde faydalanılacak, ders çıkarılacak pek çok uygulama göze çarpar.

İşgal'den harap bir şekilde çıkan ülke kısa sürede toparlanmakla kalmayıp şaşırtıcı gelişmeler göstermiştir. Dış destek (Sovyet- Çin vb.) sıçrama yaşanmasında yardımcı olmuşsa da asıl etken özgücüne güvenen, halkı bir çok yolla kuruluşa dahil eden bir anlayışın hayata geçirilmesidir. AEP ve Enver Hoca sorunları karnameler yoluyla çözmek yerine kitle siyasetini benimsemiş kampanyalar yoluyla halkın katılımını önemsemiştir. Ekonomide 5 yıllık kalkınma planları halka anlatılıp/açıklanıp katılımı sağlanmış, gelen öneriler değerlendirilip uygulamalara öyle geçilmiştir.

Bürokratizme karşı gerek devlet kadroları gerekse parti kadro-

ları sürekli uyarılmakla kalmayıp belli sürelerle başka çalışma alanlarına gönderilip bilgi sahibi olmaları, kırtasiyecilikten, masa başı devrimcilikten kurtarılmaya çalışılmıştır.

AEP'in halka olan güveni seçimlerde karşılığını bulmuş halkın da AEP'e güvendiğini çeşitli defalar göstermiştir. Yapılan pek çok seçim hem katılım hem de verilen destek açısından dikkate değerdir. Hemen her seçimde Demokratik Cephe adaylarının %100'e yakın oy alması gerçekleşmesi zor bir başarıdır.

Bugün Arnavutluk devrimi yok, orada artık kapitalist ilişkiler hüküm sürüyor. Ancak sonuca bakarak “yenildi, o zaman yanhıştı türü çıkarsamalar” anlayıştaki kabalığı, düşülen sığılığı gösterir. Evet sonucun böyle olmasında AEP'in de bir payı vardır ancak sosyalist kampın çözüldüğü bir dönemde ayakta kalmanın zorluğu da göz ardı edilmemelidir.

Her devrim ezilen halkların kal-

binde yerini alırken, yaşanan her yenilgi bilinçleri çelmelemiş, adeta hafıza yitimine yol açmıştır. Gerekli dersler çıkarıldığında yenilgiler de öğreticidir. Dünya devrim hareketi için çözümlenin/dağılmanın ne zaman başladığı her dönem tartışma konusu olmuştur. Burjuva yazarlar Lenin'e, Troçkistler Stalin'e atıfta bulunmuş sosyalist cephede ise çeşitli olaylar ve tarihler sayılıp dökülmüştür.

Yenilgiden Lenin'mi sorumlu yoksa Stalin'mi? Şaka bir yana burjuva ve Troçkist “yazarlar”ı bir kenara bırakırsak sorunun tek bir cevabının olmadığını görürüz. Başlangıçla bitiş arasındaki mesafe ve duraklar katedilen yolun özelliklerini belirler. Neden ile sonuç arasındaki bağ, yaşanan süreci doğru analiz etmekle kurulabilir.

SOSYALİST KAMPIN PARÇALANMASI

Paris Komünü'nden beri eşitlik, kardeşlik ve özgürlük, sosyalizmin

temeli kabul ediliyordu. Toplumsal statüsü ne olursa olsun herkes aynı haklara sahipti. Modern revizyonistler Çin ve Arnavutluk'la ilişkilerini kesip aç kurtlar gibi fırsat kollayan emperyalistlerin önüne atmışlardı. Emperyalist ya da faşist rejimlerle dahi bu kadar rahat ilişki kesemezken kardeş ülkelere reva görülen bu tutum nasıl açıklanmalı?

Modern revizyonistler bir taraftan devrimci değerleri öğütürken diğer taraftan karşı çıkanları çeşitli biçimlerde cezalandırıyordu. Çin ve Arnavutluk'la ilişkilerin kesilmesi dünya halkları gözünde bardağı taşırmış, özelde Kruşçev genelde Sovyetler Birliği'nin itibarının irtifa kaybettiği dönem başlamıştı. Kruşçev'in hızla alçalışı 1964 yılında yere çakılmasına ve iktidarı Brejnev'e kaptırıp siyaset sahnesinden çekilmesine yol açmıştı.

Sosyalist kampın karşısında iki seçenek vardı; ya etle tırnak gibi birleşip emperyalizmin karşısına dikilmek ya da kendi küçük kamplarını kurarak kolay lokmalar haline gelmek. Tarih bize ikincisinin tercih edildiğini gösteriyor. Anlaşmazlıklar aşıl-maya çalışılmak yerine sorunlar mutlaklaştırılıp kardeş kavgası-

AEP'in halka olan güveni seçimlerde karşılığını bulmuş halkın da AEP'e güvendiğini çeşitli defalar göstermiştir. Yapılan pek çok seçim hem katılım hem de verilen destek açısından dikkate değerdir. Hemen her seçimde Demokratik Cephe adaylarının %100'e yakın oy alması gerçekleşmesi zor bir başarıdır. Bugün Arnavutluk devrimi yok, orada artık kapitalist ilişkiler hüküm sürüyor. Ancak sonuca bakarak yenildi, o zaman yanlıştı türü çıkarsamalar anlayıştaki kabalığı, düşülen sığlığı gösterir. Evet sonucun böyle olmasında AEP'in de bir payı vardır ancak sosyalist kampın çözüldüğü bir dönemde ayakta kalmanın zorluğu da göz ardı edilmemelidir.

nın önü açıldı.

Emperyalizm kardeş kavgasının bitmemesi için elinden geleni yaptı. Sovyetleri sıkıştırmak için Çin kartını, Çin ve Arnavutluğu sıkıştırmak için ise Sovyet kartını her zaman masada tuttu.

Sovyet revizyonistleri kötü bir miras yedi gibi sosyalizmin ana yurdu, dünya devrimci hareketinin kumanda merkezi imtiyazını kısa sürede harcadılar. Sovyetler Birliği ve SBKP sıradanlaştı. Çin-Arnavutluk bloğu ise revizyonizme karşı mücadele sürecinde haklı olarak elde ettiği sempatiyi uzun süre koruyamamış, rekabet hırsı topuzun ayarının kaçmasına, emperyalizmle mücadelenin adeta ikinci plana atılmasına yol açmıştı. Sovyet revizyonistleri 1965 yılı ocagında Arnavutluğun Varşova Pakti toplantılarına tekrar katılmasını istediğinde AEP; ilişkilerin kesilmesinden beri tüm maddi zararların karşılanmasını, Sovyetlerin özür dilemesini, yokluğu sırasında alınan tüm kararların birer örneğinin verilmesini şart koştu. Görüleceği gibi gemiler artık yakılmış kavga tohumları çiçeklenmeye başlamıştı.

AEP'in 5. kongresi 01.11.1966 tarihinde toplandı. Kongre kararları sosyalist kampın dağıldığını, köprülerin atıldığını, adeta dönüşü

olmayan bir yola girildiğini gösteriyordu. *"Bugün revizyonist cephe, temelinden sarsılmış durumdadır; revizyonist cephe birbirlerini parçalamaya hazır bir aç kurt sürüsüne benzemektedir..."* (Enver Hoca, 5. Kongre Raporu)

Kongrede ayrıca ilk defa emperyalizmle modern revizyonizmin aynı derecede tehlikeli ve düşman olduğunun ilanına tanık olundu. *"Birleşik emperyalist-revizyonist cepheye karşı, bütün dünya halklarının devrimci birleşik cephesi kurulmalıdır."* (Enver Hoca 5. Kongre Raporu)

Kongre öncesinde Çin heyeti ile yapılan konuşma gidişatın yönünü açıkça gösteriyordu. *"Modern revizyonistler kapitalist burjuvadır... ancak bir silahlı devrimin patlak vermesi bu ülkelerdeki kötüye gidişi durdurabilir ve tersine çevirebilir"* (Leninist Parti ve Kadrolar-Enver Hoca, Çu En lay ile bir konuşma-1966)

SOSYALİST ÜLKELERLE İLİŞKİLER

2. Paylaşım Savaşı'ndan sosyalizmin galip çıkması emperyalizmi zor duruma düşürmüştü ancak amaçlarından asla vazgeçirmemişti. Savaştan adeta karla çıkan ABD Marshall yardımları adı altında Avrupa'da kapitalizmi tekrar restore etme yolunu tuttu. Devrimini yapmış ancak yalpalayan Yugoslavya gibi ülkeler üzerinden de sosyalist cephede gedik açmanın çabası içindeydi.

Yugoslavya

ABD Marshall yardımları ve Kızılhaç üzerinden pek çok ülkeye ajan, provokatör, asker vb. yoluyla ilgili ülkelerin yöneticilerini satın almaya, yönlendirmeye çalışmıştır. Kızılhaç yoluyla gelen yardımlar ilgili ülke yetkililerine teslim edilmiyor ya da onlarla birlikte nasıl dağıtılacağı kararlaştırılmıyor-

du. Yardımı yapacak emperyalist ülkelerin asker, bürokrat, ajanları tarafından tamamen keyfi, kendi amaçları doğrultusunda ve yardımı alacak kişilerle irtibat kurularak veriliyordu. Yardım adı altında ilgili ülkelerde yöneticiler satın alınmaya, dize getirilmeye çalışılıyordu. Pek çok sosyalist ülke (Arnavutluk dahil) bu "yardım"ların amacını bildiği için kabul etmezken Yugoslavya kucak açmış, ilişkileri her zaman sıcak tutmuştu. Yugoslav yöneticiler iki kampa da göz kırparak pragmatist (faydacı) siyaset gütmeye çalışılıyordu.

Yugoslavya Arnavutluk ile birleşmek üzereyken Enformasyon Bürosu'nun (Dünya Komünist Partileri Danışma Konseyi) 1948 yılında Yugoslav yöneticilerini hainlikle suçlayıp dışlamasıyla bu plan suya düşmüştü. Stalin'in ölümü ardından Kruşçev, Belgrad'ı ziyaret edip (1955) Yugoslavya'nın "itibar"ını iade etmiştir.

Yugoslavya, Macaristan ve Polonya da karşı devrimci ayaklanmaların örgütlenmesinde önemli roller alarak emperyalizmin Truva atı olduğunu birkez daha kanıtlamıştır. 1957 Komünist Partiler Toplantısı'nda ve 1960 yılındaki toplantıda tekrar tekrar teşhir edilip mahkum edilmişlerdir.

Enver Hoca Yugoslav Revizyonizmi hakkında şöyle diyor; "Yugoslav keşmekeşi, iktidar mücadelesi, şoven rekabetlerinde, onların da geleceğini, içinde son bulacakları lağımı gösteriyor" (Enver Hoca - Modern Revizyonizm, 1966)

Sovyetler Birliği

Sovyetler ile ilişkiler 1960 Komünist Partiler Toplantısı'na kadar küçük pürüzler dışında iyi gidiyordu ancak 22. Kongreden (1961) itibaren koptu. AEP, Sovyetler Birliği'nde 1956'dan itibaren revizyonizmin iktidara geldiğini öne sürdü. AEP 5. Kongre'sinden itibaren (1966) ise Sovyetleri Sosyal Emperyalist olarak tanımlamakta

ve emperyalizmle aynı kefeye koymaktaydı. "...birleşik emperyalist cepheye karşı bütün dünya halklarının birleşik devrimci cephesi kurulmalıdır" devamında "Revizyonistleri bu cepheye (anti emperyalist) katmak demek, 5. kolu, Truva atını cepheye sokmak ve onu içinden baltalamak demektir." (5. Kongre Enver Hoca, 1966)

İlerleyen yıllar ilişkilerin koptuğu, mücadelenin sertleştiği, söylemlere kavga tonunun hakim olduğu bir dil getiriyordu. AEP 7. kongresi (1976) gelinen noktayı özetliyordu "... ne Sovyetler Birliği'nde ne de diğer Doğu Avrupa ülkelerinde artık proletarya diktatörlüğü yoktur. Buralarda yalnızca tek bir diktatörlük, kapitalist ve faşist diktatörlük vardır." devamında " somut koşullar ve eylemler, objektif gerçekler, bizi günümüz dünyasında 2 süper devlet ABD ve SSCB nin, tarihin gördüğü en büyük ve en tehlikeli saldırgan emperyalist devletler olduğu sonucuna götürmektedir..." (Enver Hoca 7. Kongre, 1976)

Bu ton ve üslupta süren karşılıklı mücadele çok geçmeden dünyada da karşılığını buluyordu. Sosyalist kamp emperyalizmi bırakıp birbirinin boğazına sarılıyordu. Türkiye o dönemi en sıcak yaşamış ülkelerden biridir. İdeolojik mücadelenin bilimsellikten kopması, demagojik söylemlerin revaçta olmasına, politik mücadelenin adeta freninin kopup kontrolden çıkmasına yol açıyordu.

Avrupa Komünizmi

2. Paylaşım Savaşı sırasında Fransız, İtalyan, İspanyol vb. Komünist Partileri faşizme karşı iyi sınavlar vermiş, dünya halklarının gönlünde yer edinmişlerdi. Savaştan sonra ise bir çoğu iktidar/sosyalizm hedefinden sapmış reformist ya da revizyonist partilere dönüştüler.

İtalyan Komünist Partisi Genel Sekreteri Togliatti "çok merkezci" tezini 1962 yılında açıklamıştı. Ona göre komünist ve işçi partilerinin güçlerini birleştirmek yerine bölgesel kalması tercih edilmeliydi. İlerleyen yıllarda işi son noktaya taşıyan İtalyan Komünist Partisi "... Avrupa'daki ve tüm dünyadaki barışın sürdürebilmesinin bir garantisi olan güçler dengesinin korunması gereği İtalya NATO'da kalmalıdır" diyordu. (Avrupa komünizmi anti komünizmdir- Enver Hoca, 1979)

İspanya Komünist Partisi de 1978 yılındaki kongrelerinde Marksist-Leninist bir parti olmadıklarını "Marksist demokratik devrimci" bir parti olduklarını "Leninizm'in" günümüzün marksizmi sayılamayacağını ilan etti.

Fransız Komünist Partisi Maurice Thorez yönetiminde uzunca yıllar doğru bir çizgi izledi. İkinci paylaşım savaşında, Marshall yardımları, NATO, Vietnam, Stalin meselesi vb. konularında iyi sınavlar verdi. İlerleyen yıllarda onlar da revizyonizme kaydılar. 22. kongrelerinde "...sosyalizme, sınıf mücadelesi vermeden ve burjuvazi mülksüzleştirilmeden geçileceğini ve proletarya partisinin yönetici rolünün zorunlu olmadığını" söylediler.

AET (AB) parlamentosunda ve diğer organlarda da çalışmaya sıcak bakan Avrupa "komünist"lerinin 1979'lardaki sloganları 'Emekçiler Avrupası'nın yaratılmasıydı. Bugün ülkemizde devrim mücadelesinden kaçıp çözümü AB'ye girmekte arayanların akıl hocalarının kimler olduğu anlaşılıyor. 'Emeğin Avrupası' sloganının ise 30 yıldır bayatlamış, gerçek sahiplerinin dahi hatırlamadığı patlak bir can simidi olduğu görülüyor.

Çin

SBKP 22. kongresinde (1961) ilişkilerin kesilmesi ardından Çin, Arnavutluğun yardımına koştu. E-

ekonomik, teknik, teknolojik hiçbir yardımdan kaçınmadı. Böylece ideolojik alanda süren birliktelik (1957-60) her alana yayılmış oldu. Çin'de büyük proleter kültür devrimi başladığında Arnavutluk da buna paralel adımlar attı. İlişkilerin sıcaklığı kongrelere de yansımıştı.

"Bugün başında ABD'nin bulunduğu emperyalizme, başında Sovyet önderleri olan modern revizyonizme karşı verilen mücadelenin en önünde, önderliğini seçkin Marksist- Leninist, Mao Zedung yoldaşın yaptığı ÇKP ve Yüce Çin Halk Cumhuriyetinin güçlü ve metin olarak durması, inkar edilemez tarihi bir olgu ve halklar ile uluslararası komünizm için büyük bir tarihtir." (Modern Revizyonizm ile Mücadele, Enver Hoca 1966)

Çin-Arnavutluk ilişkileri Mao Zedung'un ölümüne kadar bazen aksasa da sıcak bir tonda sürmüştü. "Çin halkının şanlı devriminde ve sosyalizmin inşasında kazandığı tarihi zaferler, yeni halk Çin'inin yaratılması ve onun bugün dünyada sahip olduğu büyük itibar, büyük devrimci Mao Zedung yoldaşın adına, öğretilerine ve önderliğine doğrudan bağlıdır." (Modern Revizyonizm ile Mücadele, Enver Hoca 1966)

Mao'nun ölümü ardından Çin "üç dünya teorisi"ni daha üst perdeden dillendirip dış politikanın ana eksenine oturtmuştu. Çin'in emperyalizmle (ABD) ilişkileri geliştirip sosyalist cepheyi (özelde SSCB) baş tehlike (baş düşman) olarak görmesi Arnavutluk'la ilişkilerin soğumasına, 1978'den itibaren de kopmasına yol açtı. **Daha önce Çin'in görüşlerini sorgulamadan kabul eden AEP şimdi sorgulamadan reddediyordu. Siyasetin sert tonda yapılması kulvar değişikliğini zorlaştırıyor; AEP'in ortaya attığı yeni tezlerin sorgulanmasına yol açıyordu. Özellikle Mao sonrası Çin konusunda AEP'nin savundukları haklı olmasına rağmen süreci**

Çin devriminin başlangıcına kadar götürüp tamamını mahkum etmesi kafaları karıştırıyordu.

"... Mao'nun hayatta olduğu tüm dönem boyunca Çin siyaseti genel olarak yalpalayan bir siyasetti; içinde bulunulan durum ve koşullara göre değişiyordu; Marksist- Leninist omuriliği yoktu. Önemli bir siyasal soruna bugün başka, yarın başka bir biçimde yaklaşıyordu..." (Emperyalizm ve Devrim- Enver Hoca 1978)

Büyük Proleter Kültür Devrimi konusunda da toptancı davranılmış, o dönem övülüp Arnavutluk'ta benzer uygulamalara gidilmiş, sonuç da alınmıştı. Ancak artık o da hedef tahtasındaydı. "olayların akışı gösterdi ki büyük proleter kültür devrimi ne bir devrimdi, ne büyüktü ne de kültürel ve özellikle zerre kadar proleter değildi... bir saray darbesiydi." (Emperyalizm ve Devrim- Enver Hoca 1978)

Bugün dahi geçerliliğini koruyan Halk Savaşı Stratejisi de eleştirilerden nasibini almış, Çin'e karşı çıkmak adına yok sayılmıştır. "... Mao'nun 'halk savaşı' teorisi... anti- Marksist, anti- Leninist ve bilim düşmanı niteliği açıkça ortaya çıkar..." (Emperyalizm ve Devrim- Enver Hoca 1978)

AEP, ilişkiler kesildikten sonra Çin yöneticilerini emperyalistlikle suçlamış ve ağır eleştirileri getirmiştir. "Çin sosyal emperyalizmi, eski ve yeni Çin kapitalist burjuvazisini halk üzerinde egemenliğini güvence altına alacak bir örgütlenme oluşturmak için mücadele etmektedir. Çin revizyonizmi bu örgütü ve bu egemenliği faşist yolla, kırbaç ve baskı ile yerleştirmeye çalışmaktadır..." (Emperyalizm ve Devrim- Enver Hoca 1978)

Küba

Sovyetler Birliği sosyal emperyalist ilan edildikten sonra hangi sebeple olursa olsun onunla diyaloga giren, ilişkiye geçen her ülke mahkum ediliyordu. Küba

da bu eleştirilerden nasibini almış, hak etmediği bir dille saldırıya uğramıştı. "Sovyetler Birliği'nin ve Küba'lı paralı askerlerin Angola'ya müdahalesi bu niteliktedir. (sömürgeleştirme)... Kübalı paralı askerler Sovyetler Birliği tarafından gönderilen sömürge ordusudur." (Emperyalizm ve Devrim- Enver Hoca 1978)

İran ve Afganistan

Arnavutluk yalnızlaştıkça dış siyasette kaosa sürüklenmiş; düştüğü durumun intikamını almak için Sovyetler Birliği'ni hedef tahtasına koymuştu. "Bu nedenle, İran proletaryası ve halkı hem Amerikan, İngiliz ve Fransız emperyalizmine ve hem de Sovyet Sosyal Emperyalizm'ine karşı tetikte olmalıdır, çünkü "TUDEH" partisi tekrar canlandırılmış olacak ve Sovyetler Birliği İran'da 'demokratik' bir hükümet kurarak iktidara gelecek bir Bahtiyar ya da onun gibi birini bulmaya çalışacaktır." (Orta Doğu Üzerine Düşünceler- Enver Hoca 1979)

Ayetullah rejiminin niteliği bilinmesine rağmen TUDEH, Halkın Fedailerini gibi marksist yapılar yerine tercih edilmesi gidilen yolun yönünü ele veriyordu.

Sovyetler Birliği'nin Afganistan'da iktidara gelen ilerici güçleri desteklemek adına işgale girişmesi yanlış bir adımdı. Başında ABD'nin bulunduğu emperyalistler Pakistan üzerinden gerici güçleri CIA eliyle örgütleyip, silahlandırmış şeriat adı altında girilen her yerde katliamlara girişilmişti. Çin yöneticileri Pakistan yoluyla Afgan gericilerine destek veriyordu. AEP böyle bir süreçte fiili olarak desteklemese de Sovyetler Birliği'ne karşı çıkmak adına bu girdaba kapılmıştı.

"Ateş, yabancı işgalcilere sürekli ateş!" (Orta Doğu Üzerine Düşünceler- Enver Hoca 1979)

"Raporları okurken veya TV'de sık sık Afganlı savaşçıların Sovyet

işgalcilerine karşı eylemlerinden bölümleri izlerken, kar, buz, yağmur ve diğer güçlükler arasında ve yalnızca tüfekleriyle nasıl kayadan kayaya atladıklarını görünce şanlı ulusal kurtuluş savaşımıza geri gider ve halkımızın cesareti, yiğitliği ve fedakarlığını hatırlayalım...” (Orta Doğu Üzerine Düşünceler-Enver Hoca 1979)

HALKA GÜVEN HALKIN DA GÜVENİNİ KAZANDIRIR

Dış politika da tartışmalı/ çatışmalı süreçler yaşanırken ülke içinde işler iyi gidiyordu. Halkın siyasal yaşama katılımı üst düzeydeydi. Ekonomik alanda sürekli gelişme yaşıyor, pek çok proje halkın doğrudan katılımı, inisiyatif almasıyla hazırlanıyor ve uygulamaya konuluyordu.

13-20 Şubat 1961 yılları arasında AEP 4. kongresi toplandı. 1960 yılına kadar sosyalist sektörün ekonomi içindeki ağırlığı hızla arttı.

SEKTÖR	%
Sanayi Üretimi	99
Tarım Üretimi	90
Milli Gelir	90

SINIFLAR	%
İşçi Sınıfı	22,5
Köylüler	62,8
Aydınlar	13,6

Tablolardan görüleceği gibi özel mülkiyet büyük oranda tasfiye edilmiştir. Sınıf bileşeninde önemli değişiklikler olmuş, devrim öncesi adeta sıfıra yakın olan işçi sınıfı toplumun neredeyse ¼ ini oluşturmaya başlamıştır.

Ayrıca 1960-65 yıllarını kapsayacak 3. beş yıllık plan kabul edildi. Kongre sonrası SBKP ilişkilerin kesilmesine yol açacak süreci hızlandırdı. İlişkilerin kopması sonrası Arnavutluğun toplam dış ticaretinin yaklaşık yarısını SSCB

ile yapmasından kaynaklı ekonomi zor bir döneme girdi. Yardımların kesilip uzmanların geri çağırılması pek çok projenin yarım kalmasına, halkın çektiği sıkıntıların artmasına yol açtı. Modern revizyonistlerin AEP ile halkın arasını açmak, Arnavutluk'u dize getirmek için her yolu denemesi sonuç vermemiş 3 haziran 1962 yılında yapılan halk meclisi temsilci seçimlerine katılım %100 ü bulmuştu. Oyların tamamına yakını demokratik cephe adaylarına verildi

1962 yılında Çin Arnavutluğa krediler, teknisyenler vb. göndererek yardımlarda bulundu. Çin'de büyük proleter kültür devrimi başlatıldığında Arnavutlukta da paralel adımlar atıldı.

Dini gericiliğe karşı başlatılan kampanyalar yoluyla halkın bilinçlendirilmesi çalışmaları hızlandı.

Bürokratizme karşı kampanyalar başlatıldı. Kadroların uzun süre aynı mevkide kalmaktan kaynaklı yozlaşmasını önlemek için çeşitli görevlere kaydırıldı. Mevcut kadroların %25'i köylük bölgelere üretime katılmaya gönderildi.

Aydın ve akademisyenlerin her yıl bir ay süre ile köylük bölgelerde çalışmaya katılması sağlandı. Öğrenim gençliğinin de çeşitli üretim alanlarında gönüllü çalışması teşvik edildi.

Orduda rütbeler kaldırılıp siyasi komiserlik sistemi getirildi

1962 ve 66 yılları arasında meclis seçimlerinde halk %100'e yakın bir oyla AEP'e olan desteğini gös-

termiş oldu.

AEP 5. kongresi 1966 Kasım'ında toplandı. Kongre ideolojik ve kültürel alanda atılım kararı aldı. Bürokrasiye karşı mücadele başlatıldı.

Tarımın kolektifleştirilmesi 1966 Mart'ında tamamlandı.

Devlet görevlileri (partili, asker, öğretmen, sanatçılar vb.) erkeklerde yılda bir ay kadınlarda 15 gün olmak üzere üretim sürecinde çalışacaklardı.

Kadının üretime katılmasında da gelişmeler yaşandı. 1967 yılında işçilerin %42'sini kadınlar oluştuyordu

Pek çok olumsuzluğa rağmen Arnavutluk ekonomisi gelişmiş, halkın yaşam koşullarında büyük ilerlemeler sağlanmıştı. Tarım ülkesi bile sayılmayan Arnavutluk devrimden sonra hızla sanayileşme sürecine girmiş parlak başarılar elde edilmişti. Devrimden sonra tarım üretimi de 2-3 kat artış göstermiştir. Ekonomi sağlamaştıkça milli gelir ve ücretlerde gözle görülür iyileşmeler sağlanmış oldu.

1974 yılında savunma bakanı Bekir Balluki darbe girişiminde bulunduğu iddiasıyla görevden alındı

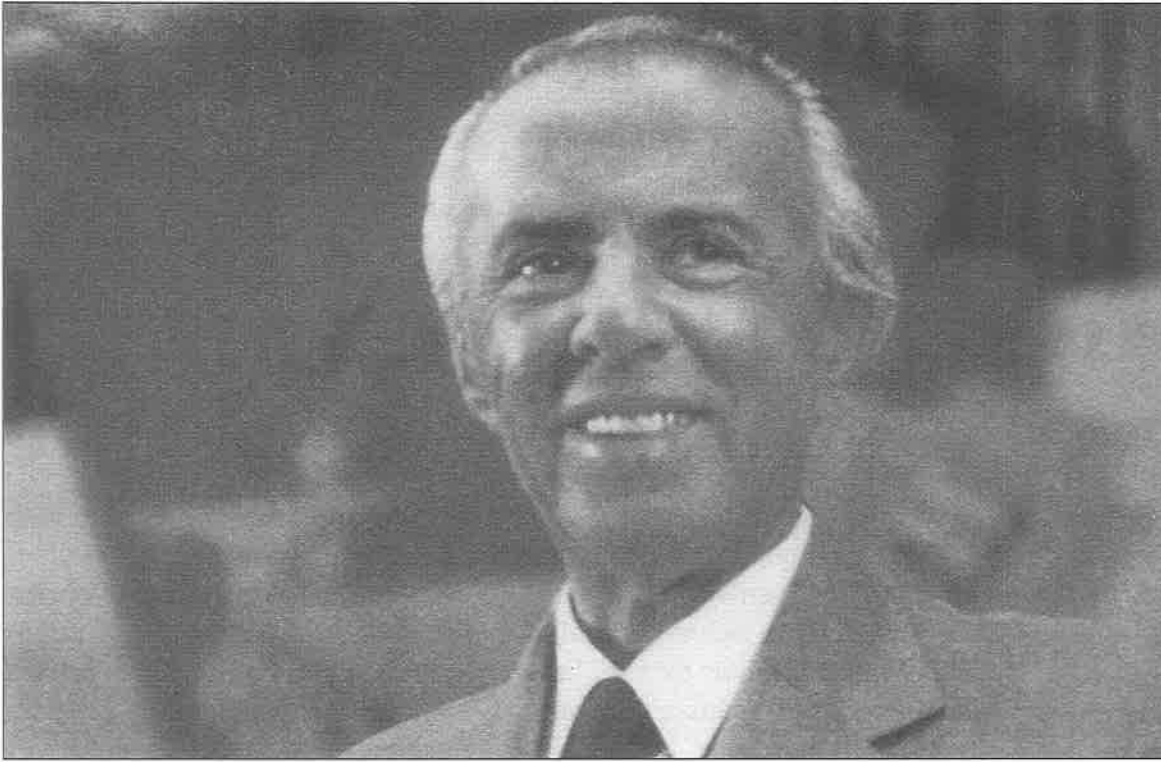
1976 yılında 7. Kongre toplandı. Kongre önemli kararların alındığı ve başarıların elde edildiği bir dönemde toplandı.

Arnavutluk Sosyalist Halk cumhuriyeti olarak ülkenin adı değiştirildi

Ülkemizde milyonlarca insan o-

SEKTÖRLER	YILLAR (%)					
	1938	1950	1955	1960	1966	1975
Sanayi	100	638	1150	2530	-	9867
Tarım	100	-	-	160	217	-
Ticaret	-	100	205	-	-	-
Milli Gelir	-	100	170	251	362	-
Reel ücret (sanayi)	-	100	120	155	-	-
Reel Ücret (tarım)	-	100	135	182	-	-

• yüz yazan bölümler karşılaştırmada başlangıç değerini gösterir

kuma yazma dahi bilmiyor. Hastane kapılarında rehin kalan, vergi ve diğer borçlar yüzünden intihar eden, hapishaneye düşen binlerce insan vardır. Arnavutluk 1976'lar da tüm bu sorunları kökten çözüme bağlamıştı. *"Sosyalist Arnavutluk, yeryüzünde bütün vergileri kaldıran ilk ülke oldu. Eğitim ve sağlık hizmetleri şehir ve köylerdeki nüfusun tümü için parasızdır."* (Enver Hoca 7. Kongre-1976)

Dünyada ve ülkemizde kadınlar ya eve hapsedilmiş, ya da çok düşük ücretlerle çalışmak zorunda bırakılmıştır. Arnavutlukta yine o dönem kadının erkekle eşit şartlarla yan yana mücadele ettiği ortam hazırlanmıştı. Bir yandan çocuk yuvaları, kreşler vb. yapılırken diğer yandan kadın üretime doğrudan katılıyordu. *"Bugün kadınlar, ülkemizdeki emekçi halkın %46'sını oluşturmaktadır."* (Enver Hoca 7. Kongre-1976)

Türkiye'de elektriksiz ve telefonsuz köy kalmadığından dem vurulalı 15-20 yıl oluyor. Elektrik ve telefon "gelişmenin", "çağ atlamanın" birer göstergesi olarak anlatılıyor. Eleştirilen, yoksul, gelişmemiş görülen Arnavutlukta bu sorun yaklaşık 35 yıl önce çözülmüştü. "bütün ülkenin elektriğe kavuş-

masının ardından, bütün köylerde telefon bağlantısı kurulması sağlanmıştır." (Enver Hoca 7. kongre-1976)

1978'lerde Çin'le ilişkilerin kesilmesi Arnavutluğu iyice yalnızlığa itti. Diğer sosyalist ülkelerle ilişkileri büyük oranda kopuk olması sıkıntıları büsbütün arttırıyordu. 1980 başları içe kapanmanın zararlarının su yüzüne çıktığı, artık mücadelenin, kavganın içeride verildiği yıllar oldu. Enver Hocadan sonra devrimin mimarı sayılan, yaklaşık 35 yıldır başbakanlık düzeyinde çalışan Mehmet Şehu yabancı ülkelerin ajanı suçlamasıyla 1981 yılında görevden alındı. Bazı yöneticiler idam edildi. 1982 yılında ise Mehmet Şehu'nun intihar ettiği söylendi. Tam deprem atlatıldı, sular durulacak derken 1982 yılında Mehmet Şehu'nun yerine başbakanlığa getirilen Adil Çarçani'nin ABD, SSCB ve Yugoslav gizli servislerine 2. dünya savaşından beri ajanlık yaptığı ileri sürüldü.

DEVRİME ADANMIŞ BİR YAŞAM

4 Kasım 1985 yılında Arnavutluk devriminin önderi dünya sosyalist hareketine sayısız hizmetlerde bulunmuş Enver Hoca öldü.

Enver Hoca onlarca yıl Arnavutluk siyasetine yön vermekle kalmayıp dünyada adından devamlı bahsedilen kişiydi. İlkel konularda tavizsiz, mücadelenin, kavganın en sert yaşandığı anlarda kararlı duruşuyla düşmanında bile saygı uyandırmıştır. Sonuçları çok kötü olsa da doğru bildiğini söylemekten asla çekinmedi. Arnavutluğun simgesi kartal belki de en çok onun kişiliğinde karşılığını buluyordu.

İnandığı, güven duyduğu kişilerin karşı-

sında adeta çocuklaşır. Çıkar-sız, temiz, duru bir heyecanı hep içinde taşırdı. Stalin'le görüşmek için gittiği Sovyetler Birliğinde sanki bir devletin başkanı değil de, bir çocuğun ruh halini taşıyordu. *"Moskova'ya bu ziyaret için, parti merkez komitesince seçilen arkadaşlarım ve ben, büyük Stalin'le karşılaşacağımız için anlatılmaz bir sevinç duyuyorduk. Marksist-Leninist teori ile ilk tanıştığımızdan beri gece gündüz, Stalin ile karşılaşmayı düşlemekten vazgeçmemiştik..."* (Enver Hoca Stalin'i anlatıyor)

Yazımızda Arnavutluk'ta yapılan hatalar ve doğrulara değinmeye çalıştık. Hiçbir devrimcinin hatasız olmadığı gibi Enver Hoca'da hatasız değildir. Amaç hatalarından dolayı yerden yere vurmamak doğru olmadığı gibi başarılarından yola çıkarak azizleştirmek de doğru olmayacaktır. Her başarıdan olduğu gibi başarısızlıktan da öğrenmesini bilmeliyiz.

Enver Hoca yaşamda doğru bildiklerinin arkasından korkusuzca, gözünü kırpmadan giden büyük bir devrimciydi. Gülümsemenin en çok yakıştığı insanlardan biriydi.

ÜRETEN BİZİZ, YÖNETEN DE BİZ OLACAĞIZ

SİSTEMİN KRİZİNE SENDİKALARIN VE SOLUN KRİZİ EŞLİK EDİYOR

Emperyalist kapitalist sistem sürekli bir kriz halindedir. Bu, kapitalizmin doğasında vardır. Ancak dünya çapında yaşanan bunalımların her birinin ayırt edici özelliklerinin de olduğu bilinen bir gerçektir. Hepsinde de aşırı üretim denilen, oysa bizim eksik tüketim dediğimiz olgu yatmaktadır. En özgün sayılabilecek kriz ise 2008'de başlayan ve bugüne sarkan "küresel kriz"dir.

90'lı yıllarda reel sosyalizmin çözülüşüyle dünya tek pazar haline geldi Küreselleşme denilen süreç, aslında uluslar arası tekellerin sınırsız dolaşımından başka bir şey değildir. Emperyalizm, reel sosyalizmin çözülüşüyle birlikte sosyalizmden boşalan pazarları ele geçirme eğilimi gösterdi. Dünyanın çok az bir kısmı bu ablukanın dışında kalmasına rağmen yapılması gerekenler artık, kapitalizmin işleyiş yasaları tarafından dikte edilmeye başlandı. Hızlı bir şekilde uluslararası tekellerin serbest dolaşımını sağlamak amacıyla MAİ, MİGA gibi anlaşmalar, Dünya Bankası, IMF ve DTÖ tarafından birçok ülkeye dayatılıyor ve bu ülkeler çok uluslu şirketlerin sömürüsüne uy-

gun bir zemin haline getiriliyordu. Bilindiği gibi yine gümrük duvarlarının kaldırılması bu tekellerin isteği üzerine gerçekleştirilmişti.

Bu uygun ortamda dünyadaki üretim de büyük tekellerin ellerine geçerek, üretim artık en ucuz olan yerde yapıp en pahalı pazarlara sürülmeye başlandı. Türkiye gibi emeğin çok ucuz olduğu ülkeler, çevreyi kirleten üretim için de çok uygundu ve bu alanlar emperyalizmin sömürüsü için çok cazip görünmekteydi. İşbirlikçi iktidarların sık sık yabancı sermaye için uygun ortam hazırlama diye söz ettiği de aslında, emeği ucuz ve örgütsüz olarak sömürücülere sunmaktı. Bunun için "sosyal devlet"ten geriye kalanları ve ülke kaynaklarını uluslararası tekellere peşkeş çekmek için baş döndürücü hızda bir özelleştirme atağı başladı. Emperyalist tekeller; perakende satıştan hizmet sektörüne, bankacılıktan, içme suyunu kadar her alanı talan ederken aslında bir anlamda kendi mezarını da kazıyordu. Çünkü örgütsüz ve ucuz emek, satın alma gücünü de yitirirken, pazar ve üretim alanlarına el konulan orta burjuvazinin tüketim kapasitesinin de daralmasına

neden oluyor ve lüks tüketim sayılabilecek otomotiv vb. gibi sanayi dallarında tıkanmaya yol açıyordu.

Yaklaşık beş yıl önce "küreselleşmenin sonuçları sonunu hazırlıyor" derken bunları anlatmaya çalışmış ve örgütlenme ihtiyacına dikkatleri çekmek istemiştik. Emperyalizm krizi ötelemek için kredi köpüğü yaratmaya, yani henüz harcanmamış (üretime girmemiş) emeğe el koymaya karar verdi. Tüketici kredileri, otomobil kredileri, kredi kartları, mortgage vs.gibi önlemler tam da bu sırada krizi öteleme amaçlı devreye sokuldu. Özellikle konut kredilerine bel bağlandı. Çünkü üretim yeri sabit olduğu için istihdam yaratması da bekleniyordu. Ama krediler ödenemeyince köpük adeta patladı ve finans sektörü çöktü. Hemen ardından reel sektörde de çözülme başladı. İşte böylesi bir durumda 1929 bunalımından farklı olarak ulusal ölçekte önlemler alınamadı ve sistem bir bütün olarak ölüm sancılarını çekmeye başladı.

Ancak kriz ortamına gelinceye kadar işçi sınıfı tüm dünyada sendikasılaştırma saldırısından fazlasıyla etkilendi. Tüm dünyada

mülksüzleşme ve yoksulluk artarken sendikalar da üye kaybetmeye devam etti. Üretimin esnekleştirilmesi ve taşeronlaştırma gibi sebeplerle sendikalar politik öznelerden hızla uzaklaşarak mevcudu korumak için işverenin çizdiği çerçevenin içinde kalmaya özen gösterdiler. İşyerini kapatma tehditleri karşısında % 0 zamlarla TİS'ler (Toplu İş Sözleşmeleri) imzalanır oldu. Bu duruma en çarpıcı son örnek ise ABD'den geldi: Boston Globe adlı basın yayın organındaki yetkili Sendika, Boston Newspaper ile TİS imzaladılar. İmza karşılığında ise sendika 20 milyon dolar taviz vermiş, işçilerin mevcut gelirinin altında bir sözleşmeye imza atmıştır.

Kısacası tekeller küreselleşmenin getirdiği fırsatlardan yararlanarak karını artırma ve orta burjuvazinin alanlarını ele geçirme gibi başarılar elde etmiştir. Ama aynı zamanda bu durum kendi sonunu da hazırlayan bir olgudur. Ancak Marksizm'in en bilinen evrensel kuralını bir kez daha hatırlatmakta yarar var. Kapitalizm kendi kendine yok olmaz. Onu ortadan kaldıracak politik bir özneye ve politik öznenin yol göstericiliğinde birçok örgütsel yapılanmaya ihtiyaç vardır.

TEMEL SİYASİ GÖREV

Leninizm, işçi sınıfının partisinin olmadığı koşullarda temel siyasi görevin öncüsü, savaşçı partinin yaratılması olduğunu saptamıştır. Devrimi organize edecek olan siyasi organizasyon, ancak ideolojik netliğin ve kadro doygunluğunun olduğu koşullarda parti adını hak eder. Diğer durumlarda ise sadece o iddiada olma hali vardır. Türkiye özelinde düşünenecek olursak; bu boşluğun yarattığı alanlar, emperyalizm tarafından ideolojik ve politik saldırılara uğramaktadır. İşçi sınıfının bağımsız siyasi partisinin olmaması sebebiyle solda

duran birçok yapı ideolojik bombardımanın etkisi altına girmiş ve kafa karışıklığı yaşar hale gelmiştir. Emperyalizmin kimi saldırgan müdahalelerinden demokrasi beklentisi damıtanlardan, köylülüğün tasfiyesinden işçi sınıfının gelişeceği beklentisine girenlere kadar birçok düzeniçileşme durumu yaşanır olmuştur. Pratik karşılıklarına sık rastladığımız bu durumu birkaç örnekle incelemek konuyu daha da anlaşılır kılacaktır: Kürt ulusal sorununun çözümünü, "burjuva bir sorun" olduğu gerekçesiyle faşizmle barış arayışlarına girmek biçiminde şekillenen düşünceler, Leninizm tarafından saptanmış olan "emperyalizm çağında burjuvazi ilerici niteliğini kaybetmiştir bu görevi ancak devrimci sınıf olan proletaryanın öncülüğünde çözmek mümkündür" tezinden sapma olarak değerlendirilmelidir. Ulusların kendi geleceğini belirleme hakkını teslim etmeyen hiçbir çözüm halkların lehine bir çözüm değildir. Ayrıca emperyalist halkayı zayıflatmayan ulusal çözümler demokratik bir muhtevaya da sahip değildir. Bu nedenle bu temel çerçeveyi bildikleri halde başka kulvarlarda çözüm arayan sol yapılar için samimiyet eksikliğinden söz etmek haksızlık anlamına gelmez.

Solda durduğu halde düzeniçileşme kulvarında yol alan yapıların birçoğu sisteme karşı mücadelenin yerine AKP karşıtlığını koymuş bulunuyor. Sisteme karşı örgütlenmenin ve mücadelenin zorlaştığı bu süreçte, sistem tarafından üretilen hükümetlere karşı duruşu temel argüman haline getirmek devrimciliğin yerine düzeniçi arayışları koymaktan başka bir anlama gelmez. Seçimler (yerel) sürecinde devrimci bir örgütlülük değil, burjuva yöntemlere denk düşen aday gösterme yarışı da duruş kaymasının bir başka boyutuna örnektir. Devrimciler için hiçbir araç baştan lekeli değildir. Lekeli olan ise başvurulan yöntem ve çalışma tarzıdır.

"En iyi adayı biz gösteriyoruz" edasıyla seçimden seçime halkın karşısına çıkanlar aynı zamanda, Fatsa deneyiminin de içini boşaltmaya çalışmışlardır. Yerel yönetim deneyimini seçim kazanmaya indirgeyenler Hopa'da Fatsa'yı yaratamamışlarsa eğer, bunun tek nedeni sistemin alışkanlıklarından kopamamaktır. Faşizme karşı mücadelenin yerine AKP karşıtlığını koyarak popülizmin peşinden koşanlar yerel seçim sürecinde şartlarını Murat Karayalçın'a imzalatarak CHP'yi aşıktan destekleme şaşkınlığına düştüler. AKP karşıtlığında daha genel bir tabana hitap ederek omurgasız bir duruş sergileyen bu çevrelerin, bir taraftan geçmiş devrimci değerleri istismar etmeye bugünlerde hız verdiklerini görüyoruz. "Dev-Genç'liler Denizler'in Yolunda AKP'yi Yıkacağız" afişi ile Öğrenci Kollektifleri imzasıyla Dev-Genç'li olma yarışında yerini almışa benziyor. Bu sloganı 70'lere götürüp Dev-Genç'in o yıllarda ki mücadele anlayışının tersine salt hükümetlere karşı bir politik hat izlediğini düşünecek olursak eğer, bugüne miras olarak ne kalırdı bilemiyoruz. Çünkü konjonktürel olanla mücadele edenler sürecini tamamladığında tarih sahnesinden çekilirler. Oysa temel mücadele alanı olarak emperyalizme karşı bağımsızlık, faşizme karşı demokrasi ilkesi ile hareket eden yapılar yenilse de tarihe iz bırakırlar. Düzen içi kulvarlara koşar adım gidenlere elbette dur deme sorumluluğunu hissediyoruz. Ancak sistem içine koşanların yanlarında değerlerimizi götürmelerine asla izin veremeyeceğiz.

SINIF MÜCADELESİ SENDİKAL MÜCADELE İLE SINIRLANAMAZ

Türkiye'de kelimenin tam anlamıyla işçi sınıfının öncüsü savaşçı partisinin boşluğu temel neden olmakla birlikte; sendikaların, gün

geçtikçe nitelik ve nicelik olarak güç kaybettiği gözleniyor. Türkiye’de bu boşluktan kaynaklı olarak sendikalar sınıf mücadelesinin tek alanı görülür olmuş ve yer yer partilerin/siyasal öznelerin görevlerini üstlenme pozisyonuna getirilmeye çalışılmıştır. Bir anlamda at ile arabanın yer değiştirmesi biçiminde tanımlanacak bir duruma gelinmiş, hatta kimi kesimler tarafından da desteklenen bir eğilim olarak dışavuran, siyasal içerikli mitinglerin organizasyonu, sendikalara ve meslek örgütlerine bırakılır hale gelmiştir. En son İstanbul’da yapılan Nato Karşısı 4 Nisan Kadıköy Mitingi’nde kura sonucu belirlenen yerleri kortejin sonunda olması gereken sendikalar ve TMMOB bu durumu kabul etmeyip ayrı bir yürüyüş kolu oluşturmuşlardır. Bu tavır siyasi yapılara pratik öncülük yapmaya alışmış sendikaların kompleksinden de öte bir açıklayıcılığa sahiptir. DİSK, KESK, TMMOB gibi yapılara hak ettiğiinden daha fazla anlam (misyon) yükleyen siyasi yapıların tavrı da değerlendirilmeye muhtaç bir konudur. Soldaki birçok siyasi oluşum sınıf mücadelesini sendikal mücadeleye daraltarak, hem muhalefeti zayıflatmış hem de sendikaları kaldıramayacağı bir yükün altına sokmuştur.

Sınıf mücadelesi, devrimden çıkarı olan tüm sınıf ve katmanları kapsadığı gibi aynı zamanda çok farklı araç ve yöntemi uyumlu yürütebilmeyi gerektirir. Elbette ki işçi sınıfının ekonomik demokratik mücadelesinin aracı olarak sendikaların önemi azalmamıştır. Ancak bugünkü koşullarda işçi sınıfının bile çeşitli yıkım yasalarıyla sendikalaşmasının önünün kesildiği bir süreçten geçilirken, öğrenci gençliği Genç-Sen gibi literatüre de, pratiğe de uygun olmayan araçlara hapsetmek sendikalizm dışında bir anlam ifade etmiyor. Gençliğin akademik-demokratik mücadele potansiyeli görmezden gelinerek

üretim sürecinin hiçbir asli unsuru olmayan gençliği sendikalarda örgütlemeye çalışmak kafa karışıklığının dışında, mücadelede yanlış yerde durmak anlamına gelir.

Tarım kesimindeki tasfiye sonucu mülksüzleşen köylülükten tutun da kamu çalışanlarına kadar tüm yoksulları işçi diye tarif etmek, politik örgütlenme çalışmasından kaçıp sendikalara sıkışma tutumunu da beraberinde getirmektedir. Oysa ki sanayi işçisinin dahi sendikalarda örgütlenemediği bu kriz ortamında tüm bu kesimler, mahallelerde sorunları etrafında örgütlenip üretim alanlarında da kuşatılabilir ve harekete geçirilebilir. Bu çalışma tarzı her daim önerilecek bir yol değildir elbette. Ancak politik örgütlenme ihtiyacı karşılansın sendikaların önünün açılmayacağı gerçeğini de akıllardan çıkarmamak gerekiyor.

Türkiye’de 15 milyon civarında çalışan olduğu söyleniyor. Bunun yaklaşık 10 milyonu kayıt dışı ve güvencesiz çalışmaktadır. 5 milyon sigortalı çalışan içerisinde DİSK, TÜRK İŞ ve HAK İŞ’in toplam üye sayısının 600 bin civarında olduğu açıklanıyor. Bu tabloya bakarak işçi sınıfının nitelik ve nicelik yönünden ne durumda olduğu görülebiliyor. Çıkarılan istihdam yasası, işçi kiralamayı yasal güvenceye alıyor. Hazırlanmakta olan Yeni Personel Rejimi Yasası ise, güvencesiz çalışmanın yanında personelin kurumlar arasında da görev yerinin değiştirilmesini öngörüyor. Kriz sürecinde işçi çıkarmalarının kanıksandığı bir ortamda sermayeye destek programlarının arkaya açıklandığı sürece rağmen konfederasyonların hiçbir programı ve eylem takviminin ise olmadığı görülüyor. Tek program olarak açıklanan ve Mustafa Sönmez’e hazırlatılan “Krizle Karşı Dayanışma Programı” KESK ve Halkevleri tarafından sıkı bir şekilde savunuluyor. Programın özü sosyal devletin eski uygulamalarını “hak”

olarak talep etmeye dayanmaktadır. Yine aynı programda işsizlere masa, ucuz enerji ve ulaşım gibi talepler kitlelere çözüm olarak sunulmaya çalışılmıştır. Politik duruşlarını yitirmiş olmanın getirdiği kafa karışıklığının ürünü olan bu programın bir bölümünü, AKP hükümeti de uygulama anlamında tartışmaktadır. Tabi ki AKP, bu uygulamaları sosyal patlamayı önlemenin bir aracı olarak tartışmaktadır. Uygulayabilme şansı ise bizce oldukça zayıftır. Unutulmamalıdır ki sosyal devletin uygulamaları (sunduğu haklar) sosyalizmin basıncı sayesinde uygulanmıştır. Sosyalist bir basıncın olmadığı koşullarda bu “hakları” alabilmenin yolu da ancak devrimci bir baskılanmayla mümkündür. Bırakalım bu hakların uygulanmasını, çalışma yaşamındaki kırılmalar daha da hızlanmaktadır. Son olarak çalışma bakanlığı sosyal politika ve istihdam faslının açılması için AB’ye 116 sayfalık eylem planı gönderdi. Plandan bazı bölümleri aktarmayı sürecin emekçiler açısından ne ifade ettiğini anlaşılır kılmak için uygun görüyoruz. Plan, Türkiye’nin kayıt dışı ile mücadelede bugüne kadar neden başarılı olamadığının resmi ağızdan itirafı oldu. İşte planda yer alan Türkiye gerçekleri:

-Vergi ve kayıtlı istihdam üzerindeki denetimlerin artırılması sorunu daha da kötüleşebilir ve firmaları kayıt dışına yöneltebilir.

-Resmi makamlara bildirilmeyen veya yarı bildirilen işyerlerinin kapatılması, birçok niteliksiz ve düşük ücretli işçinin işten çıkarılmasına yol açabilir.

AB’ye sunulan planda kriz ortamında önlem alınmaması halinde işsizliğin daha da derinleşeceği tespiti yapıldı. Kayıtdışılığın azaltılması için alınması düşünülen önlemler şöyle sıralandı.

-Özellikle ekonomik krizin etkileri de dikkate alındığı zaman, işletmelerin ayakta kalmak için desteklenmesi gerekmektedir.

-Türkiye’de kayıtdışı çalışmanın sebeplerinden biri işverenler üzerindeki mali yükün fazla olmasıdır. Maliyetlerin bir kısmı düşürülerek kayıtdışı istihdam azaltılabilir. Bunun için;

-İstihdamı desteklemek için sübvansiyonlar. Ekonomiyi desteklemek amacıyla vergi indirimleri

-İşletmeleri desteklemek amacıyla finansal destek.

-Girişimciliği desteklemek amacıyla kredi, rehberlik hizmetlerinin sağlanması ve idari yüklerin azaltılması sağlanacak,

-Bütün bunların ardından kayıt dışıyla mücadele yoğun bir şekilde başlayacaktır.

Böylesi bir ortamda işçi sınıfının bu temel sorunlarına çareler üretmek ve mücadele hattı oluşturmakla yükümlü olan siyasal yapılar ve sendikalar, tam bir kriz hali yaşamaktadır. Emperyalizmin, krizin yükünü yeni sömürge ülkelere yansıtacağı bilinen bir gerçektir. Nihayet üretimlerini merkez ülkelere kaydırarak krizin yükü daha çok bizim gibi ülkelere yıkılmaya başlanmıştır. Tüm bu yaşananlara karşın şimdiye kadar yapılan dış dokunur tek eylemlilik ise 29 Kasım 2008’de Ankara’da yapılan mi-

tingdi. Bu miting, ülke genelinden katılımı düzenlenmesine rağmen düşük bir katılımı gerçekleşmiş ve sonuçları itibarı ile uzun vadeli bir yarar sağlamamıştır. Ancak başarının tarifi birçok alanda olduğu gibi burada da nicelik üzerinden yapıldığı için eylem başarılı sayılmıştır. Oysa ki bu eylemliliklerde o eylemin bir sonraki aşamaya hangi olanaklar sunduğuna bakmak, örgütlülüğü ise hem nitel hem de nicel olarak artırıp artırmadığı üzerinden değerlendirmek daha anlamlı olacaktır. Nitekim sonraki süreçte gerçekleşen yıkım yasaları da göstermiştir ki söylediğimiz çerçevede objektif bir tarzda yapılan bir değerlendirmeyle eylemin başarısı/başarısızlığı daha net görülebilecektir.

Sistemin krize girdiği ve tüm bedellerin işçi sınıfına ve emekçilere ödetildiği bir ortamda yapılması gerekenler aslında bellidir. Yerelardan başlayarak merkeze doğru giden aynı zamanda kitlesellenen ve politikleşen bir kitle mücadelesini temel almak gerekiyor. En küçük birimlerden başlayan, emekçileri sorunları etrafında örgütleyip; ilçe ve il düzeyinde çözüm programında ortaklaştırılan bir mücadele,

bölgesel eylemliliklerle büyütülebilir. Bu mücadele hattı yaz ayları da gözetilerek merkezi bir eylemlere yayılacak bir mitinge evrilebilir. Buradan hemen maddi bir sonuç alınabileceğini düşünmüyoruz. Ancak emekçiler sorunlarını dile getirirken aynı dili konuşmaya başlayacak ve bu durum kitlelerin kendi gücünün farkına varacağı ve çözümün sevdalısı olacağı bir zemini olgunlaştıracaktır.

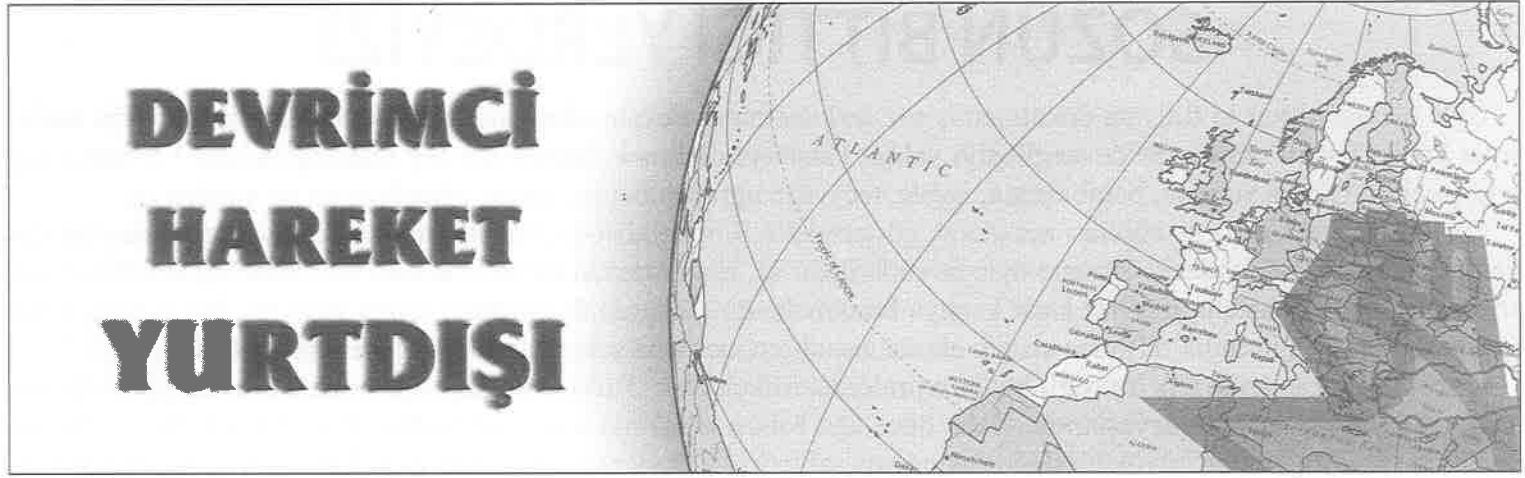
Böylesi bir mücadele programının yaratılmadığı ortamda yalnızca 1 Mayıs’lar da Taksim girişiminde bulunmak olsa olsa asli sorumluluklardan kaçış anlamına gelir. Devletin 1 Mayıs’ta Taksim’e makul bir kalabalığı, makul bir süreyle alması Türkiye’de Faşizm gerçeğini değiştirmemiştir. Yaygın ve etkin bir şekilde kullanılan imaj siyasetine soldan verilen desteklerin emekçilere daha çok zarar verdiği gerçeğinden hareket etmek gerekiyor. İşte bu nedenle kitleleri örgütleme ve mücadeleye sevk etme çabasının yanında ideolojik mücadelenin de önemi giderek artıyor.

Temel siyasi görev ancak böyle si engebeli, dolambaçlı ve sarp bir yoldan geçerek gerçekleşecektir.

“Filistin Halkı Yalnız Değildir” Etkinliği Başarıyla Gerçekleştirildi

Bir ülke düşünün ki yarısı her türlü zorbalık sonucu gaspedilmiş, diğer yarısı ise işgal edilmiş; sudan elektriğe, ısınma imkânlarından yiyeceğe kadar tüm ihtiyaçlar işgalci gücün elinde keyfi bir denetime tabi tutulmuş ve insanlar yarı tutsak bir yaşama mahkum edilmiştir. Orada çocuklar savaşın içinde doğar. İlk tanıştıkları oyuncak silah, ilk silahları sapan, ilk mermileri taştır. Erken büyür Filistin’de çocuklar. Her an öldürülme ihtimali, ölümü sıradanlaştıtır.

Filistin’de tüm yaşta insanlar direniş kuşağıdır; direniş, bir yaşam biçimidir. Öyle bir direniştir ki şarkılara, şiirlerle taşınmış; yönetmenlerin, ressamların esin kaynağı olmuştur.” Önder Babat Kültür Merkezi’nin düzenlediği “Filistin Halkı Yalnız Değildir” başlıklı etkinlikte hepimizin yüreği Filistin için attı. Halkların kardeşliği ve direniş vurgusunun öne çıktığı etkinliğe İlçay Akkaya, Hakan Yeşilyurt, Serhad Raşa, Cemal Karakuş, Ali Nafile ve Çağdaş Sinema Oyunculuk Atölyesi gibi birçok sanatçı dostumuz destek verdi. Önder Babat Müzik Topluluğu Filistin ve Irak’a dair direniş türküleri ve ağıtlar söylerken Önder Babat Politik Tiyatro Topluluğu “Filistin’in Küçük Direnişçileri” adlı oyunla izleyen herkese duygulu anlar yaşattı. Ankara Birlik Tiyatrosu’ndan Gül Göker’in usta sunumuyla gerçekleşen etkinlikte etkinliğe katılan tüm dostlarımızın Filistin’e dair duygu ve düşüncelerini yazdığı kartpostallar Filistin’e gönderilmek üzere Filistin Halkıyla Dayanışma Derneği temsilcisine teslim edildi. Filistin halkının direnişini selamlayan etkinlik Filistin Kazanacak mesajıyla başarıyla sona erdi.

ÜRETEN BİZİZ YÖNETEN DE BİZ OLACAĞIZ!

2009 1 Mayıs'ına her gün binlerce işçi ve emekçinin açlık ordusuna eklendiği koşullarda giriyoruz. Emperyalist-kapitalist sistemin çürüyen yüzü her geçen gün daha fazla açığa çıkıyor. Refah devleti söylemi terk edilirken, sosyal devlet uygulamaları sistemin sırtından atmaya çalıştığı bir yük haline gelmiş durumda.

Ekonomik kriz artık büyük bir buhrana doğru ilerliyor, hiç batmamış zannedilen devasa işletmeler, bankalar ya batıyor ya da devlet eliyle kurtarılıyor. Anarşik bir tabiata sahip kapitalizmin kör güçleri bugüne kadar yaşanan en kapsamlı ve en derin krizi yaratmış durumda. Tahribatın nereye varacağı ve bundan ne zaman kurtulacağı bilinmiyor. Çünkü tarihin kaydettiği en kapsamlı ve en derin krizi yaratan yukarıda da belirttiğimiz gibi bu sistemin anarşik, kör güçleri. O güçler kriz üreten bir bataklık işlevi görmekte. Bu yüzden kapitalizm varoldukça krizden kurtulabilmek de mümkün değildir.

Emperyalist kapitalist düzen sahipleri krizin yükünü kendilerine bağımlı kıldıkları ülkelere, ülkeler içinde de emekçi halklara aktarmasının yollarını arıyor ve buluyorlar.

Batan bankalar, işletmeler kamu-sal kaynaklar kullanılarak kurtarılıyor. Vergi düzenlemeleri ile yine sermayeye emekçi halk üzerinden kaynak aktarılıyor. Öte yandan krizin sefalet içine ittiği kitleleri kontrol altında tutabilmek için baskı ve zor uygulamaları da daha fazla seferber ediliyor.

Bu kriz hiç tartışmasız kapitalizmin krizidir. Bütün dünya sistem için dikensiz gül bahçesine çevrilmiş haldeyken ortaya çıkması bunu bütün açıklığıyla ortaya koymaktadır.

Üretenlerin yöneten olduğu, karı değil insan ihtiyaçlarını temel alan

bir sistem kurulmadıkça krizden kurtulabilmenin olanağı yoktur. Bu süreci sahip olduğu kamuflaj malzemeleri eriyen ve gerçek niteliği açığa çıkan kapitalist hükümlerliğin layık olduğu yere yani tarihin çöplüğüne gönderme mücadelesinde bir dönüm noktası yapabiliriz. Yeter ki gücümüzün farkına varalım.

YAŞASIN 1 MAYIS!..

ÜRETEN BİZİZ YÖNETEN DE BİZ OLACAĞIZ!..

SÖZ, YETKİ, KARAR İKTİDAR HALKA!..

1 MAYIS 2009

TURKEY INFORMATION

AVUSTRALYA

SÖZÜN BİTTİĞİ YERDEYİZ!

Öyle olaylar vardır ki fiiliyata dökülmemiş söz de kanatmaya devam eder yarayı. Artık emperyalist güçlerin beslemesi İsrail Devleti'nin Gazze'de sergilediği vahşet karşısına dikilmek dışında her şey insanlığımızdan bir parça alıp götürecektir. Çünkü vurulan, bombalanan, işgale, tecavüze uğrayan beyinlerimiz, yüreklerimiz bir yandan da.

Bu süreç bir kez daha şu olguları net olarak göstermiştir. Emperyalist-kapitalist sistemin ve devletlerin insanlık değerleriyle hiçbir bağı yoktur. Çürüme öyle boyutlardadır ki, leşin ortadan kaldırılmaması tüm insanlığı kendisini yok edecek bir salgın hastalık riskiyle karşı karşıya bırakmaktadır. Teknolojik imkanlar arının çiçekten bal, yılanın zehir yapması misali bu insanlık düşmanı sistem elinde insanlığın mahvına sebep olacak bir güce dönüşmüştür.

Emperyalist-kapitalist zincire bağlı bütün rejimler işbirlikçidirler. Türkiye benzeri ülkelerdeki mevcut yönetimlerin sergilediği tutum timsah gözyaşlarıdır. Daha önce ağa babası ABD'nin şimdi ise terörist İsrail Devleti'nin başka bir bağlamda belirttiği nokta büyük bir doğruluk payına sahiptir; ya bizdensin ya da karşıdan. Evet ya insanlık değerlerinden yanayız ya da çürümeden, artık bunun ortası yoktur.

Dünyayı kurtaracak olan ezilen, yok sayılan halkların iradesidir. Bu iradeyi açığa çıkaracak, ona güç verecek bir duruştur gözümüzün önünde sergilenen vahşete tüm nedenleriyle birlikte son verecek olan. İnsan olmanın, insan kalmanın yolu direnmek, sessiz kalmamaktır. Yoksa çürümenin bir parçası olmak kaçınılmazdır.

EMPERYALİZM YENİLECEK DİRENEN HALKLAR KAZANACAK!..

KAHROLSUN EMPERYALİZM, SİYONİZM VE İŞBİRLİKÇİLERİ!..

6 Ocak 2009

TURKEY INFORMATION CENTER

İSVİÇRE'DE

"KIZILDERE YOL'UMUZ" ADLI GECE YAPILDI

İsviçre Devrimci Hareket tarafından organize edilen "Kızıldere Yol'umuz" gecesi, 28 Mart 2009'da Zürih'te gerçekleştirildi. Sanatçı Ali Asker ve şair Nihat Behram'ın katıldığı geceye, Kızıldere şehitleri şahsında tüm devrim şehitleri için yapılan saygı duruşuyla başladı.

İsviçre Devrimci Hareket temsilcisi yaptığı açılış konuşmasında şunlara değindi: "Mahir Çayan'ı ve Kızıldere'yi anmak On'ları yaşatmaktır. Kızıldere'yi yaşatma çabası mücadelede devamlılığı esas almaktan geçer. Bugün üzerinden 37 yıl geçmesine rağmen kızıldere güncelliğini koruyorsa eğer, bu onun konjonktürel bir hareket olmadığını gösteriyor. Kızıldere Türkiye Devrimci Yolu'nun manifestosudur. Tüm bu gerçeklere rağmen Mahir'i yaşatmak tekrar etmekten değil, onu bilimin ışığında yeniden üretmekle mümkündür. Kızıldere yalnızca manifesto yazmakla kal-

mamış aynı zamanda gelecek kuşaklara sarsılmaz bir devrimci dayanışma mirası bırakmıştır. İşte bu yüzden her 30 Mart'ta Denizler'i, her 6 Mayıs'ta Kızıldere'yi anarız. Kızıldere'yi sahiplenmek her şeyden önce samimiyet gerektirir. Hafıza zayıflığı giderilebilir ancak samimiyet eksikliği telafisi mümkün olmayan bir duruş kaymasıdır. Bugün zor dönem devrimciliğinden geçiyoruz. Kararlılığa her zamankinden daha çok ihtiyaç duyulan bu süreçte Kızıldere'nin yol göstericiliğinde, Devrimci Yol'umuzdaki yürüyüşümüz kurtuluşa kadar sürecektir."

Sinevizyon gösteriminin sonrasında şair Nihat Behram

sahneye çıkarak, anılarıyla şiirlerini iç içe sundu. Ardından Dev-Genç'lilerin şiir dinletisi salonda büyük bir coşkuyla karşılandı. Salon çıkışında gençlik gelecektir türü kutlamalara tanık olundu. Son olarak sahneye çıkan Ali Asker, türküleriyle Kızıldere'yi ve mücadelesini selamladı.

Konuklarla, mücadele alanlarında da buluşmak temennisiyle gece başarılı bir şekilde sona erdi.

KAPİTALİZM KRİZDE EMEKÇİLER NE YAPMALI ETKİNLİKLERİ DEVAM EDİYOR

Bugün emperyalist-kapitalist sistemin krizi içinden çıkılmaz bir hal almıştır. Her kriz döneminde olduğu gibi egemenler krizin faturasını halka kesmenin peşindedir. Ülkemizde son aylarda yoksulluk ve işsizlik alabildiğince artmıştır. Doğalgaz, elektrik, su, vb. halkın temel ihtiyaçlarına son 1 yıl içerisinde % 50-60'lara varan oranda zam yapılırken işçi ve emekçi ücretleri aynı seviyede kalmıştır. Köylümüz ise aldığı kredileri ödeyemez, toprağını işleyemez hale getirilmiştir.

Bunun yanında sosyal güvenlikte SSGSS yasasıyla emeklilik yaşı 65'e, prim gün sayısı, 7200 güne çıkarılmış, emeklilik imkanı ortadan kaldırılmış, sağlığın özelleştirilmesinin önü açılmıştır. Bu durum emperyalist tekellerin iştahını kabartırken halkımıza "paran kadar sağlık" dayatılmakta, hastane kapılarında tedavi edilmemekten ölümler yaşanmaktadır. İstihdam yasasıyla, sigorta prim borçlarını ödemeyen sermaye kesimine af getirilirken zorunlu sigortalılığı içeren SSGSS ile geliri 212 YTL'nin altında olanların primlerini "devletin ödeyeceğini" söyleyen egemenler, yeni çıkan alt tebliğle, halkın cebine göz dikmiş durumda. Bankada yaptığımız işlemlerden, postanedeki bir havaleimize, mağazadan yaptığımız bir alışverişten evimizin faturalarına kadar tüm yaptığımız işlemleri SGK kendi bünyesinde toplayarak özel yaşamın gizliliğini ortadan kaldırıyor. Birikimlerimize elektronik ortamda el koyma hakkını kendinde buluyor.

İstihdam yasasıyla yüzyıllık haklarımız ellerimizden alınmıştır. 18-29 yaş arası işçi çalıştıran işverenin, ödemesi gereken sigorta primleri "işsizlik sigortası fonu"ndan devlet

tarafından ödenerek halkın birikimleri sermayeye peşkeş çekilmektedir.

Bu yasayla 40 yaşın üzerinde olan, çalışıp emek vermiş insanlarımızın işten atılıp yerine ucuz işgücü almanın olanağı sermayeye tanınmıştır.

Aynı zamanda işverenin hükümlü ve engelli çalıştırma, kreş açma ve işyeri hekimi buldurma gibi zorunlulukları kaldırılmıştır.

Eğitimden sağlığa, ulaşımdan sosyal güvenliğe, halkın parasıyla oluşturulmuş kamu kurumlarından (KİT) enerji üretimine, ormanlardan akarsulara, madenlerden otoyollara, tarımdan turizme kadar ülkemize gözünü diken emperyalizm, egemenler eliyle krizin yükünü bizim sırtımıza yıkmaya çalışmaktadır.

Kapitalizmin krizde oluşu birçok insanı kapitalizm'in sonuna gelindiği konusunda ikna etmiş, hatta sermayedarların dahi "Marks Haklıymıydı?" gibi sorular soracak denli bir noktaya gelmesine neden olsada; kafa karışıklığının tüm kesimlerde büyük oranda etkisini fazlasıyla gösterdiği görülmüyor.

Krize burjuva siyaset sahnelerinin seçim manevraları arasında çözüm aramaktan tutulmuş krizden kurtulup refaha ulaşılacağı yalanına kanmada, bu göstergelerden sadece bazılarıdır.

Önder Babat Kültür Merkezi işte tam da böylesi bir durumda yürütmüş olduğu krize yönelik çalışmalarında İstanbul'un çeşitli semtlerinde halkla birlikte kapitalizme/krize yönelik sorular soran ve cevaplar

veren bir çalışma sürdürüyor.

"Kapitalizm Krizde! Emekçiler Ne Yapmalı?" temelinde yapılan etkinliklerin ilki, 20 Aralık 2008 tarihinde Esenyurt'ta 31 Ocak'da Gazi Mahallesi'nde, 1 Mart'ta ise Bağcılarda gerçekleşti.

Prof. Dr. İzzettin Önder, Prof. Dr. Yüksel Akkaya, Sanatçı İlkey Akkaya ve Devrimci Hareket dergisi temsilcisinin katılımı ve sunumları ile gerçekleşen etkinliklerde krize yönelik sinevizyon gösterimleri de yapılıyor.

Söyleşilerde krize yönelik sorulara yanıtlar verilirken aynı zamanda yeni döneme ilişkin mücadele yöntemlerine de vurgular yapılıyor.

Etkinlikler İstanbul'un diğer semtlerine de taşınıyor. 24 Mayıs'da Kartal'da gerçekleşecek olan etkinlik daha sonra 31 Mayıs tarihinde Sarıyer'de ve diğer semtlerde devam edecek.

KAPİTALİZM KRİZDE EMEKÇİLER NE YAPMALI?

PROGRAM

SİNEVİZYON PANEL

PROF DR. İZZETTİN ÖNDER

BURAK YÜCEL

MÜZİK DİNLETİSİ

SERHAD RAŞA

CEMAL KARAKUŞ

ÖNDER BABAT MÜZİK TOPLULUĞU

YER: SULTAN DÜĞÜN SALONU

TARİH: 31 OCAK 2009 CUMARTESİ

SAAT: 19:00-23:00

İRTİSS: 02 27 89 40 41 (KARAGÖZ MZ DÜĞÜN SALONU)

ÖNDER BABAT'I UNUTMADIK, UNUTTURMAYACAĞIZ!

Katledilişinin 5. yılında Önder Babat yoldaşları ve dostları tarafından vurulduğu yer ve saatte anıldı. Beyoğlu İmam Adnan Sokak'ta gerçekleşen anma Önder Babat şahsında tüm devrim şehitleri için bir dakikalık saygı duruşuyla başladı. "Önder Babat Ölümsüzdür!", "Devrim Şehitleri Ölümsüzdür!", "Faşizme Ölüm Tek Yol Devrim!", "Yaşasın Devrimci Dayanışma!" gibi sloganların atıldığı anmamız dergi müdürümüz Fehmi Kılıç'ın okuduğu basın açıklamasıyla devam etti;

"Yoldaşımız Önder Babat'ın burada, **profesyonel bir alçaklıkla** vuruluşunun üzerinden 5 yıl geçti. Biz, siz dostlarımızla beraber yine buradayız. Aramızdaki fiziki varlığının eksikliğini hissetsek de onu değerleriyle beraber çoğaltmanın onurunu yaşıyoruz. O vurulduktan sonra ismini alan çocuklar büyüyor. Bunun yanında Önderce nitelikleri rehber edinerek nöbetini devralan yoldaşlarımız saflarımızı çoğaltıyor.

O, sadece bir kültür merkezi açmamıza vesile olmadı. Aynı zamanda devrimciliğin kavga içinde damıtılarak ortaya çıkmış ölçülerinde ısrarı da ondan öğrendik. Devrimciliğin en zorlu sınavlardan geçtiği, devrim amacı köreltilmiş ufuksuz yapılanmaların teşvik edildiği günümüz koşullarında; Önder'in, değerlerini eğip bükmeyen öznelikten uzak duruşu bize yol gösteriyor.

Onu vurup sonra da "kafasına taş düştü" diyenler, sonrasında ilgimizi **soyut kişisel katiller** üzerine yoğunlaştırmak istediler. Bu konuda **polisye öyküler** uyduruldu veya kafaları bulandırmaya dayalı bilgiler ortaya atılarak, katilin gerçek kimliği gizlenmek, gerçeklik bulan-

dırılmak istendi.

Bizler önderin katilini hiçbir yanlış anlamaya mahal vermeyen bir netlikte biliyoruz. Elbette tetiği çeken maşa niteliğinde bir kişi vardı; ama, Önder'in gerçek katili, bu coğrafyada emperyalizme ve işbirlikçilerine karşı hiçbir itiraza tahammülü olmayan; rejimin bekası için işkenceden toplu katliama kadar her yola başvuran, devlet biçiminde örgütlenmiş güçlerdir. Şeyh Bedreddin'i Serez'de asan, Pir Sultan'ı taşa tutan, Che Guevara'yı Bolivya'da kurşuna dizen; Maraş'ın, Sivas'ın katilleri, Önder'in de katilleridir. Faili meçhul olarak bilinen binlerce cinayetin failleri gerçekte nasıl meçhul değilse, Önder'in katilleri de meçhul değildir; tetikçiler değişse de katil her seferinde aynıdır; emperyalizmdir; faşizmdir; resmi ve sivil uşaklardır.

Devrimcilerin "öldükten sonra da yaşamak istiyorum" diyen Anne Frank'a, "o büyük gün geldiğinde" aramızda olacağına inanarak son yolculuğuna çıkan Mustafa Özenç'e; Deniz'e, Mahir'e İbo'ya nasıl borcu varsa; devrimciliği bir kimlik olarak benimseyip bu uğurda yaşamını ortaya koyan Önder Babat'a da borcu vardır.

Bu borç, mücadelesini kesintisiz biçimde sürdürmek, değerlerini çoğaltarak yaşatmak kadar hesap sormayı da gerektiriyor. Bugüne dek bir dava açmamızı dahi engelleyenler unutmamalıdır ki, halka karşı işlenen suçlarda zaman aşımı yoktur. Er ya da geç **Devrimci Yolcu adalet** mutlaka tecelli edecektir."

Basın açıklamasından sonra anmamıza katılan sanatçı dostlarımız arasından İlkay Akkaya ve Serhad Raşa marşlar ve türkülerle anma etkinliğimize renk kattılar. Önder

Babat Müzik Topluluğu da bizlere Önder Yoldaş için besteledikleri Önder Babat Marşı'nı okudu. Önder'in vurulduğu yere karanfil bırakmamızın ardından anmamızın sokakta gerçekleşen kısmı sona erdi ve kültür merkezimizde anma etkinliğimiz devam etti.

Önder Babat Müzik Topluluğu bizlere kendi bestelerinden oluşan bir dinleti sundu.

Önder Babat Müzik Topluluğu'nun sunumu;

"Baharın müjdesini taşıyor Mart... Doğanın şaha kalkışıdır mart, yüreği kanayan ezgilerin de anası aynı zamanda... 3 Mart Önder yoldaşı uğurladık, 8 Mart'ta emekçi kadınların isyan çılgınlıklarına karıştı avazımız, 12 Mart'ta Gazi'de katledildik, ayağa kalktık, direndik, onurumuz yine dimdik ayaktaydı. 16 Mart'ta Beyazıt'ta faşizmin bombalarının hedefinde, Halepçe'de zehirli gazlarının altında ölümü soluduk, 21 Mart'ta zalim Dehak'a başkaldırdık, 30 Mart'ta oligarşiye karşı isyanın ve devrimin adını yazdık Kızıldere'de...

Geleceğe, güzel yarınlarla ve sosyalizme inandık! Bizi barikatlarda, fabrikalarda, alanlarda, tarlalarda ve okullarda bu kadar güçlü kılan budur. Bizler Denizlerin coşkusuunu soluduk, İbo'nun inancına ortak olduk, Kızıldere'de yoldaşlığın en büyük gururunu yaşadık faşist kurşunlara Ernesto'nun diliyle hoş geldin derken... Yüreğimiz devrimle çarptı amfilerde okulların koridorları ve alanlarda Önder'ce...

Havasını soluduğumuz bu ADA'nın gür sesli sakinleriyiz, işçiyiz, köylüyüz, kadın, erkek, Kürt, Türk, Ermeni, Arabız. Dünyanın emekçi halklarıyız, genciz biz...

Söyleyecek sözümüz var; katledilen yoldaşlarımız için, Tuzla'da

patronların keyfi için katledilen Tuzla işçileri için, sokakları dolduran emekçiler, çocuğuna on yıllardır ninniler söyleyemeyen kadınlar için. Filistin'de düşmana sapanla direnen "Zafer ellerimizdedir." diyen Filistin'in aslan yürekli minik direnişçilerine selamımız var. Umuda yolculuğumuz var yoldaşlar, güne çağırıyoruz halkımızı, yaşama dair söyleyeceğimiz şarkılara eşlik etsin diye. Yaşama aşığız, bu topraklara, ekmeğimize bu yüzden söylüyoruz şarkılarımızı. Söylemeye de devam edeceğiz. Yoldaşlarımızın şarkısını yarım bıraktıklarını sananlara inatla daha hüzünlü, daha inançlı, daha isyan dolu daha gür bir sesle söyleyeceğiz.

Dünyayı zorbalara ve barbarlara terk etmeyeceğiz. Yüreğimiz devrimle çarpıyor devrimle çarpa-

cak.. Selam olsun bugün ve yarınımızı aydınlatan devrimci yoldaşlarımıza selam olsun Önder'e."

Şiirlerin de okunduğu etkinliği-

miz Önder'in değerlerini yaşatıp, büyütüp geliştirmek sözüne uygun bir şekilde başarıyla sona erdi.

METİN KÜRECI ÖLÜMSÜZLÜĞE UĞURLANDI

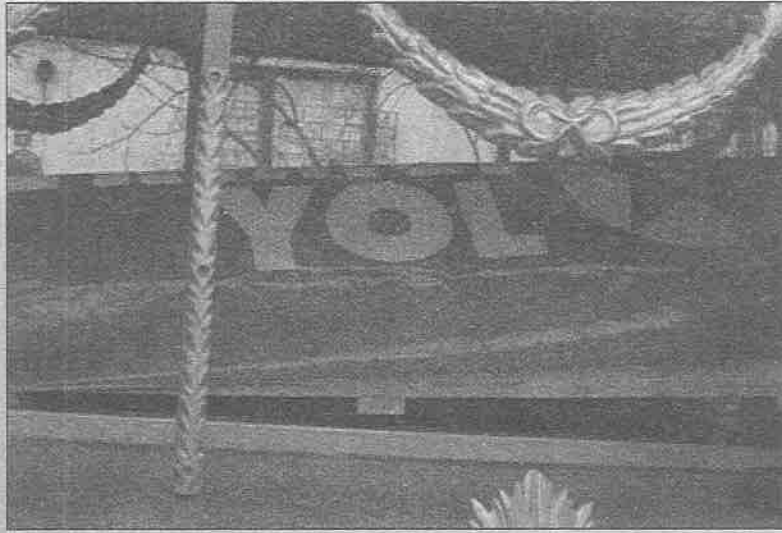
"Devrimci Yol, içsel veya dışsal aşındırıcı pek çok çabaya rağmen sürekliliğini koruyor. Bu sürekliliğe konjonktürel nedenlerle aktif katkıda bulunamamış veya kesintiler yaşamış olsa da, tasfiyeci dalgaya güç katmamış olan her yol arkadaşımızın yaşamışlıkların toplamı içinde bir yeri/değeri vardır. Bu nedenle bizler bir taraftan Devrimci Yol değerlerini an'a izdüşürmenin ve kesintisizliğin mücadelesini verirken, diğer taraftan YOL'unuzun şehit düşmüş ve düşecek olan neferlerine karşı sorumluluk içinde olmayı bir görev bildik."

(Ali Başpınar'ın Ardından, Devrimci Hareket)

Ömrünü Devrimci Yol saflarında mücadeleyle geçiren bir yol arkadaşımızı daha yitirdik. Metin Küreci, uzun zamandır direndiği has-

talığa Hamburg'da tedavi gördüğü hastanede yenildi.

Tasfiyeciliğe ve düzeniçileşmeye karşı direnmeyi de görev olarak

algılayan Metin Küreci, ölümüne dahi mesaj vermeyi unutmadı. Yoldaşlarından son isteği, Devrimci Yol pankartıyla gömülmektir. Bizler, Devrimci Yol'a olan ihtiyacı vurgulayan bu vasiyeti, bir görev olarak algıladık.

Cenaze, Gülsuyu Mahallesi'nde alkışlarla ve sloganlarla karşılandı. Arkadaşlarımız tarafından hazırlanan Devrimci Yol pankartı tabuta sarılırken bir arkadaşımız da kitleye seslenerek "Yoldaşımızı kimliğine yakışır bir şekilde yolcu ediyoruz. Onu hiç ayrılmak istemediği Devrimci Yol pankartıyla yolcu ediyoruz." dedi.

Yaklaşık 500 kişinin katıldığı cenaze töreninde sık sık "Mahir, Hüsyin, Ulaş Kurtuluşa Kadar Savaş!", "Metin Küreci Ölümsüzdür", "Devrim İçin Tek Yol Devrimci Yol!" sloganları atıldı. Mezarı başında yapılan konuşmaların ardından Metin Küreci, Dev-Genç marşıyla sonsuzluğa uğurlandı.

15 ŞUBAT 2009
DEVİRİMCİ HAREKET

FAŞİZMİN KOMPLOLARINI VE YALAN KAMPANYALARINI BOŞA ÇIKARACAĞIZ!

Dergimizin mizanpaj işlerini yürüten çalışanımız Mehmet Yeşiltepe, 27 Nisan 2009 tarihinde evi basılarak gözaltına alınmıştır. Evde geniş bir arama yapılmış ve tamamı Devrimci Hareket Dergisi'ne ait olan yazı ve bilgisayar kayıtlarına el konulmuştur. Çalışanımız Mehmet Yeşiltepe, İstanbul Emniyet Müdürlüğü'nün komplosuyla karşı karşıya bırakılmıştır. Bostancı'daki çatışmada açığa çıkan "Devrimci Karargah" adlı örgütle ilişkisi olduğu iddia edilmektedir. Devrimci Hareket Dergisi'nin nerede ve nasıl durduğu bilinmesine karşın çalışanımızın bu çerçevede gözaltına alınması artık hiçbir ölçünün kalmadığının göstergesi olarak algılanmalıdır.

Çalışanımız gözaltına alındıktan sonra polis tarafından boyalı ba-

sına, yalana dayalı haberler servis edilmiştir. Hürriyet, Milliyet, Zaman, Yeni Şafak, HaberTürk gibi birçok gazete çalışanımızı peşinen suçlu ilan etme gibi basın ahlak kurallarına da ters düşen tavırlar sergilemiştir. Bu gazetelerin tamamına karşı hukuksal işlemler başlatılacaktır.

Çalışanımız Mehmet Yeşiltepe'nin emniyet ifade tarihi 30 Nisan 2009'dur. Henüz emniyet ifadesi dahi bilinmiyorken yalana dayalı iddialar 28, 29 ve 30 Nisan tarihli basın-yayın organları tarafından yayımlanmıştır.

Savcılığa 30 Nisan'da saat 16:00'da çıkartılmasına rağmen İstanbul Emniyet Müdürü Celalettin Cerrah, TV kanallarından saat 12:30'da sonucu ilan edici açıklamalarda bulundu. Tüm bunlar, Türki-

ye'de hukuku kimlerin yönlendirdiğini bir kez daha göstermiştir.

İstanbul Emniyet Müdürlüğü yapılan operasyonları başarılı göstermek için ilgisiz birçok insanı gözaltına almış ve hiçbir hukuksal temeli olmadığı halde tutuklatmıştır. Yalnızca çalışanımız Mehmet Yeşiltepe değil mahkeme tutanaklarından da anlaşılacağı üzere ilgisiz birçok kişi mağdur edilmiş ve haksız yere tutuklanmıştır.

Yürütülen sistemli yalan kampanyası sonucu çalışanımız tutuklanmıştır. Yalan kampanyasını mutlaka bozacağız ve çalışanımız yeniden aramızdaki yerini alacaktır. Bu çerçevede tüm devrimci-demokratik kurum ve örgütleri Devrimci Hareket Dergisi ile dayanışma içinde olmaya çağırıyoruz.

4 Nisan 2009
NATO Mitingi

18 Ocak 2009
Filistin Etkinliği

31 Ocak 2009
Kriz Paneli
Gazi Mah.

8 Mart 2009
İstanbul

4 Ocak 2009
Filistin Yürüyüşü

3 Mart 2009
Önder Babat Anması

15 Şubat 2009
Kriz Mitingi

1 Mart 2009
Kriz Paneli
Bağcılar

1 Mayıs 2009
Taksim

Avustralya

1 Mayıs 2009
İzmir

1 Mayıs 2009
İsviçre

1 Mayıs 2009
Fransa

1 Mayıs 2009
Ankara

1 Mayıs 2009
İzmir

1 Mayıs 2009
Fransa